

Sárospataki Református Lapok

LXII. évf. 1. szám
2009. április

*„Ezt a két dolgot ugyanis, mivel Isten
összekötötte, szétválasztani nem szabad, úgy
hogy akiknek Isten az Atyjuk, azoknak az egyház
legyen az anyjuk...” (Kálvin, Inst. IV. 1. 1.)*

„Nem kívánom azonban, hogy a keresztyén ember erkölcsi csak is az evangéliumnak és semmi másnak a bélyegét ne hordják magukon; bár ez magában véve óhajtható és erre törekedni is kell. De nem kívánom meg oly szigorúan az evangéliumi tökéletességet, hogy hajlandó ne volnék keresztyénnek tartani azt, aki még erre el nem jutott. Mert így mindenkit ki kellene zárni az egyházból, minthogy nem lehet olyan embert találni, aki nagyon is távol nem lenne attól. [...] Tűzzük ki ezt a célt magunk elé és egyedül erre irányítsuk igyekezetünket! [...] Nem lehet ugyanis Istennel olyan formán egyezkedni, hogy egy részét azoknak, amelyet igéjével élénk ír, elfogadjuk, más részét pedig, ha nekünk úgy tetszik el-mellőzzük. [...] Ne szűnjünk meg tehát azon lenni, hogy folytonosan előhaladást tegyünk az Úr útján, és ne ejtsen kétségbe bennünket az eredmény kicsiny volta [...] mégsem elveszett munka az ha a mai nap felülmúlja a, tegnapit, csak őszinte egyszerűséggel tekintünk kitűzött célunkra és törekedjünk a vég felé, ne hízelegjünk helyeslőleg önmagunknak és ne engedjük gyarlóságainknak, hanem állandó kitartással arra igyekezzünk, mindig jobbakká legyünk, míg csak valódi jóságra nem jutunk, [...] amikor a test gyöngeségétől megszabadulva a Krisztussal való teljes közösségbe felvétetünk.”

(Kálvin János: *A keresztyén vallás rendszere (1559-es kiadás nyomán)*, Pápa, 1910, iii. 6. 5, 659-660. p.)

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.
Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben 3

Élő teológia - A megváltásról 4

Abaúji Egyházmege 6

Okkal és céllal építkező apró gyülekezetek 6

A gyerekekért kicsit másképp 8

Borsod-Gömöri Egyházmege 10

Harangjubileum Alacsán 10

Ünnepi megemlékezés a Miskolc-Alsóvárosi gyülekezetben 11

Egervölgyi Egyházmege 12

Új szárnyal bővült az atányi iskola 12

Épül a felsőtárkányi református templom 13

Amerikai teológusok Egerben 14

Zempléni Egyházmege 15

Bodrogközi csendesnapok 15

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből 15

Intézményeink 17

Örömeink a pataki Refiben karácsony és húsvét között 17

Hírek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből 18

Kerületi események 20

Egyházi küldöttség Malawiból 20

Emlékezés 23

„Nehézségeink ellenére is van reményünk és jövőnk...” 24

Az igazat mondd, ne csak a valódit - Cigány? Kérdés? 25

Misszió - „Menj el földedről...” 31

Portré - Beszélgetés Balajthné Györi Ilonával 32

Tudós lelkipásztoraink - „Folt és ránc nélküli egyház” 34

Könyvajánló - Berényi József: ...de már tudom 35

Kálvin sarok 36

Vigasztaljátok népemet 38

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság:

Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella

Teljes nyomdai előkészítés: Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@gmail.com

Nyomda: Kapitális Kft. Felelős vezető: Kapusi József

Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

Húsvét előtt, húsvét után...

Böjtben vagyunk, a nagyhét és húsvét ünnepe előtt. A böjt alkalom az elcsendesedésre, és a felkészülésre. Van, aki ilyenkor az étrendjén változtat, mások lelki böjtöt tartanak. De készülünk... Készülünk, hiszen az értünk meghalt és feltámadott Úrral lesz találkozásunk.

Számot vetünk önmagunkkal: Hogyan éltem? Mi jót vagy rosszat cselekedtem? S ha jól végeztük a számvetést, be kell látnunk, bűnös voltunk reménytelenné teszi helyzetünket, kegyelemre szorulunk, s a magunk ereje kevés, hogy ezen változtassunk. Ezt a kegyelmet kapjuk meg nagypénteken és húsvétkor Istentől.

Ott van e két ünnepben a legnagyobb fájdalom és a legnagyobb öröm. Szomorúan tekintünk a keresztfán függő Krisztusra, mert emlékeztet bűneink jussára. Emlékezünk a teljes passióra, a megaláztatásra, a szenvedésre, a kínokra. „Istennek Báránya, ki bűnünket elveszed, irgalmazz nekünk, add ránk békességed”. Sok református gyülekezetben feketében, gyászruhában indulnak e napon az istentiszteletre, s még a templombelső, az úrasztala, a szószék is feketébe öltözik. De a húsvétra is tekintő ember számára ez a nagy fájdalom múló, pillanatnyi állapot. Az asszonyok szülési fájdalmához hasonlítható. Nagy ez a fájdalom, de ha néhány év múltán a gyermek a születésnapján megkérdezi, hogyan emlékszik vissza édesanyja a születés eseményére, neki soha nem jut eszébe az akkori fájdalmat ecsetelni. Volt kín és fájdalom, mert az édenkerti bűneset óta fájdalommal jár a szülés, ő mégis inkább az örömről számol be. Arról a boldogságról, amikor először kézbe vehette, magához ölelhette drága gyermekét. Ember született a világra, és kit érdekel utólag az azzal járt fájdalom?

Így jön el a feltámadás, a megváltást hitelesítő, a halál feletti győzelem húsvéti öröme. Az öröm, mely feledtette a tanítványok életében nagypéntek szörnyűségét. Soha nem túlozták el Krisztus szenvedését, mert nem az volt Isten célja, hogy e fájdalomba beleragadjanak. A cél a megváltott ember boldogsága, öröme volt. Húsvét feledteti velünk is nagypéntek fájdalmát. Jön boldog felismerésével, az örömmel, hogy a Szenthárom-

ság Isten értem cselekedett. Öröm, hogy nem hiábavaló a hitem. Isten maga igazolta Magát előttem. Jézus fájdalmas kínjai által újjálettem, újjászülettem. Alleluja! Dicsérjétek az Urat!

Húsvétkor megtanulhatunk örvendezni és reménységgel előre tekinteni. Jézus sírjától szereteteink és saját leendő sírunkig. S ha látjuk az egykori üres sírt, gyászaink terheiben is ott lehet a fájdalom és a boldog örvendezés kettőssége. Akik Krisztusban haltak meg, boldog emberek, mert a test feltámadásának záloga az övék.

A közelmúltban mély hitű, idős férfit kellett temetnem. Amikor a temetésre készültünk a gyászoló családtagokkal, egyszerre láttam szemükben a veszteség fájdalmának könnyeit és a feltámadás boldog bizonyosságának fényeit. Azt gondoltam, sok húsvétalan ember irigyelheti őket...

Fájdalom és öröm kettősségében telik életünk. Egyiket a másik nélkül nem értékelhetnénk helyesen. Húsvét valóban nincs nagypéntek nélkül, mint ahogyan nagypéntek is értelmét vesztené húsvét nélkül. Jussunk el a böjtből nagypéntekhez, s onnan húsvéthoz, hogy átéljük az ünnepben, amiről Túrmezei Erzsébet ír:

HÚSVÉT ELŐTT... nehéz, szomorú léptek.
Húsvét előtt... zokogó, bús miértek.
Húsvét előtt... ajtók, kemények, zártak.
Húsvét előtt... arcok, fakóra váltak.
Húsvét előtt... szívek, üres-szegények.
Húsvét előtt... kihamvadott remények.
Húsvét előtt... egy nagy „Minden hiába!”
Bús eltemetkezés az éjszakába.

De húsvét lett! Feltámadott a Mester!
HÚSVÉT UTÁN... el a gyásszal, könnyekkel!
Húsvét után... futni a hírral frissen!
Húsvét után... már nem kérdezni mit sem!
Húsvét után... új cél és új sietség!
Jézus él! Nincs út, mely messze esné!
Húsvét után... erő, diadal, élet!

Csak azokért sírjunk húsvéti könnyet,
Akik még mindig húsvét előtt élnek.

Alexa Gábor lelkipásztor
Mezőcsát

GYÖNYÖRKÖDŐM
A TE BESZÉDEDBEN

A megváltásról

A Sárospataki Református Lapok szerkesztősége ezzel az új rovattal szeretne hozzájárulni egyes teológiai fogalmak alaposabb megértéséhez, így is elmélyítve Olvasóink igei látását. Mostani számunkban a megváltás témakörét jártuk körbe ószövetségi, újszövetségi és rendszeres teológiai szempontból.

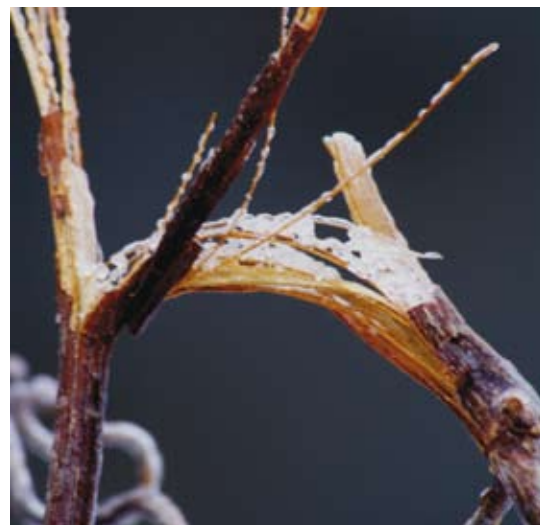
A megváltás az Ószövetségben

A megváltás fogalmának egyik szelete az Ószövetségben olyan helyzetben kerül előtérbe, amikor fedezetről van szó. Ez magába foglalja azt a jogi problémát, mely szerint a bűnös Isten szent döntésének megfelelően halált érdemelne ugyan, de ettől a büntetéstől őt meg lehet szabadítani, életét valamivel pótolva, kiváltva, fedezve. Gyakorlatilag a váltságdíj, esetleg az állat élete, az áldozat fedezte, helyettesítette ilyenkor azt az életet, melynek el kellett volna hordoznia a büntetést. A gyilkos életét nem lehetett semmivel helyettesíteni, azt nem tudta a váltságdíj fedezni, felszabadítani, kiváltani a büntetés terhe alól (4Móz 35,31).

Egy másik fogalom úgy hangsúlyozza a büntetéstől való megszabadulás cselekményét, a váltságdíj fizetését valaki számára, hogy közben utal arra, amire az ember nem képes és beszél arról a láthatatlan kötelékektől való szabadulásról, mely azokban a helyzetekben realizálódik, melyekben az ember ereje már csődöt mond, ezért bilincseit csak külső erő törheti szét. A fogalom speciális használata tudatosan utal arra, ami valaki számára önmagában lehetetlen (Zsolt 49,8. 16).

A harmadik fogalom bizonyos helyzetekben, szoros kapcsolatokon belüli összetartozásról és ebben a keretben az eredeti állapot, viszonyok helyreállításáról beszél, s koncentrálni valakire a folyamatban, amikor a megváltó személy, a probléma megoldója esetleg a közeli rokon (3Móz 25,25). Ez a fogalom fejti ki, hogy Isten a halál hatalmával szemben is érvényesíti hatalmát az élet érdekében. Ő visszaállítja azokat a tulajdonviszonyokat melyek valami miatt úgy látszott, hogy megváltoztak és kiragadta valamilyen erő az ő hatalmából az embert. A zsoltáros meggyőződése, hogy Ő a halál hatalmával szemben is érvényesíti tulajdonjogát az ember felett (Zsolt 103,4).

A megváltás és a teremtés összefüggésében Ézsaiás számára univerzális méretekben munkál

szabadítást a Teremtő, aki szuverén a káoszban is (43,1). A teremtés valóban nyilvánvalóvá tette, hogy Isten a káosz felett is Úr, mely jel volt arra nézve, hogy őt majd a halál sem akadályozza meg az élet általa teremtett rendjének fenntartásában.

Isten az egyetlen cselekvő a történelemben, akinek igazán van hatalma. Ez a garanciája az életnek, s neki van hatalma ahhoz, hogy minden életellenes erőből kimentse az embert, akármilyen mélyre süllyedt is, akármilyen hatalom tartsa is fogva, beleértve a halál hatalmát is. Lehet, hogy mulandó az élet, de mégis alkalmas arra, hogy az ember számára létének nyomorúságára, korlátolt voltára rávetődjenek az örökkévalóság ragyogásának sugarai. Az ember méltósága abban van, hogy Isten tulajdona marad. Ő arra teszi alkalmassá a történelmet, annak eseményeivel együtt, minden alkalmatlansága ellenére, hogy ezt bebizonyítsa.

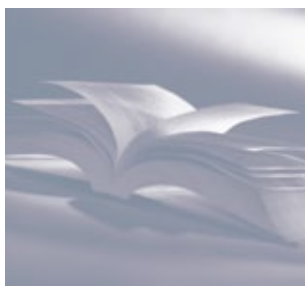
Jób szoros kapcsolatban volt Istennel, joggal várhatta ennek a kapcsolatnak a megpecsételését. Szenvedésének egyik problémája, hogy az pont Istennel való bensőséges viszonyát kérdőjelezte meg. Ő mégis tudta: nem csupán szenvedése, de még halála sem akadályozza meg Istent abban, hogy megmutassa, nyilvánvalóvá tegye milyen az a közösség, melyet még a halál sem képes szétszakítani (Jób 19,25-26). Akit ez a tudás határoz meg, az az Ószövetség talaján állva is megváltott ember, s életjelenségeiből az élő Isten ismerhető fel.

Dr. Enghy Sándor

A megváltás az Újszövetségben

„Íme az Isten báránya, aki hordozza a világ bűneit” – mondta Keresztelő János Jézusról (Jn 1,29). Ebben a rövid mondatban benne van a megváltásról szóló újszövetségi tanítás lényege.

Először is az, hogy a világ bűnös világ, és magától nem tud megszabadulni ettől az állapottól. Pál a Római levél elején ezt két irányból világítja meg.

Először azt mondja, hogy a pogányok, tehát, akik nem tartoztak Izráel választott népéhez, megismerhették volna Istent a teremtet világból, de mégsem ismerték meg, ezért a bűnben maradtak. A zsidóknak Isten adott kijelentést, ők tudták, hogy mi az Isten akarata, de mégsem eszerint éltek. Ezért az apostol ezt a végkövetkeztetést vonja le: „Nincsen igaz ember egy sem” (Róm 3,10).

Másodszor az, Jézus az Isten báránya. Ennek a képes beszédnek a hátterét az Ószövetségből ismerjük. A bűnért valakinek bűnhődni kell. Ez lehetett egy állat, amely meghalt az ember helyett. Amikor Ábrahám mégsem áldozta fel a fiát, Izsákot, ott volt helyette egy kos, amit feláldozott. Ugyanilyen szerepe volt a jeruzsálemi templomban bemutatott áldozatoknak is. Már születésekor ezt mondta Jézusról az angyal: nevezd el Jézusnak, azaz Szabadítónak, „mert ő szabadítja meg népét bűneiből” (Mt 1,29).

Nem véletlen, hogy az evangéliumok bizonyosságtétele szerint Jézus keresztre feszítése és kereszthalála akkor történt, amikor le szokták vágni a zsidók a húsvéti bárányt. A templom kárpitjának kettéhasadása pedig azt jelenti, hogy nincs többé szükség az ottani engesztelő áldozatra, mert maga Jézus lett engesztelő áldozattá. „Mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus már megáldoztatott” (1Kor 5,7).

Harmadik fontos dolog az, hogy mindent maga Isten végezte el. A mennyei Atya maga gondoskodott az áldozatról, olyanról, amelynek ereje egyszer és mindenkorra való. Így lett Jézus az Isten báránya, a Megváltó. „Krisztus pedig... a tulajdon vérével ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett” (Zsid 9,11-12). Karácsony és húsvét így tartoznak össze, Isten megváltó szeretetének a csodája így lett teljessé.

Dr. Győri István

Megváltás – megbékélés – megbocsátás

A Megváltó így könyörgött a kereszten az őt megfeszítőkért: „Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” (Lk 23, 34)

A megváltás üzenete az, hogy a Szeretet kipillant önmagából, a Szentháromság fe-

lénk fordul, hogy irgalmasan magához ölelje ezt a siralmas világot. Ireneus gyönyörű képe így fejezi ezt ki: a Fiú és a Szentlélek Isten két karjává válik, amely az embert megalkotta és átölelte (Adversus Haeresis 5,6,1). Ugyanarról a szeretetről van szó, amely fenntartja a Szentháromságot. Ez a közösség nem zárt, hanem helyet teremt az embernek „Istenben”. Az emberiség így nem csak az Istenhez képest másikat jelenti, hanem a szeretett másikat, aki szembefordult Istennel. Isten elindul, hogy átölelje az ellenséget és ez az út a keresztfánál végződik. Ebben az isteni hozzánk fordulásban az irgalom a lélekközösség pecsétjévé válik a lelkünkben, mint amely Isten legközvetlenebb kéznyma, és úgy növekszik az együttléten, az együttérzésen, a részvéten át, mint a Teremtő kezének legkedvesebb magvetése. Isten irgalma a megváltásban az emberi irgalomban akar visszatükröződni. A legmélyebb irgalom ez, amelyben Isten bennünket a bűnbocsánatra tanít.

Erre tanít Pál megbékélés teológiája is: nem Istent kell megbékéltetni az emberiséggel, hanem Isten az, Aki megbékéltet bennünket Önmagával. Az embernek van szüksége a megbékélésre Istennel! Isten az, Akivel így vagy úgy szembeszállunk, és mégis Ő a mi megbékéltetésünk kezdeményezője. Egyedül Isten kegyelme teheti lehetővé a megbékélést. Semmilyen emberi jószándék, bűnbánat, imádság nem adhatja ezt meg. Ezt támasztja alá Pál megtérése is a damaszkuszi úton, ahol is az apostol megérti a megbékéltetés lényegét. Isten az, aki megbékélést szerez nekünk Jézus Krisztus megváltó halálával. A keresztyének ellensége (Pál a damaszkuszi események előtt) megtapasztalja Isten kegyelmének békéltető ajándékát a damaszkuszi úton, ami a bűnök bocsánatát és az új teremtettsé válást adja.

Ebből következik, hogy akármennyire is elképzelhetetlen Isten kegyelme az igazság nélkül, az igazság Isten kegyelmének van alárendelve. (Pál sohasem tért volna meg, ha csak szigorúan az igazság szerint szemléljük az eseményeket.) Isten kegyelme az, ami Fia halála által megigazítja az istentelent (Róm 4, 5), sőt már akkor, amikor ellenségei voltunk az Istennek (Róm 5, 10). Isten megbékéltetésének alapja nem az olyan igazság gyakorlata, amiben az ellenséget felszámoljuk, hanem olyan, amiben az

igaztalan megigazulást nyer. Ennek alapja pedig a szeretet. A megbocsátás ilyen magaslátában van igazán értelme egy egészen másfajta igazságtételről beszélni. Itt szembeülhetünk azzal, hogy ez a kiengesztelés több mint emberi elvárások alapján adható kártérítő igazságtétel („megbocsátok, ha bocsánatot kérnek”). Itt ugyanis a megbocsátás, ami nem szab feltételeket (ahol nem kellenek biztosítékok, de jutalom sem), Isten kegyelmének alárendelt igazságon nyugszik. Ez a szenvedő megbocsátás, a kereszten elhangzó Jézus szavai szerint: „Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek”(Lk 23, 24). Az „ellenség” nem maradhat ellenség, mert én megelőzőleg teremtek (Isten kegyelméből) helyet az ellenségem számára a velem való közösségre. Erről szól az Isten és ember-világ kapcsolata is. („Aki valóban megvallja bűnét Jézus előtt, egyedül az nem szégyelli az igazságot mások előtt kimondani.” (Bonhoeffer, Követés) Ebben a kérdésben is a szembesülés a legnehezebb – főként az önmagunkkal való szembesülés, pedig önmagunk ilyen módon való elfogadása adhatja meg a kivezető úthoz tartozó első lépéseket.

Pál damaszkuszi élménye után láthatjuk, hogy Isten megbékéltetésének nem csak Pál és Isten tekintetében van szerepe, hanem a közösség (ha tetszik társadalom) számára is. Pál, aki üldözte Isten népét, megtérése után ennek a közösségnek a tagjává (elfogadás!), majd meghatározó alakjává, apostolává válik.

Megbocsátásunk a megbékélés (Isten és ember vonatkozásában) teológiai lényegéből fakadóan akkor nyerhet erőt és tartalmat, ha világossá válik számunkra, hogy Isten az ő közösségébe fogadta a vele szemben álló (ellenséges) emberiséget. Ebben ad számunkra Isten mintát arra, milyen módon is kellene egymáshoz viszonyulnunk.

Az Istennel szemben álló ember Istenhez tartozhat Isten Fiának halála által (a kereszttel). (Róma 5, 10) A feltámadás pedig azt hirdeti, hogy a bűn hatalmát csak az a Hatalom győzheti le, amely most új életre támaszt fel bennünket (H.K. 45. k.f.).

Dr. Füst-Molnár Szilveszter

Okkal és céllal építkező apró gyülekezetek

Manapság kettős tendenciát érzékelhetünk a nagyvárosos és az apró vidéki falvak viszonylatában. Egyfelől munkalehetőséget inkább városban talál az ember. Jól mutatja ezt, hány ember ingázik napról napra, hétről hétre, hogy munkával tarthassa el magát, családját. Sokan azt is mondják: nincs jövője a vidéki kis falvaknak. Másfelől jól érzékelhető az a tendencia is, hogy az egyre élhetetlenebbé váló nagyvárosokból szívesen mozdulnának, akik tehetik a kis gyülekezetekbe. Harmadik megállapításunk pedig, még mielőtt a tervbe vett épülés-leírásba kezdenék, hogy az egyik leghátrányosabb helyzetűnek minősített kistérségben valósultak meg építések, bővülések, átalakítások, egy olyan gyülekezeti körzetben (Göncruszka, Hejce, Vilmány), melyhez alig több mint százhusz református tartozik, a körzet központját jelentő Göncruszka sincs több hatvankilencnél.

Az első építkezés látszólag nem több mint egy kandalló kialakítása. Szép. Romantikus. Hangulatos. Látványos. Nem dicsérem tovább: sokak titkos vágya egy remek kis kandalló, hideg téli estén a lobogó tűzlángok játéka. Ez a fűtőeszköz azonban több mint szép, és a megépítése mögött megjelenő gondolat miatt tartjuk elsősorban fontosnak bemutatását. Ez a kandalló egy takarékosági-fenntarthatósági kulcs. A gyülekezeti mun-

kák az elmúlt néhány évben már az energiatakarékosságot szolgálják – az izzók takarékosra cserélésétől a fűtés átalakításáig. A gyülekezet ös-szefogott, az egyik presbiter pedig többek között nagytiszteletű segédlettel megépítette a remekművet, és összekötötték a fűtésrendszerrel. Hogy mennyivel költséghatékonyabb, elég belegondolni, hogy gázkazánnal kb. 500.000 forintba került az éves fűtés, míg fával ennek az ötödéből me-leg van. Négyszázezer forint megspórolása hatalmas dolog egy ekkora gyülekezeti körzetben, ahol nem csupán fontos, de egyenesen létkérdés a forintok beosztása. (Csakúgy, mint annyi más apró gyülekezetben, gyülekezeti körzetben ez az egyik legégetőbb probléma.)

A padlástér beépítése Sohajda Levente lelkipásztor elmondása szerint régi álom volt. Beköltözésükkor három szobája volt a parókiának, ebből az egyiket külön választották, hogy télen is alkalmas terük legyen a gyermekmunkára, bibliá-órákra, közösségi alkalmakra. A lakótér így lecsökkent, elhatározták tehát, hogy a padlástérben alakítanak ki még egy szobát, mégpedig úgy, hogy a megnövekedett tér ne növelje a parókia rezsi-költségét, sőt szigeteléssel esetleg még csökkent-sék is azt. Összesen 80 négyzetméterrel nőtt az átalakítás által a használható tér: végül két szoba, egy fürdőszoba és mosókonyha alakult a korábban egyszerűen poros padlástérben. Mindezt egy olyan szigetelési eljárással koronázva meg, amely

A Sohajda házaspár Sívák Ernő gondnok úr társaságában

lehetővé teszi, hogy nyáron hűvös maradjon a tetőtér, télen pedig minimális legyen a hővesztés. Már a tervezésben is sok szakember segítette a gyülekezetet, például a Budapesti Műszaki Egyetem egyik docense, aki az új szigetelési technikát ajánlotta. „Mivel életünkben még soha ilyet nem csináltunk, a presbitériumból sokan hozzáolvastak, hogy mit hogyan kellene megcsinálni” – magyarázza a presbiteri kulisszatitkokat a lelkipásztor – „ezenfelül pedig mindenki hozzátette szak tudását, erejét, idejét.” A tetőtér 21 nap alatt készült el legalább 16-17 férfi segédletével, és a munkához elengedhetetlen ebédet biztosító asszonyok áldozatvállalásával. Számolhatunk, kedves Olvasó: 69 fő a gyülekezet, ebből...

Az építkezéssel kapcsolatban több kérdés is megfogalmazódott bennem. Ezeket tettem föl Sivák Ernőnek, a göncruszkai gyülekezet gondnokának.

Legutolsó munkánk a padlástér beépítés, amelyre a lelkész úr beadott egy pályázatot, ami nyert. Az elnyert összeg az anyagot fedezte, az élő munkaerőt kilencven százalékban a gyülekezet biztosította teljesen önkéntesen. Ebben a munkában volt asztalosmunka, faipari burkolás, villanyszerelés, egy kis burkolás és lépcsőkészítés. Ez lett legutoljára kész, mivel ehhez szakemberünk nem volt, de többszöri nekirugaszkodással végül elkészítette a gyülekezet a lépcsőt, ami most már biztonságos, használható. Végző soron összeállt a munka.

Miért mozdulnak meg az emberek egy ilyen munkára?

Két ok miatt. Göncruszkanak a gyülekezetnek van terve, akarata, indíttatása. Másrészt pedig jött egy új lelkészházaspár, akarnak és szeretnek építeni. A tiszteletes úr szereti megmutatni nem csak imádkozásban, éneklésben, prédikációban, hanem fizikai munkában is, hogy kicsoda. A bontástól kezdve a lelkész úr velem együtt dolgozott

abban a csodálatos porban, amelyben úgy néztünk ki, mit a kéményseprők. Megmutatta ebben a munkában a szándékát, akarátát, készségét. Jóval könnyebb úgy dolgozni, hogy a lelkész jelen van. Az anyagot is ő szerezte be, és jó rálátása is van a munkára.

Van más haszna is a közös munkának az elkészült építésen túl?

Jó összetartó erő. Volt, aki magánemberként jött és dolgozott, de van köztünk mezőgazdasági vállalkozó, aki hozta a gépeket, adott embereket. A munka maga pedig aprólékos, nagy türelmet, figyelmet igényel, kitartás szükséges hozzá.

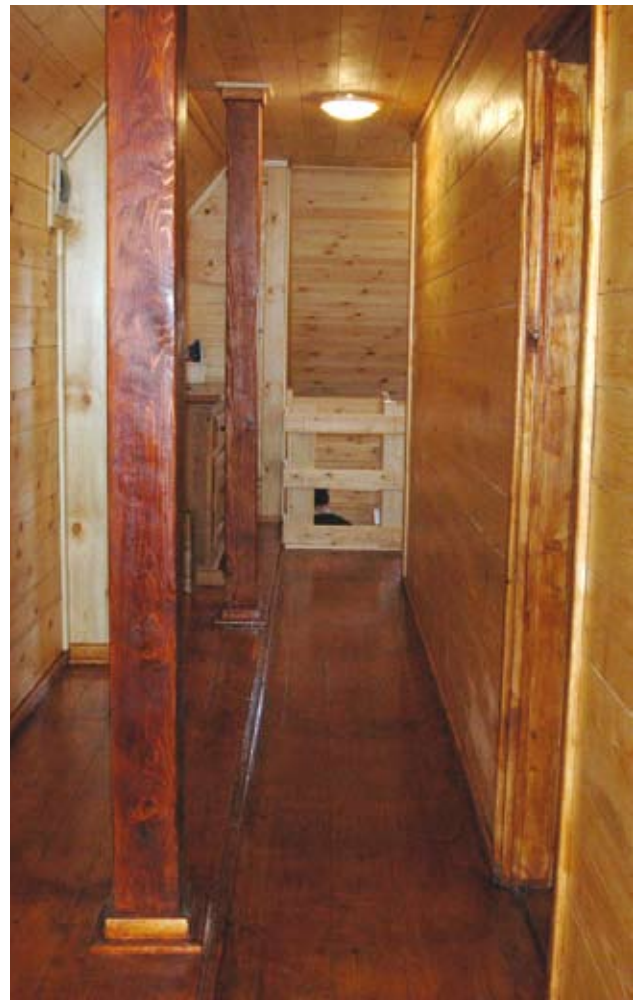
A figyelmet is felhívja a gyülekezetre: jönnek az emberek, kíváncsiak, érdeklődnek, megnézik. Vonzza az embereket. S hogy milyen vonzó lehet, arra jó példa a nemrég készített játszótér, aminek építésekor még olyanok is jöttek, akik nem is reformátusok. Ma pedig már reformátusok, katolikusok együtt használják a játszóteret, a lelkészházaspár pedig játszik velük, fogja a kezüket, tanítja őket. Ennek pedig a szülők is – a tiszta gondolkodású szülők – örülnek.

Asszonyok is részt vettek a munkában?

Ez a munka férfimunka volt, de az asszonyok támogatásában sem volt hiány. Ha főzni kellett, akkor főztek, alapanyagért mentek. Még fiatal asszonyok és lányok is. Bízom is benne, hogy a továbbiakban sem lesz ezzel baj.

Azt gondolják sokan, hogy vidéken, kis faluban, kis gyülekezetben felesleges ilyen munkába fogni.

Én azt gondolom, hogy ezzel a munkával a gyerekeink, unokáink jövőjét alapozzuk meg. Abból kell kiindulni, hogy ha az emberekben megvan a tiszta gondolkodás, az mindent elárul. Itt az embereknek, a gyülekezetnek, a községnek van akarata. Élni akar. És van még sok tennivalónk. Csak tudni kell azt is, hol van az elég. Ha valami elkészült, meg kell pihentetni a gyülekezetet. Eltelik egy-két-három hónapot, és ak-

kor könnyebben fognak a következő munkához. Lehet mondani: ez már kész van, lehet mosolyogva visszagondolni a közös munkára, és aztán kezdeni a következőt.

A közösséget is formálta. Észre kellett vennie mindenkinek, hogyan kell egymással beszélni. Hogyan kell szólni. Együtt dolgozni. Mert nem lehet akárhogy. Változik is a közösség. Ha valaki részt vesz ilyen munkában, és ott valamit tanult, akkor más lesz a minősége, alakul a hite, kitartóbb lesz.

Mióta végzi a gondnoki szolgálatot?

Ez a második ciklus. Mondtam is már a tiszteletes úrnak, hogy bármit szívesen megcsinálok, de kellő időben kell beleszoktatni egy fiatalabbat. Legyen mellettem valaki, álljon oda mellém, gyakorolja be magát, hogy ha majd át kell vennie a munkát, oda tudjon állni. Lehetőséget is kell mindenkinek biztosítani. Ráadásul az embert akkor lehet megmérni, ha feladatot kap, ha azt elkezd tervezni, elkezd azon dolgozni.

Ehhez pedig idő kell, és a lehetőséget meg kell adni.

Mit tart fontosnak a gondnoki szolgálatban?

Az első dolog, hogy ki vagyok én: be kell bizonyítanom magamnak is, másoknak is, hogy van elképzelésem, akaratom. Mindenképpen keresztyén embernek kell lenni, és szépen kell beszélni az emberekkel. Ez a három összetevő parancsol az embernek, hogy példát mutasson.

Barnóczki Anita

A gyerekekért kicsit másképp

Hírül adom, hogy Hidasnémetiben másfél évvel ezelőtt megalakult a röplabdacsapat. Hetente két alkalommal kétórás edzést tart a helyi lelkipásztor. Járnak versenyekre, kupamérkőzésekre, és sok felejthetetlen napot töltenek el együtt a gyerekek és az edző, no meg a lelkes szülők.

„Persze, ha van rá keret, akkor megy a székét.” Halljuk letről, fentről, jobbról és balról. Pedig nem így van. Az igazság az, hogy a tiszta, igaz álmokat akarattal lehet megvalósítani. Megmagyarázhatatlan, de olyan csodálatosan nyílnak meg a kapuk, mintha egy mese válna valóra. Egy indián törzsfőnök mondta: „Az álmok teszik az embert.” A templomban ezt így monda-

nám: A hite teszi az embert olyanná, mint amilyen. A többi fentről jön. Hullik, mint a manna, vagy mint a tavaszi eső.

Azon a nyáron is az utcában fociztak a gyerekek. Sokan voltak. Én is be-beálltam közéjük, együtt futkostunk a két árok között, a szilvafák alatt. Jó volt. Aztán egyszer csak jött a gondolat. Röplabda. Miért ne? Ezt a csekély tudásomat nem azért szereztem egykor, hogy haszontalanul porosodjon a múlt kedves emlékei között. Újra lehetne éleszteni mindent, ami akkor szép és jó volt. Általános iskolás koromban versenyszerűen űztem ezt a sportot, talán még emlékszem az alapokra, a többit meg meglátjuk. Elindultam.

Az iskola pedagógusaival jó a kapcsolat, az igazgató néni készségesen rendelkezésünkre bocsátotta a tornatermet. Iz-

gatottan mentem az első edzésekre. Delfin Sport Club lett a nevünk, gipszkorongba karcoltuk a pecsétformát, majd sziloplaszttal levettük a mintát és kész is volt az ugró delfint ábrázoló pecsét. Bicikligumiból nyomdaformákat készítettem és a gyerekek által hozott pólókra is rányomtattuk a labdával játszó delfint és a hozzá tartozó szöveget. Megszületett a csatakiállítás is, és kezdtünk csapattá formálódni. A gyerekek havonta tesznek a közös kasszába kétszáz forintot, melyet a pénztárosunk kezel. Labdákat vásároltunk, illetve néhányat kaptunk a támogatóinktól is.

Kezdetben azt gondoltam, jó, ha néhány hónapig működik az egész, de olyan sokan álltak a kezdeményezés alá és tartották a vállukkal, hogy az hihetetlen. Szülők, gyerekek egy akarattal, mindent beleadva élte-

tik a röplabdacsapatot. Jó történelmet írni, jó olyat tenni, ami még nem volt. Ebben a közös úttörőmunkában kovácsolódnak egybe az emborsorsók.

Nem felejttem el az első kupamérkőzésünket Kazincbarcikán. Hat csapat nevezett, és a harmadik helyért küzdöttünk. A gyerekek fáradtak voltak, az igyekezetük másokat is tiszteletadásra készítetett. Nekünk szurkoltak, azt sem tudták sokan, hol van Hidasnémeti, de kiérdemelték a biztatást. Szoros küzdelem alakult ki, és két ponttal elvesztettük a mérkőzést. Elkeseredettség, sírás, fájós térdek, zsidbadt végtagok. A szívem végig a torkomban dobogott, az izgalomtól teljesen legyengültem. Ezt csak az tudja, aki volt már hasonló helyzetben. Próbáltuk vigasztalni egymást, de nem igazán ment. Jött a lelkiismeret-furdalás, vajon okos dolog volt ilyen helyzetbe hozni ezeket a gyerekeket? Nem lesz ez életre szóló kudarc nekik? Aztán felkelt a nap újra, meg újra. Jöttek az újabb edzések, megmérettetések, beszélgetések, ötletelések. Azt vettem észre, hogy mély emberi érzések kezdenek kialakulni közöttünk. Átéltünk valamit, ami szavakba nemigen önthető. Talán egy nagy költő a hasonlataival meg tudná közelíteni a tartalmát, de bennünket olyan láthatatlan arany-szálak kötnek egymáshoz, melyek soha nem fognak elszakadni. Vagy ha el is szakadnak, a nyomuk örökre megmarad.

A küzdelem és a csapatjáték fegyelmezettebbé teszi a gyerekeket, edződnek testben és lélekben egyaránt. Már van imádságunk, tíz parancsolatunk, és töretlen lelkesedésünk. A szülők segítségével, a helyi önkormányzatok támogatásával utazunk a versenyekre, ahol nagy szurkolások alakulnak ki, barátságok szövődnek. El szok-

Új mezben

tunk menni közösen uszodába, cukrászdába, hamburgerezni. Májusban a gyerekekkel a parókia garázsában emléktárgyakat készítettünk, melyeket a faluban árultak. Június végén az évet pizza-partival zártuk a parókia kertjében. Ősszel pedig jó szándékú adományokból mezeket vásárolhattunk, már csinosabban nézhattünk szembe az ellenféllel.

Ennek az évnek a vége felé házisütyívásárt tervezünk, ahol mindenki kedve szerint vásárolhat a finomságokból, melyeket reménység szerint a gyerekek és a lelkes segítők készítenek. A bevétel a csapat kasszájába kerül, melyből labdát veszünk, utazunk, közös programokat valósítunk meg.

Jelenleg tizenhét gyermek jár szorgalmasan edzésekre, fiúk-lányok vegyesen. Jó közöttük lenni, velük dolgozni. Én magam is formálódok, alakulok a terhelések, a kihívások forgatagában. Kellenek a közös küzdelmek, utazások, kalandok, kellenek az együtt töltött órák ahhoz, hogy a szeretet kialakuljon. A mai felszínes világban, az egymásnak odadobott „helló”-ban,

üzenetváltásokban kevés lelki erő van. Elszigetelődünk egymástól, mert elektronikus úton megismerni a világot és egymást más, mint a hús-vér test valóságában kapcsolatba kerülni embertársainkkal. Állni a tekintetet, egy levegőt lélegezni vele, részéssülni a fájdalomában, örömeiben, megajándékozni szívünk titkaival és együtt imádkozni a szebb és igazabb életért. Millió alkalom adatik erre, csak akarni kell.

A Delfin Sport Club tízparancsolatából idézek:

„7. Tiszteld az idősebb játékosokat, még akkor is, ha nem nyújtanak olyan teljesítményt, mint te!

8. Tiszteld edződet, más csapatok edzőit, a játékot vezető bírót, és tiszteld ellenfeledet is! Soha ne becsüld alá a tudását, mert az igyekezet és elszántság olykor többet jelent, mint a tudás!

9. Légy bátor, ne engedd át szívedet a félelemnek. Ha tudod, hogy jó szándék vezérel, tedd meg, amit megkövetel az adott helyzet és a becsület!”

Az önbizalom erősítő imádság így hangzik:

„Kézem gyors és erős,
Lábam ugrásra kész,
Mint a megfeszített íj, várom a pillanatot,
Hiszem, hogy Isten megsegít!”

Köszönöm Istennek, hogy megajándékozott ezekkel a fiatalokkal, szüleikkel, jószívű segítőkkel, támogatókkal, a sport, a mozgás örömeivel.

Kovács Balázs lelkipásztor

Edzés előtt

Harangjubiläum Alacskán

Az utódok feladata az emlékezés és az örökséghez méltó élet gyakorlása. 2009. február 8-án, vasárnap az emlékezés ideje érkezett el, amikor az istentisztelet keretén belül ünnepeltük nagy harangunk 50. születésnapját, gyülekezetünk hittanosai és fiataljai szereplésével, akik énekkel és szavallattal tették meghitté az alkalmat. Felkészítő tanárunk Lipcsei Zsuzsa, közreműködtek Bruncszlik Ákos (szavallat), ifj. Elek János (szavallat), Mezey Martina (zongora, triangulum), Tóth Richárd (citera), valamint a Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészetoktatási Intézmény alacskai növendékei: Dedics Bettina, Pogácsás Patrik (zongora, triangulum), Rákosi Réka (furulya), Sándor Boglárka, Sulyok Boglárka, Varga Klaudia, Zoltai Evelin. Ezen a vasárnapon az 50 évvel ezelőtti istentisztelet énekrendjét követtük, az akkori textus szolgált alapigeként és a korabeli presbitéri jegyzőkönyvekből vett kivonatok elevenítették fel az előkészületeket és a jeles nap eseményeit.

50 év nagy idő. Mennyi minden történt ebben az 50 évben! Az anyakönyvben végzett rövid kutatás szerint 1959. február 8-tól, amióta a nagyharang a toronyban lakik 560 gyermeket kereszteltek meg Alacskán, 228-an kötöttek házasságot és 554 ember hunyt el. 50 év alatt legalább 4000 alkalommal kondult meg a harang, és hívta hangjával az embereket a templomba vagy végső búcsúvételre a temetőbe.

Az akkori presbitérium 1958. február 2-án megtartott gyűlésén tárgyalta a megrepedt nagy harang levételét a toronyból és elszállítását Szlezák Rafael harangöntő mesterhez Budapestre. A harang 1959. január 23-ra készült el. A presbitérium 1959. január 29-én megtartott gyűlésén a gondnok a harang keresztanyai tisztségre Soltész Pálnét, a lelkipásztor feleségét ajánlotta, mint a legméltóbbat erre a megtiszte-

ltő tisztségre. A nagytiszteletű asszony elfogadta a tisztséget, és a harangnak a következő nevet adta: „Isten szava: legyen béke.”

1959. február 8-án, vasárnap a sajoszentpéteri állomásról négy szekér hozta haza a nagy harangot, amit Darányi Lajos püspök, Soltész Pál helybeli lelkész, Balogh József sajoszentpéteri bányai lelkész, Soós Lajos sajókápolnai lelkész fogadott. Az ünnepi istentisztelet keretén belül adott hálát a gyülekezet egész közössége, hogy a templom tornyába újabb lakó költözött, így újra két harang hívta Isten népét az Ő házába. Püspök úr igehirdetését követően a harang is felkerült helyére, és első megkondulása után az alacskai és sajoszentpéteri énekkarok szolgálata következett, kifejezve az egybegyűltek örömét.

A helybeli lelkész beszámolójában ismertette a gyülekezet történetét és áldozatkészségét, amely által egy új, 210 kg súlyú harangot öntetett, és a régi bádoggal helyett a toronyt is új palafedést kapott. Köszönetet mondott Isten és a gyülekezet előtt az egyházhoz hű szívek adományaiért, a gondnok és presbiterek fáradozásaiért.

Az elmúlt 50 év meghatározza jelenünket és jövőnket is. Látjuk-e, milyen jövő áll előttünk a következő 5, 10, 25 vagy éppen 50 évben? Mit

hagyunk mi magunk után, milyen a mi életünk? Mire fognak emlékezni 50 év múlva a mai gyülekezeti életből, vagy Alacska község jelenéből? Tudunk-e olyat tenni, ami lehet nem olyan nagy jelentőségű, mint az 1959-es harangöntés, de évek vagy évtizedek múlva is lesz hatása, eredménye és áldása? Hányszor megtapasztaltuk már mi is Isten szabadítását, vezetését, gyógyítását, segítségét az életünkben? Hányszor érezzük, ha meg-

kondul a harang, hogy indulhatunk a templomba, ahol Isten vár minket? Megkondul a harang és egy közösség jön létre, amelynek mi is a tagjai vagyunk, amelynek mi is fontosak vagyunk. Egy közösség, amely vár reánk, amely a miénk.

50 év elteltével nemcsak az emlékezés a mi feladatunk. Életünk akkor lesz méltó örökségünkhöz, ha ma is hirdetjük Isten szavát: Legyen béke!

Kemény István lelkipásztor

Ünnepi megemlékezés a miskolc-alsóvárosi gyülekezetben

A miskolc-alsóvárosi gyülekezetben február 22-én szeretetvendégség keretében emlékeztek meg dr. Szathmáry Sándor ny. teológiai professzor 80. születésnapjáról. Az imaházat teljesen megtöltötték az ünneplők és a vendégek. Az ünnepséget a gyülekezet lelkipásztora és a presbitérium nagy gondossággal készítette elő. Szathmáry Sándor – feleségének megválasztása óta – az alsóvárosi gyülekezetben folyamatosan végző igehirdetési szolgálatokat, ahogyan ő mondja: „segédlelkészként”, miközben Budapesten még két egyetemen tanít, az egyiknek az újszövetségi tanszékvezető professzora. A gyülekezet nagyon hálás az gazdag taralmú és emelkedett stílusú szép igehirdetésekért, és ezt most mindenképpen illően akarta kifejezni a szeretetvendégségen.

Dr. Nagy István teológiai professzor szép áhítattal nyitotta meg az ünnepséget, melyben a Zsidókhöz írt levél éppen ideillő textusát magyarázta: „Ne feledkeztek meg vezetőitekről, akik az Isten Igéjét hirdették nektek. Figyeljetek életük végére, és kövessétek hitüket.” Nagy István professzort Szathmáry Sándor konfirmálta és vezette tovább a hit útján, végigkísérve életét a gimnázium, a teológia elvégzésének útjain, és még a doktori vizsgáján is opponense volt. Büszke arra, hogy ilyen tanítványai vannak már, Nagy István pedig boldogan vallotta meg, hogy az ünneplelt neki lelkipásztora és mestere volt és maradt mind a mai napig.

Ez az igehirdetés az alaphangját megadta az ünnepség további részének, ahol

egymásután hangzottak el a köszöntések a kerületek és a teológiák részéről. A Tiszáninneni Egyházkerület már előzőleg külön ünnepségben részesítette az ünnepleltet Csomós József püspök és munkatársai közösségében, meghitt baráti együttlét keretében.

Az ünnepségen elsőként Steinbach József dunántúli püspök szólalt fel, aki magát tanítványnak vallja és örül annak a szoros teológiai együttműködésnek, mely közöttük évek óta kialakult. A budapesti teológiát Nagy István professzor képviselte, a debrecenit pedig Fekete Károly professzor. Szűcs Ferenc professzor a Doktorok Kollégiuma nevében írt szép köszöntő levelet, melyben értékeli a 15 év közösen eltöltött idejét a Doktorok Kollégiuma munkájában. Ezek után Kiss János István orvosprofesszor mondott szép

köszöntést, majd Gazda István esperes és Horváth Barna ny. esperes után Kovács Imre ny. lelkész. A presbiterek körben állva, egy-egy szép Igével ajándékozták meg az ünnepleltet. A gyülekezet volt lelkipásztor, a 95 éves Kóris Lajos nagytiszteletű úr mondta el köszöntését és kívánt áldást. Majd Pintér András mérnök, mint a Debrecen-Széchenyikert gyülekezet volt pásztorát köszöntötte, ahol őt az ünneplelt konfirmálta. Az ünneplelt fia mintegy a család nevében mondott megható köszöntést az édesapjától kapott szellemi örökségért, mely életének lelki felkészültségét és megtalált gazdagságát jelenti mind a mi napig.

Az Animus Csengettyű és a Jerikó Fúvós együttes hangulatos muzsikája tette még színesebbé az emelt hangú és örömteli ünnepséget. Majd Reményik Sándor Kegyelem c. verse hangzott el Vékony László egykori konfirmandus előadásában.

Szathmáry Sándor az elhangzott köszöntésekre egyenként válaszolt, és visszaemlékezésének gazdag tárházból mérítve köszönte meg Istennek a szolgálata során kialakult szép kapcsolatok elmúlhatatlan és mind a mai napig élő ajándékait. Az egyik köszöntő professzor szépen fogalmazta meg azt, hogy mi nem avatunk szentté nagy személyiségeket, de szeretnénk még életünkben ünnepelni azokat, akik az Isten ajándékait közvetítették számunkra. Imádsággal ért véget a felejthetetlen és maradandó lelki élményt jelentő ünnepség.

Balázs Bertalan presbiter

Új szárnyal bővült az Átányi Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”

Példabeszédek 22,6

Már többször beszámoltam arról, hogy hogyan sikerült 2004. szeptember 1-jén megnyitni Átányban Heves megye és egyben az Egervölgyi Református Egyházmegye első református általános iskoláját

Akkor, 2004-ben az önkormányzat által erre a célra felajánlott épületet a Tiszáninneri Református Egyházkerületől kapott támogatásból felújítottuk és kibővítettük. Így az I. ütemben létrejött egy 3 tanteremből, tanári szobából és a szükséges szociális helyiségekből álló iskola. 2005-ben, ugyancsak az Egyházkerület anyagi támogatásának köszönhetően, tovább bővíthettük egy tanteremmel, amelyet a tetőtérben alakítottunk ki. Az Egervölgyi Református Egyházmegye pedig megvásárolta az iskola mellett lévő lakóházat, amelyben azóta is ebédlő és tállakókönyha működik. Így az alsó tagozat számára a 4 tanterem már biztosítva volt. Azonban – hála Istennek – időközben az épületet is kinőtük. Szükségessé vált, hogy 2008. szeptember 1-jéig legalább 1 tanteremmel bővüljön az iskola. Ezért újra a Tiszáninneri Református Egyházkerülethez fordultunk segítségért.

Az Egyházkerület Elnöksége és a Gazdasági Bizottság is – belátva az iskola jelentőségét s a dél-hevesi térségben betöltött szerepét – támogatásukról biztosított bennünket. Ezt később az Egyházkerületi Közgyűlés is megerősítette. Így 2008. július második felében végre elkezdődhetett az építkezés. A teljes beruházás a terv szerint több év alatt 5 ütemben fog megvalósulni. Ebből most az Egyházkerület hatha-

tós anyagi támogatásával az első ütem épülhetett meg. Ez az új szárny 120 m². alapterületű. A földszinten 1 tanterem, ebédlő, közlekedő folyosó és lépcsőház épült, míg a tetőtérben tanári, orvosi szoba és a számítástechnika terem kapott helyet.

Az új épületrészt a munkák előrehaladtával fokozatosan vettük használatba. Befejező lépésként most februárban az Egyházkerület jóvoltából a számítástechnikai labort is kiépítettük. Szeretnénk külön köszönetet mondani Nagy Endrének, aki sokat fáradozott ezért, és nagyon a szívén viseli az átányi iskola ügyét. Reméljük, hogy továbbra is számíthatunk a segítségére.

Februárban az Egervölgyi Református Egyházmegye elnöksége: dr. Kádár Zsolt esperes és Pintér Elemér egyházmegyei gondnok is megtekintették az iskolát. Nagy örömmel járták be az egész épületet, különösen is az új szárnyat. Az iskola igazgatójával és igazgatóhelyettesével együtt Istennek adtak hálát az elért eredményért, s kölcsönösen reményüket fejezték ki, hogy a megkezdett úton – az Egyházmegye és az Egyházkerület példás összefogásával – tovább tudunk haladni, s hamarosan tovább folytatódhat a megkezdett építkezés.

Erre szükség is lesz, hiszen iskolánk – az itteni, a dél-hevesi körülményekhez képest – szépen fejlődik. Jelenleg az általános iskolában, 5 osztályban, 48 tanuló, a zeneiskolában pedig 25 tanuló tanul. Szakkör formájában néptáncoktatás is folyik. Ebben 20 tanuló vesz részt. Tudjuk, hogy ezek a számok még elég szerények, de ez évről évre növekedni fog. Az építkezéssel visszanyertük a szülők bizalmát. 2008 tavaszán nem hitték, hogy az iskola tovább épül. Sokkal

valószínűbbnek tartották azt, hogy megszűnik. De most már látják, hogy nem szűnik meg: erre az iskolára hosszútávon lehet számítani, mert a református egyházra hosszú távon lehet számítani.

Az iskola pedagógusai igyekeznek is mindent megtenni annak érdekében, hogy a szülők bizalma továbbra is megmaradjon. Igyekeznek mindent megtenni

azért, hogy az iskolában színvonalas oktatás folyjon, s jól képzett gyerekek kerüljenek majd ki onnan. De legfőképpen arra törekszünk, hogy tanulóink keresztyén erkölcsi nevelésben részesüljenek, s művelt, jellemes református keresztyén embereké váljanak.

Meg vagyunk győződve arról, hogy iskolánk a környező településekre is egyre

nagyobb kisugárzása lesz. Jelentőségét tekintve már most is messze túlmutat Átány határain. Igazi célunkat akkor fogjuk elérni, ha református fellegvárrá tudunk válni itt a dél-hevesi térségben. Ehhez kérjük és kérem én magam is az Úr Isten áldását.

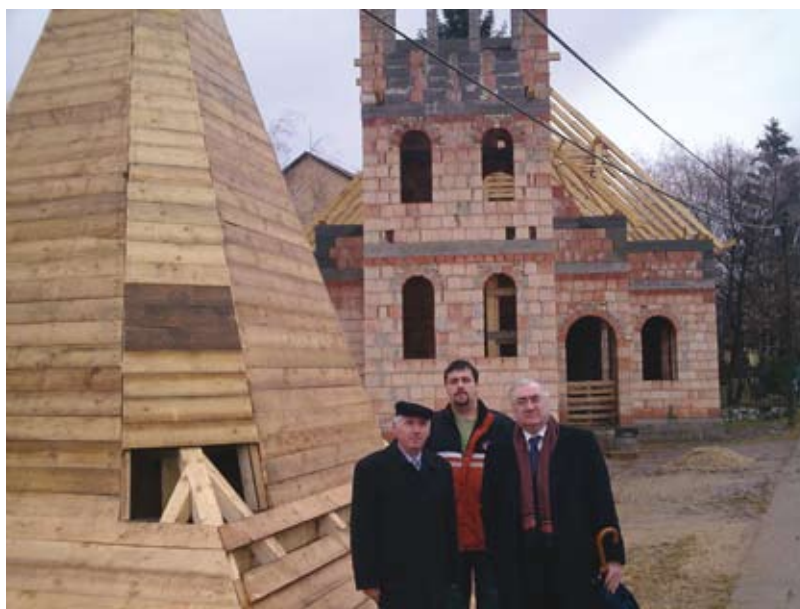
Átány, 2009. március 5.

Ferenczfi Zoltán
lelkész, igazgatóhelyettes, vallás tanár

Épül a felsőtárkányi református templom

2007 tavaszán egy új missziói egyházközséggel gyarapodott az Egervölgyi Egyházmegye és a Tiszáninneni Egyházkerület gyülekezeteinek sora. Az Egerhez közeli Felsőtárkány reformátussága túlnőtt a korábbi szórványgyülekezeti státuszán, s elnyerte a missziói egyházközség megnevezést. A tárkányi gyülekezet egy növekvő, fejlődő közösség. A kéthetente tartott istentiszteleteken 18-25 lélek vesz részt. Jelenleg mintegy 40-45 főről tudjuk azt, hogy református vallású a községben, de bőven vannak még olyan családok, ahol van református felekezetű, kötődésű családtag. Nagy missziói feladat vár ránk, hiszen a község Eger felőli oldalán egy nagy lakópark épült, melyet mindenképpen be akarunk járni és ezáltal felkutatni a református testvéreket.

A felsőtárkányi gyülekezetben van egy kis bibliakör, amelynek tagjai azokon a vásárnapokon, amikor nincs istentiszteleti alkalom, bibliáórát tartanak a helyi dicsőítő csoport részvételével.

Gyülekezetünk története csupán néhány évtizedre tekint vissza. Az első itt szolgáló lelkipásztor néhai Denke Gergely nagytiszteletű úr volt, az ő szervezésével indult be az itteni gyülekezeti élet. Már ekkor kialakult az a gyülekezeti mag, amely ma is meghatározó kis közösségünkben.

Denke nagytiszteletű urat Ferenc József jelenlegi bükkzsérci lelkész követte az itt szolgálók sorában. Az istentiszteleteket a község házasságkötő termében, majd a könyvtárban tartották, meglehető-

sen szerény körülmények között, sokszor helyhiánnyal küszködve, vizes, dohos falak között.

2005 nyarától Hajdu László lelkipásztor gondozza a helyi református gyülekezetet. Már ekkor felvetődött az a gondolat, hogy mi lenne, ha rendelkezniénk saját istentiszteleti hellyel is. Megkezdődtek a tárgyalások a helyi önkormányzattal az ügyben, hogy lehetőség lenne-e a helyi könyvtárépület megvásárlására. Az elképzelések nem találtak, így más megoldást kellett keresnünk.

Közben 2007-ben missziói egyházközség státuszt kapott a tárkányi református gyülekezet. Nem sokkal ezután dr. Juhász Attila Simon úr került polgármesterként a település élére, aki hozzánk hasonlóan már egy kis templomban gondolkodott, mely a település központjában hirdetheti Isten dicsőségét. Polgármester úr és a község vezetősége egy frekventált helyen lévő telket ajánlott fel a templom-építés céljára, a katolikus templom és az

általános iskola közötti területen. Elindultak az egyeztetések, melyben nagy segítségünkre volt dr. Kádár Zsolt esperes úr és az egyházmegye közössége. Közben készültek a tervek is, és az egyházkerület vezetősége is jelentős mértékben hozzájárult az álom megvalósulásához. A kis templom hasznos területe mintegy 120 m², a torony magassága 16 m. A tervezésnél az volt a célunk, hogy a későbbiekben a tetőtér is beépíthető legyen, s ezáltal helyet adjunk a községben működő különféle szervezeteknek, egyesületeknek is. Jelenleg szerkezetkész állapotban van a kis templom, melynek felszentelését 2009. október 31-ére tervezzük. A templom Kálvin János nevét vi-

seli majd. Költségvetésünk mintegy 30 millió Ft, melyből mostanra 13 millió Ft-ot használtunk fel. A következő hónapokban gyülekezetünk meglátogatja az Egervölgyi Egyházmegye számos gyülekezetét, kérve ezzel is a kebelbeli gyülekezetek anyagi és erkölcsi támogatását, a sok imádságot. Megragadván az alkalmat, hálásan köszönjük az egyházkerület eddigi és jövőbeli támogatását, és kérjük egyházkerületünk valamennyi gyülekezetét, hogy imádságban hordozzák a felsőtárkányi református templom ügyét. Hisszük, hogy Isten segítsége kíséri munkáinkat.

Hajdu László lelképásztor

Amerikai teológusok Egerben

A

Georgia államban, Atlanta-Decaturban működő Columbia Theological Seminary küldöttsége látogatott Egerbe dr. David Bartlett professzor vezetésével.

Az ottani teológusképzés, lelkészképzés egyik fontos eleme az, hogy a hallgatók megismerkedjenek távoli földrészek egyházainak életével, szolgálatával. Ennek keretén belül minden évben ellátogat teológusok egy csoportja Magyarországra is. A budapesti és debreceni program mellett az idén Egerben találkoztak az itteni egyházak képviselőivel, gyülekezeti tagokkal.

A küldöttséget elkísérte dr. Bóna Zoltán az Ökumenikus Tanács főtájkára. Egerben a Kálvin Házban dr. Kádár Zsolt esperes adott tájékoztatást a gyülekezet történetéről, mostani szolgálatáról, valamint egyházunk tudományos testülete, a Doktorok Kollégiuma működéséről, a Kálvin Évvel kapcsolatos programokról. A városban szolgáló protes-

táns közösségek képviselői is jelen voltak e találkozáson, s beszámoltak történetükről, küldetésükről.

Az atlantai teológusokat fogadta dr. Dolhai Lajos, a katolikus szeminárium rektora. Rövid látogatást tettek a vendégek a Szent István Rádió stúdiójában, valamint az Eszterházi Károly Főiskolán. Eger nevezetességeinek megtekintése után testvéri eszmecserére került, ahol az egri gyülekezet tagjaival beszélhettek a gyülekezeti élet aktualitásairól, az ifjúsági munkáról, az önkéntességről, a hitvallásos örökség megőrzésének fontosságáról, a keresztyénség világméretű küldetése betöltésének nehézségeiről és reménysegeiről.

A vasárnapi istentiszteleten az egri református templomban dr. David Bartlett professzor szolgált, elhangzott több beszámoló, köszöntés és ének. Vendégek és vendéglátók szép lelki élményeket kaptak az istentiszteleten s az együtt töltött emlékeztető órák és napok által.

ZEMPLÉNI EGYHÁZMEGYE

Bodrogközi csendesnapok

A Nagyrosványi Kultúrházban 2009. február 15-én, délután 4 órától csendesnapot vagy inkább csendes délutánt tartottunk, mely egy sorozat első alkalma volt. Terveink szerint havonta-kéthavonta más-más bodrogközi református gyülekezetben tartunk egy-egy ilyen összejövetelt a közösség gyakorlása, valamint a hitben, keresztyén ismeretekben való előrehaladás céljából.

Nagyrosványon a Kultúrházban kellett összegyülekeznünk, mivel a templom jelenleg még túl hideg, az imatermünk pedig maximum 100 főt képes befogadni, és ez alkalommal mintegy 180-190-en voltunk együtt.

A csendesnap énekléssel kezdődött, majd az általában kevésbé ismert 251. dicséretet tanította számunkra Fülöpné Vadon Erzsébet semjéni és Almásiné Tar Gabriella helybeli lelkipásztor. Áhítattal Szabó Ágnes karcsai lelkész nő szolgált közöttünk, majd éneklés után rövid szünet következett.

Almási Ferenc lelkipásztor

Fülöpné Vadon Erzsébet és Tar Gabriella lelkipásztorok

Szabó Ágnes lelkipásztor

Dr. Győri István

Az együttlét gerincét dr. Győri István (a Sárospataki Református Teológiai Akadémia Újszövetségi Tanszékének vezetője) előadása adta, aki az első keresztyén gyülekezetek megalakulásáról, életéről szólt a filippi, korinthusi, valamint a thesszalonikai keresztyén közösségek példáján keresztül. Előadása az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv vonatkozó részein, valamint Pál apostol ezen gyülekezetekhez írott levelein alapult. A nagyon tartalmas, élvezetes magyarázatot ezen te-

leplülések mai arculatáról készített fotókkal is színesítette.

A professzor úrhoz intézett kérdések megválaszolása után énekléssel és szeretetvendégséggel, közösséggyakorlással, kötetlen beszélgetéssel zárult az alkalmunk.

Istennek adunk hálát az együttlét minden áldásáért, és Őt kérjük, tegye további alkalmainkat is hasonlóan áldottá. (beszámoló, fotók Gyülekezetünk honlapján, a www.rosvagy.tirek.hu címen).

Almási Ferenc lelkipásztor
Nagyrosvány

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből

A z estharang, ha kong a néma csendben...” dúdolta több száz ajak együtt a református énekkarral a XI. sárospataki jótékonyági bál műsorának fináléjában az idősebbek által jól ismert dalt. A térség műfajában legnagyobb rendezvényére lelkesen készülődtek a gyülekezet csoportjai, a fiatalok tánccal, az énekkar új dalokkal, a nőegylet a tombolafelajánlások összegyűjtésével, a dekoráció előkészítésével, a férfiak a sportcsarnok berendezésével. A mintegy négyszáz fős közönség tapssal jutalmazta a szereplőket. Nyitány-

ként az Árvay mazsorett végezte el a kedvcsinálást, Bódiszné Hajnal Alíz helyszínre szabott koreográfiájával. A farsang hangulatát a „Kisrefi” ötletes jelmezesei biztosították, melyben a tanító nénik nagy szíveként jelenítették meg az esemény időpontjaként szolgáló Bálint napot. Ezt követően a gyülekezet tagjainak műsora következett, felhasználva a színpadkép adta három helyszín adottságait, a pataki erdőt, a nádas berket és a „szülőfalut”. A humoros jelenetekkel tarkított műsort a Téglás Zsolt vezette Zsindely zenekar dalai tagolták. Zongorán közreműködött Fedorcsák Katalin. Az erdőben presbiterek vadásztak felügyelet-

tel, hiszen a város vezetői vadórként szerepet vállaltak a műsorban. A nádasban békakórus tanyázott, amíg a magyar alföldre oly jellemző gölya meg nem jelent. A mesehős Rumcájsz megtalálta a szülőfalujukból elbujdosottakat, akiket Sztárai uram hegedűje ismét visszacsalogatott a templomba. Mint a mesében, a bálban is minden jóra fordult a végére, és vígan járták az ifjú nemzedék tagjai a polkát, csárdást, melyet Dér Krisztina tanított be kitartó munkával. Az ünneplőbe öltözött vendégek kihasználhatták a Levi-fotó kihelyezett műtermét alkalmi családi képek készítésére. Boros Ernő és munkatársai ízletes vacsorája erőt

adott kinek-kinek a tánchoz vagy a társalgáshoz, mivel a Berta Zoltán és Kóvári Ági szolgáltatta zene és a terített asztalok külön helyen voltak, így egymást nem zavarva választhatta mindenki a korának és vérmérsékletének megfelelőbb társasági formát. A rendezvényen gyakorta egy-egy család mindhárom nemzedéke együtt van, és szívesen jönnek el a családok mellett baráti, sőt munkahelyi közösségek is. Megtisztelik jelenlétükkel az alkalmat az ökumenében részt vevő testvéregyházak vezetői és a sárospataki intézmények képviselői. A jótékonyági est bevétele idén a májusban átadásra kerülő Mooser orgona avatási ünnepségének méltó megrendezését szolgálta. Köszönetet mondunk ezúton is a céljainkat támogatóknak, a szervezésben, lebonyolításban, műsorban résztvevőknek, és a nehéz gazdasági környezet ellenére is bőkezű tombolafelajánlóknak.

Zsuzsanna napon zárult a Lorántffy-év

Február 19-én a sárospataki gyülekezet Lorántffy termében egy jelképes alkalom szolgált a Lorántffy Zsuzsanna emlékévé lezárásául. A hálaadás, a köszönetmondás és az adományozás gondolata köré fonva az eseményeket, Isten iránti hálaadással emlékeztünk meg az emlékévé nevezetes eseményeiről, emléklap átadásával mondtunk köszönetet a megvalósulást támogató személyeknek, intézményeknek, vállalkozóknak, valamint átadásra kerültek a „Lorántffy talárok” olyan tehetséges, de hátrányos helyzetű diákoknak, akiket a sárospataki iskolák javasoltak. A fejedelemasszony szellemiségét így nem csak az emlékezésben, hanem életpéldája követésében is tisztelhetjük.

Áldáshordozó Imanap

Sárospatakon a Lorántffy Zsuzsanna Református Nőszövetség évről évre odaadó házigazdája a világ 170 országában március első péntekjén ökumenikus közösségben megtartott imanapnak. Az idén Pápua Új-Guinea asszonyai készí-

tették el az esemény tartalmi részét, bemutatták hazájuk természeti és történelmi környezetét és missziói céljait. A hatalmas hegyekkel és őserdőkkel tagolt országban mintegy 800 különböző nyelvű törzs él, többségük szegény körülmények közt, küzdenek az erőszakkal, bűnözéssel, betegségekkel. A nők missziói munkája a hitbepesztés mellett a társadalmi béke, valamint az oktatásban és egészségügyben való feladatvállalásban is megnyilvánul. Munkájuk ráépül arra a szolgálatra, amit Molnár Mária is végzett közöttük, nagyszüleik idejében. A Lorántffy terem megtöltő asszonyok valamennyien részt vettek az imafüzet anyagának felolvasásában, a közös imádságban. A kiadott lemezről megismerték a jelenlévők a pápuák zenéjét, és a környezetükről készült képeket a terem egyik sarkában kis kiállítás formájában készítette el Mészáros Ildikó gyülekezeti munkatárs. A mély együttérzéssel és lelkeséggel végbement alkalmat tea és sütemény mellett való beszélgetés zárta.

Egyházi részvétel a hajléktalanellátásban Sárospatakon

A szükség egyre szorosabbra fűzte a sárospataki Családsegítő és Pedagógiai Szakszolgálat és a református gyülekezet közötti együttműködést. A több éve meglévő kapcsolat három területre terjed ki. Egyrészt részvétel a szolgálat fórumain, ahol a felmérés és a cselekvés kimunkálásának feltételeiben működünk közre. Másrészt a szolgálat munkájának segítése ott, ahol luk vagy fehér folt jelentkezik a ellátó rendszerben. Azt jelenti, hogy folyamatosan ellátja a gyülekezet használtruhával a családsegítőt, valamint a többi egyházzal együtt egy szeretet-naptár vállalásával segítjük a hajléktalanok étkeztetését. Harmadrészt az elmúlt évben három személy befogadásában is közreműködött a gyülekezet, és egy személy mentális támogatásában veszünk részt.

Virágh Sándor lelkipásztor

INTÉZMÉNYEINK

Örömeink a pataki Refiben karácsony és húsvét között

Magyar Örökség Díj a nyelvművelő szakkörnek

A Beszélni nehéz! anyanyelvi mozgalom Magyar Örökség Díjat kapott, melyet 2008. december 20-án a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében adtak át.

A Kossuth Internátusban 1992 óta működik a Beszélni nehéz! anyanyelvi kör Sinkó István tanár úr vezetésével. A megtisztelő díjat így több évtizedes kitartó munkájukkal az országos anyanyelvi mozgalom részeseiként a pataki kossuthosok is kiérdemelték.

Helyezettjeink a Palóc Társaság pályázatán

A magyar kultúra napja tiszteletére a Palóc Társaság immár 13. alkalommal hirdett pályázatot a szülőföldhöz való hűség megörökítésére, a magyarságtudat elmélyítésére a Kárpát-medence fiataljai számára.

„A bölcsőtől a koporsóig” címmel egy magyarországi sváb asszonysorsot – dédnagymamáját – mutatott be Hoffmann Gréta (11. B), ezzel II. helyezést ért el.

„Vár állott, most kőhalom” – Pusztuló emlékeink címmel a gávavencsellői Desseffy-kastély mostoha sorsáról írt Petrohai Nikoletta (11. B), dolgozatával III. lett.

Kazinczy Gábor szónokverseny

A magyar kultúra napja tiszteletére ebben az évben már negyedszer hirdettük meg a Kazinczy Gábor szónokversenyt a gimnáziumban. A retorikai ismeretek széles körű alkalmazásának lehetősége egyre többeket készítet arra, hogy éljenek a verseny keretében adódó gyakorlati lehetőséggel. A tizenkét fős mezőnyben a legjobbak: I.

Pálinkás Máté (10. E) II. Melles Marcell (13. E) III. Mező Gábor Máté (10. E)

Iustitia történelmi-jogi vetélkedő

Gimnáziumunk három csapattal, kilenc fővel nevezett a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara által meghirdetett történelmi-jogi vetélkedőre. A verseny első fordulójában történelmi tudásukról adtak számot írásbeli formában a résztvevők. Tesztfeladataik és esszékérdéseik az ókortól az újkorig ölelték fel az egyetemes és a magyar történelem korszakait.

A második fordulóban egy-egy előre kijelölt történelmi szituációt kellett polgári- vagy büntetőperes eljárás keretében feldolgozniuk. A felkészülés sok munkát, időt, kreativitást igényelt, ugyanakkor a közös munka, az együttgondolkodás, a sokféle értékes és hasznos új ismeret nagy örömet is jelentett a diákoknak és felkészítő tanáruknak. Az országos verseny összesítésekor Balla Gábor, Őri Péter és Sinkovich Richárd II. helyezést értek el. Kiemelkedő volt Barati Dalma, Bártfay Bianka és Csatlós Dóra szereplése, akik a második fordulóban kiugróan magas pontszámmal utasították maguk mögé a teljes mezőnyt.

Jelmezbál a Mudrányban

A diákönkormányzat szervezésében február 19-én bál volt a Refiben. Csak jelmezből lehetett belépni, volt jelmezbálok király- és bálkirálynő-választás. Az elmúlt 40 év slágereire ropták a táncot a fiatalok.

XVIII. Tompa Mihály Vers- és Próza-mondó Verseny

A kassai Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola ebben az évben már 18. alkalommal rendezte meg a Tompa Mihályról elnevezett szavalóversenyt, ahová több magyarországi gimnázium, köztük iskolánk képviselőit is meghívták. A négy kategóriában meghirdetett találkozón a 3. korcsoportban a versmondó Kállai Zoltán (7. H) I. helyezést ért el. A verseny lebonyolítása, a szeretetteljes fogadtatás és vendéglátás nagy élményt jelentett. Jó volt a magyar nyelv és a határok nélküli versnyelv közvetítésével egymásra találni.

Idegen nyelvi szép kiejtési verseny

Az egri Esterházy Károly főiskolán idegen nyelvi szép kiejtési versenyt rendeztek. A feladat egy kötelezően megadott vers felolvasása volt, majd ismert és ismeretlen prózai szövegeket kellett tolmácsolni. Szenes Renáta 12. E III. helyezést ért el francia nyelven.

Németh László Anyanyelvi Napok

A Lónyay Utcai Református Gimnázium Németh László Anyanyelvi Napok címmel rendezet vetélkedőt a református iskolák részvételével. A nyelvhasználati feladatok írásbeli megoldásából és egy szóbeli beszéd elmondásából álló versenyen az 1. korcsoportban Balla Gábor (11. E) I. helyezést ért el, Pálinkás Máté (10. E) II. Kurucz Emese (9. E) III. lett.

Zoltár-és népdaléneklő verseny

A Soli Deo Gloria Református Diákmozgalom 2009. február 28-án Nagykorörsön rendezte meg a hagyományos zoltár- és népdaléneklési versenyt református középiskolások számára. Az iskolánkat egyéni kategóriában képviselő Kállai Zoltán (7. H) arany minősítést, Bálint Brigitta (9. H) ezüst minősítést kapott. Csoportos kategóriában hat tanuló indult a 9. H osztályból: Bálint Brigitta, Tóth Lejla, Dienes Dániel, Nagy Máté, Nagy Tamás, Takács Pál György, őket ezüst minősítéssel értékelték.

A Kutató Diákok Országos Szövetsége által meghirdetett II. Országos **KUTDIÁK Poszterversenyt** a salgótarjáni Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskolában rendezték meg 2009. február 27-28-án. A versenyzőknek a kutatási eredményeik és poszterük bemutatásával 5 percet kaptak. Ezután 5 perces vita következett a zsűri és a közönség kérdései alapján. Az iskolánkat képviselő Nagy Vanda (12. A) a verseny különdíját kapta Mezo- és hidrofiton növények ásványianyag-táplálkozása című poszterével és az elvégzett vizsgálatok eredményeinek ismertetésével.

Összeállította:

Sinkóné Tóth Zsuzsanna tanárnő

Hírek a Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből

Kárpátaljai kiszálláson a sárospataki teológia hallgatói

Egy lelkes, 11 főből álló kis csapat indult útnak négynapos kiszállásra Kárpátaljára 2009. február 26-án. Utunk célja volt meglátogatni a református líceumokat és szolgálni a helyi gyülekezetek istentiszteleti alkalmain. Ez alkalommal a nagyberegi és a nagydobronyi líceumot kerestük fel. Érdeklődésként meg kell jegyeznünk, hogy a Sárospatakról induló teológiai hallgatók nagy része (8 fő) kárpátaljai származású, így külön öröm volt számunkra visszatérni a saját szülőföldünkre, hogy bizonyosságot tegyünk életünk Uráról. Az igencsak tartalmas, derűtséggel és meghitt pillanatokkal teli hosszú hétvégénk a következőképpen alakult.

Első alkalommal megérkezésünk után a Nagyberegi Református Gyülekezet esti istentiszteletén vettünk részt. Az igei szolgálatot Szikszai Szabolcs szenior végezte, Jónás próféta könyve kapcsán hangzott el a gondolatébresztő igehirdetés. Ezt követte a sárospataki küldöttség énekes-verses szolgálata. Ezután a szomszédos líceum épületében közelebbről is megismerkedtünk a református intézmény diákjaival és tanáraival egy ismerkedős vidám est keretében. Egy rövid bemutatót vetítettünk le a sárospataki teológia életképeiből, hogy betekintést nyerjenek a diákok a teológiánkon folyó lelkész-, teológus- és katechétaképzésről. Tetűk ezt azzal a szándékkal, hogy újra meg-elevenedjen a kapcsolat a líceum és a teológia között, illetve hogy elvigyük a pataki teológia jó hírét a pályaválasztás előtt álló keresztény fiatalok közé. Vidám játékkal, beszélgetésekkel zárult az este. Az líceum lelkészi igazgatója, Tóth László lelkipásztor megköszönte látogatásunkat, és kifejezte a

további hasonló alkalmakra való nyitottságát és támogatását.

Másnap utunk Beregszászba vezetett, ahol meglátogattuk a helybeli lelkipásztorokat, megnéztük a Kárpátaljai Református Egyház püspöki hivatalát, és némi vásárlásra is sort kerítettünk. A délutáni órákban megérkeztünk Nagydobronyba, Kárpátalja egyik legnagyobb magyar ajkú településére. Az esti evangelizációkba bekapcsolódva mi is készülhettünk a vasárnapi nagybőjti úrvacsorára.

A következő napon a 7 órakor kezdődő reggeli istentiszteleten az egykori nagydobronyi diák, jelenleg a sárospataki diákság esküdtfelügyelője, Menyhárt István hirdette az Igét. Ezután kirándulni indultunk, meghódítottuk Munkács várát, majd megnéztük a város templomait, ukrán missziós házát, sétálóutcáját, a Rákócziak kastélyát, amely jelenleg a Munkácsy Mihály művészeti iskolának ad otthont. A kiránduláshoz való kedvünket még a havas eső sem szegte. Visszatérve Nagydobronyba végiglátogattuk a település diakóniai intézményeit: az Irgalmas Samaritánus Gyermekek otthont és a Rehoboth Idősek Szeretetotthonát, itt is nagy örömmel és érdeklődéssel fogadták szolgálatunkat. Az esti órákban a Nagydobronyi Református Líceum diákjaival közös vidám estet szerveztünk, ahol megismertetve a tanulókat a pataki teológiával, a teológiánkon való továbbtanulásra biztattuk azokat, akik a szent szolgálatra készülnek. Majd közösségépítő játékokkal,

énekléssel és mulattató történetekkel töltöttük el a hátralévő időt.

A vasárnapi úrvacsorás istentisztelet után a gyülekezet lelkipásztorával és egyben a líceum lelkészi igazgatójával, Kolozsy Andrással ellátogattunk a helyi cigánygyülekezetbe, köztük Baksa Zsolt 4. éves teológushallgató szolgált. A délutáni istentiszteleten Misák Marianna, a sárospataki teológia tanárnője volt az Ige hirdetője, majd énekekben és versben szólt a bizonyágtételünk, amely egyben záró alkalma volt kárpátaljai kiszállásunknak.

Ezen a hétvégén újra megtapasztalhattuk a kárpátaljai emberek kedves vendégszeretetét, egyszerűségét, nyitottságát. Hiszük, hogy ezek a találkozások, új ismeretek még inkább erősíteni fogják iskoláink és gyülekezeteink közötti kapcsolatot, s hogy a jövőben is lesz rendszeresen kárpátaljai teológiai hallgató a sárospataki akadémián. Ha Isten is úgy akarja, a hamarosan újabb hasonló kiszállást szervezünk a Tivadarfalvi és a Técsői Református Líceumba. Az elmúlt hétvégéért is Soli Deo Gloria!

Rjaskó Natália,
az SRTA 2. éves hallgatója

„...és Istenben, kié a diadal.”

Wass Albert Hontalanság hitvallása című versében szép foglalatát adja ez erdélyi ember hitének, nemzet- és emberképének. Hontalanság az, ha nincsen hol lehajtani fejemet, de a legnagyobb hontalanság az, ha „nincs emberem”, aki megértené hazámat,

ami a hit, a haza és az embervolt abban a hazában, ami nem más, mint a gondolat... mert azt nem vehetik el. A hontalan hirdeti, hogy az egymásra találás a jövő kezdete. Egymásra találni, amint mondja: „Hontalan vagyok, mert hirdetem, hogy testvér minden ember s hogy egymásra kell, leljen végre egyszer mindenki, aki jót akar.”

A fentiek szellemében találkoztunk 2009. február 13-án Sárospatakon kolozsvári, erdélyi testvéreinkkel. Teológus éveim során sokszor hallottam arról, hogy Kolozsvár és Sárospatak közös sorsot járt és összeköti őket a közös szellemiség. Professzoraim egy része Kolozsváron szerzett doktori fokozatot. A Pataki Teológia felszámolása előtt viszont a kolozsvári fiatal tehetség-

gek szereztek Patakon doktori minősítést, köztük nem kisebb személyiség, mint Ravasz László. Vendég diákként jómagam is ellátogattam a nagy múltú testvériskolába, és mondhatom, életre szóló emlékeket szerezhettem.

Meghívott vendégeink voltak dr. Molnár János professzor úr, az ószövetségi tudományok nagy tekintélye és dr. Buzogány Dezső professzor úr, akit néhány héttel korábban választott be a Pataki Füzetek szerkesztősége a szerkesztői bizottságba. Vendégünk volt továbbá Sógor Árpád tiszteletes úr, aki a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet ifjúsági lelkésze. Nem akartuk elszalasztani ezt a jó lehetőséget, így 15 diákot is meghívtunk, hogy töltsék velünk közösen a félévkezdő csendes hétvégét.

Dr. Molnár János professzor úr hirdette Isten ígését pénteken, a kezdő alkalmon, ahol a Tibériás tavánál történt eseményekről szólt.

Szombat reggel dr. Buzogány Dezső professzor úr szolgált, majd azt követő-

en Molnár professzor úr tartott előadást „Honfoglalás – évfoglalás” címmel, ahol rövid kronológiai áttekintést adott a honfoglalásról és elmondta, hogy a hangsúly az Isten vezetésének való engedelmségen van, így kell legyen személyes életünkben is.

Buzogány professzor úr a szórványmissziókról tartott beszámolót, amit teológushallgatókkal végeznek Erdély különböző pontjain. Elmondása szerint ő nem tartja magát „jó misszionáriusnak”, de arról tud beszélni, hogy ők hogyan próbálják meg menteni, ami menthető. Megdöbbentő képeket láthattunk szolgálatukról, amik a Mezőségen, illetve Kolozsváron a hajléktalanmisszióban készültek. Elkésztető volt látni, hogy hogyan épülnek le hajdan virágzó magyar református közösségek, de hangsúlyozta, tennünk kell, amit Isten elénk hoz, mert ez a küldetésünk.

Az előadásokat követően egy rövid fórumra került sor, ahol diákok, tanárok felteheték kérdéseiket. A fórum végeztével

közösen ebédeltünk a sárospataki V. András Étteremben.

A délután sporttal, ismerkedéssel telt.

Este Sógor Árpád tiszteletes hirdetett ígét, majd diákokkal a Kazinczy Községi Házban filmklubot tartottunk, beszélgettünk és énekeltünk, megosztottuk diákélményeinket egymással.

Vasárnap délelőtt hagyományosan a pataki gyülekezet adott otthont záró almunknak, ahol ismét Sógor Árpád tiszteletes úr prédikált.

A hétvége irodalmi esttel, közös énekléssel, játékkal zárult és nehéz búcsúval.

A kolozsvári diákok és jómagunk is hangot adtunk annak a vágyunknak, hogy több ilyen közös rendezvényt szervezzünk, mert éreztük, „hogyan testvér minden ember s hogy egymásra kell, leljen végre egyszer mindenki, aki jót akar.”

Szikszai Szabolcs szenior

Tavaszi tanulmányi nap a Teológián

Mára már szokássá vált, hogy a Sárospataki Református Teológiai Akadémia Keresztyén Filozófiaintézete fél-évente tanulmányi napot tart neves nemzetközi előadók közreműködésével. Az idei tanév tavaszi félévében a franciaországi Faculté libre de théologie réformée-n tanító dr. Paul Wells rendszeres teológia professzor tett eleget a kutatóintézet meghívásának. Előadása a keresztyénség kisebbségi helyzetének elemzéséről és megoldásra váró feladatairól szólt. A hallgatóság szembesülhetett a kisebbség meghatározásának nehézségével és az európai keresztyénség paradox voltával. Az előadó felhívta a figyelmet arra, hogy „Jézus példázatainak nagy része kisebbségeket és kisebbségi helyzeteket szólít

meg. Gondoljunk a mustármagra, a búzára és a konkolyra, a kovászra, a hálóra és a halakra, az elveszett juhra, az elveszett drahmára, az utolsó órában érkező munkásokra és a magvető magjára. ... *Isten országának titka az a bámulatos finálé, amely rácsáfol azokra a helyzetekre, amelyek arra ítéltettek, hogy sehova se vezessenek. A kedvezőtlen kezdetek, nem indokolják a kétségbeesést...*” Az előadás külön hangsúlyt fektetett a kisebbségi lét előnyeire, a kisebbségi lét fel-

vállásának szükségességére, illetve ebből fakadó missziói feladatára és kilátásaira. A kisebbségi lét akkor válhat cselekvővé, ha a közösség láthatóvá és következtetéssé tud válni, illetve világos üzenetet tud megfogalmazni és azt állhatatosan tudja hirdetni.

Az ebédszünetet követően Dr. Sawyer Frank professzor úrnak, a kutatóintézet megbízott vezetőjének meghívására a tanulmányi napra érkező öregdiákok szűkebb körben folytathattak beszélgetést a vendégelőadóval.

A délutáni előadást Dr. Füst-Molnár Szilveszter tartotta: az amszterdami Szabadegyetemen decemberben megvédett doktori értekezésének téziseit mutatta be, *Ecclesia sine macula et ruga* – A donatista tényezők jelentősége a Magyarországi Református Egyház ekkleziológiai kihívásaiban, különös tekintettel 1989/90 után címmel.

(szerk.)

Prof. Dr. Paul Wells

Dr. Füst-Molnár Szilveszter

Egyházi küldöttség Malawiból

KERÜLETI ESEMÉNYEK

Előző számunkban röviden hírt adtunk a Közép-Afrikai Presbiteriánus Egyház Livingstoniai Egyházkerületéből érkezett háromtagú küldöttségének kerületünkben tett látogatásáról. Erről az eseményről szeretnénk most bővebben tájékoztatni Olvasóinkat, Domokosné Fazekas Hajnalka püspöki titkár „úti feljegyzéseinek” szerkesztett, rövidített változata alapján. Tesszük ezt a teljesség igénye nélkül, hiszen a püspöki titkár a látogatás gondos előkészítőjeként, a programok megszervezőjeként nem tudta mindenható személyesen elkísérni a küldöttséget. Így hiányzik ebből a beszámolóból többek között a mezőcsáti program, az abauji egyházmegyében tett látogatás, a sárospataki alapítványi jótékonyági bál, valamint a tállyai út is. Ugyanígy nem kerül külön említésre mindazoknak a családoknak a neve, akik szeretettel látták vendégül otthonukban afrikai testvéreinket.

Levi N. Nyondo lelkipásztor, a Livingstoniai Egyházkerület főtitkára, felesége Ruth Nyondo, a Mzuzu Általános Iskola pedagógusa és Harry Nthakomwa, az Egyházkerület pénztárosa és a Partnerségi Bizottság elnöke sajátos történelmi személyekké váltak egyházkerületünkben. Számomra és sokak számára leginkább az Úr szeretetét, békességét és csodálatos örömet hordozó, és a mi figyelmün-

ket is ezek felé fordító követeké lettek advent idején. Ahogyan ezt egyik nőtestvérünk megfogalmazta: „Felszínre hozták a vendégek bennünk azt, ami alapjában véve megvan bennünk, csak sokszor nagyon mélyen – az önzetlen áldozathozatal, a szeretet, öröm. Mert, ha mi egyszer adunk és szeretünk, akkor azt szívünk teljes szeretetével tesszük, nem csak ímmel-ámmal...”

Jövetelük időpontja az utolsó pillanatban módosult, mivel egy tranzitvízum hiánya majdnem meghiusította útjukat. Ábrám Tibor főgondnok úr szavaival élve: „Ebben a helyzetben mi már csak imádkozhatunk.” Az Úr csodásan működött és a lehetetlen is lehetővé vált. A vendégeket főgondnok úr várta a repülőtéren, és fő szálláshelyükre, a Lévay József Gimnázium Diákotthonába hozta őket „haza”.

A nyári 35C° melegebből érkezett testvéreink a kedves fogadtatás és az első nálunk elköltött vacsora mellett szembesültek a hideg időjárással is, úgyhogy a másnapi városnézés meleg kabátok és lábbelik vásárlásával kezdődött. Immár melegebb öltözetben a Miskolc-Tapolcai új templomot is sikerült megnézniük, ahol Simon István gondok úr kalauzolt minket. Vendégeink a templom mellett a szószékről is számtalan felvettél készítették, mivel az új,

épülő templomukhoz gyűjtöttek mintákat. Ezt követően Miskolc belvárosában a Püspöki Hivatal, annak munkatársait, az Ifjúsági Központot, a Nyilas Misi Házat is megismerhették.

Végh Balázs, a Sárospataki Kollégium közigazgatója volt idegenvezetőjük Budapesten. Itt a városnézés, a Budai Vár és a Parlament épületére való rácsodálkozás után a Magyarországi Református Egyház akkor zajló, cikluszáró zsinati ülésén mutatták be és köszöntötték vendégeinket. A Bethesda Református Kórházban az AIDS betegségének gyógyítási lehetőségeiről hallgathattak meg beszámolót a kórház vezetőjétől. (Tudvalevő, hogy Malawiban nagyon sok az HIV vírussal fertőzött ember, sokan halnak meg ebben a betegségben, így sok az árva gyermek.). Ezután az Országos Széchenyi Könyvtárban rendezett Bibliai Kiállítás megnyitóján vehettek részt.

Innen Ábrám főgondnok úrral a Miskolc-Avasi gyülekezet Missziói és Diakóniai Bizottságának Konferenciájára utaztak tovább Berekfürdőre. A konferencián való részvétel mellett lehetőségük lett volna fürdésre is, ezzel azonban nem éltek, inkább „belsőleg” fogyasztották a gyógyvizet, mondván „így jobban használ!” (Aznap este sajnos elmaradt

a vacsora, mert a berekfürdői víz megtette hatását!)

Az első vasárnapot Szerencsen, dr. Börzsönyi József esperes úr gyülekezetében töltötték testvéreink. Itt Levi Nyondo lelkipásztor hirdette Isten Igéjét, a másik két vendég pedig beszámolt azokról a munkaterületekről, amelyért felelősek Malawiban. Még aznap délután a Dél-Borsodi Presbiteri Konferencián vettek részt az Egyházkerületi Székház dísztermében, és szolgáltak a Miskolc-Belvárosi templomban, ahol a résztvevők érdeklődő kérdéseire is válaszoltak.

A hétfői napot a Lévay József Gimnázium hétkezdő reggeli áhítatával kezdték a Miskolc-Avasi templomban, ahol ők is köszöntötték a jelenlévő több mint száz diákot és nevelőiket. Az Avasi templom megtekintése és a gimnázium igazgatóhelyetteseivel való találkozás és beszélgetés után Csomós József püspök kíséretében a Megyeházára siettünk, ahol dr. Ódor Ferencnek, a Megyei Közgyűlés elnökének vendégei voltak. Ő beszámolt a megye életéről, helyzetéről, és felajánlotta támogatását a vendégeknek. A számukra és számunkra is nagyon megtisztelő meghívás és baráti találkozás után a püspöki irodában folytattuk a programot. Itt a rövid testvéri megbeszélés, igények és kérések elhangzása után szó esett egy palástról is, melynek végeredménye az az elhatározás lett, hogy Levi testvérünk új palástot kap, mivel nagyon tetszett neki az, amelyet szerencsi szolgálata során kölcsönbe kapott. Debrecenbe leadtuk a méretet, és ígéretünk is volt arra, hogy egy hét alatt elkészül a palást.

Estére a miskolc-avasi gyülekezet lelkipásztor házaspárja fogadott bennünket. Itt találkozhattunk a gyülekezet főgond-

nokával dr. Csukás Zoltánnal is, aki történelmi és földrajzi ismereteivel kápráztatta el a Malawi vendégeket. Mindent tudott Malawiról – bámulatos volt. Nagyon jó hangulatban telt az este. Ruth a Hangó család két kisgyermekén még azt is bemutatta nekünk, hogyan hordozzák gyermekeiket az afrikai édesanyák a hátukon, kendővel magukhoz kötve. Azt is elmondta, hogy milyen fegyelmző és jutalomként különösen ösztönző erő ez a gyermekeknél az általános iskolában, ahol ő tanít.

Az egyházmegyei programok következtek. Először az egervölgyi egyházmegyébe jutottunk el – nehezen, hiszen akkor esett le az első hó, nem könnyítve meg a közlekedést számunkra. Harry Nthakomwa elnök úrnak viszont ez volt az első hó az életében – most 60 éves. A házaspár már látott havat, amikor Skóciában tanult a férj. Amikor megérkeztünk Hevesbe, a házaspár jól meghóglyózta Harry elnök urat, hogy ismerkedjen a hóval. Ha nem a kézművesipar felfedezése lett volna a fő célunk, még hóembert is készítenék gyorsan. Ruth kérte azt, hogy olyan kézműves, népművészeti helyre vigyünk, ahol ő megnézhet és elleshet különböző technikákat, hogy hazatérve otthon munkanélküli asszonytestvéreinek tudjon munkalehetőséget biztosítani különböző terítő- és szőnyegkészítő technikák átadásával.

Mészáros Ildikó lelkipásztor már előkészítette utunkat. A szép hevesi templom megtekintése után, a kézműipari szövetkezetbe vezetett utunk, ahol először a Múzeumot néztük meg. Be kell vallanom, hogyha nincsenek az afrikai vendégek, talán én sem jutok el ide soha csodát látni. Tehát nem csak nekik volt nagy élmény,

amikor a kedves igazgatónő bevezetett bennünket e csoda rejtelmibe, hanem nekem is. Ruth, de a férfi vendégek is, szinte szemükkel is fényképezték és szívták magukba a különböző, ma egyedülálló technikákat, fortélyokat, hogyan készül az ország utolsó szövőszékein a hevesi csodálatos szőttes. Ezekből aztán vittek is néhány mintát ajándékba haza.

A kicsi, de annál ígéretesebb és egyre épülő, bővülő Átányi Református Általános Iskolát is meglátogattuk. Itt Ferenczfői Zoltán lelkipásztor volt az idegenvezetőnk. A gyermekek műsorral kedveskedtek a vendégeknek. Az átányi csodálatos festett templom megtekintése után Eger felé vettük utunkat, ahol dr. Kádár Zsolt esperes úr már a Kálvin Ház ajtajában várt minket, gondnokával együtt. Rövid köszöntés és tájékoztatás után átvonultunk egyik kedves éttermébe, ahol először a Katolikus Rádió készített interjút a malawii küldöttekkel. Vacsora után a sötétedés miatt már csak a belvárosban tudtunk körülnézni esperes úr vezetésével: megnéztük a várat, a székesegyházat, az adventre és karácsonyra felékesített utcákat.

Ha még fokozni lehet vendégeink örömet, elégedettségét és meglepetését, akkor a zempléni egyházmegye Nőszövetésének programja ezt tette. Az egyházmegye meglátogatása alkalmával került sor a városban működő állami idősek otthona látogatására. Itt az idős asszonyok, férfiak népi ruhába öltözve, népdalokkal és tánccal, valamint csodálatos kézimunkákkal kápráztatták el a malawiakat.

Életükben először még igazi pincében is lehettek vendégeink Tokajban finomabbnál-finomabb hegyaljai bort kóstolhattak meg. Este az ondi gyülekezetben fogad-

ták őket nagy szeretettel, ahol Ruth beszámolt nőszövetségük megalakulásáról, feladatairól, céljairól, és elmagyarázta egyenruhájuk szimbolikus jelentését. Az alkalmat közös templomi énekléssel fejeztük be. Ennyire egybeforraszt minket református keresztyén voltunk. Mi is ismerjük azt az éneket, amelyet afrikai testvéreink. Hihetetlen és egyben felemelő volt közösen énekelni.

Önd után megérkeztünk a szerencsi gyülekezeti házhoz, ahol nőtestvéreink fogadtak fehér asztal mellett énekelve, csigatésztát sodorva. Nagyon meglepődtek a vendégek, kiváltképp, amikor Ruthot arra kérték, hogy velem együtt álljon középre. Börzsönyiné Mariann lelkész nő malawii nőszövetségi egyenruhába öltözve, kezében angol Bibliával és Földesiné Kántor Mária, a Tiszáninneri Egyházkerület Nőszövetségének titkára, kezében magyar Bibliával Ruth felé fordulva, gyönyörű liturgiával, a Tiszáninneri Nőszövetség soraiba fogadták őt. Ezt igei idézetek, köszöntések gazdagították, és végül átnyújtották Ruthnak a nőszövetségi tagságot igazoló emléklapot aláírva, lepecsételve. Ruth a köszöntéseket és az ajándékokat letérdelve fogadta, mintegy kifejezve ezzel háláját Istennek.

A felemelő alkalmat közös vacsora, fiatalok tánca, majd számtalan kézügyességet, kézimunkakésztséget igazoló, tanító bemutatkozás követte. Az este második fénypontja volt, amikor Ruth tanította a magyar asszonyokat, hogyan kell fejükön megkötni, elkészíteni a speciális „turbánt”, melyet az afrikai asszonyok viselnek.

A kerület egyetlen zeneiskolájába is eljutottunk Dédestapolcsányban, ahol rövid hangversenyt adtak az iskola növen-

dékei, a legapróbbtól a legképzettebbig. A koncert csúcspontja volt, amikor a diákok tanáraikkal együttjátszva szólaltatták meg hangszereiket, így gyönyörködtettek bennünket.

Az is nagy élmény volt, hogy amíg Harry Nthakomwa a küldöttséget képviselte a Lévay Gimnázium szalagavatóján a Kossuth utcai templomban, addig mi püspök úr vezetésével – szó szerint – Debrecen felé haladtunk, hogy megpróbáljuk a Levinek készülő palástot.

Már december 1-jére fordult a kalendár, amikor püspök úr részletes és mindenre kiterjedő kerületi tájékoztatást adott vendégeinknek a Székház könyvtárában. A kerületi munkatársak közül többen is részt vettünk ezen az alkalmon, mely szervezeti felépítéstől kezdve, alkalmainkat és minden egyéb fontos tudnivalót tartalmazott, kivetített képes illusztrációkkal téve követhetőbbé az elhangzottakat. Délután megmutattuk az Európa Rádió stúdióját, a Görgey úti tagóvodát. Ezeket a helyeken nagy érdeklődéssel hallgatták a vezetők tájékoztatását. A stúdióban megértették, hogyan lehetséges gépek segítségével a 24 órás műsor biztosítása, az óvodában pedig elámultak a sósobától, mely a gyermekek egészségét javítja.

Végh Balázs, a Sárospataki Kollégium közigazgatója nemcsak Budapesten bizonyult jó idegenvezetőnek, hanem Sárospatakon is. Ő vette át a stafétabotot az elutazás előtti napon, és végigvezette vendégeinket a városban és a Kollégium intézményein. Itt találkozhattak többek között dr. Kádár Ferenc rektor úrral, dr. Győri István professzorral és Szabó Dániel volt főgondnok úrral is.

A napnak, de Testvéreink látogatásának végére is a koronát az tette föl, hogy

sor került az anyyra várt és általuk nagyon is óhajtott együttműködési szerződésre a Tiszáninneri Egyházkerület és a Livingstoniai Egyházkerület között. Ennek a szándéknyilatkozatnak az aláírása nagyon ünnepélyes keretek között történt. A két nemzet zászlójának díszítésével az asztalon, püspök úr és Levi Nyondo főtitkár úr mindkét nyelven, magyarul és angolul is felolvasták a szándéknyilatkozat előre megfogalmazott, és mindkét fél által jóváhagyott szövegét, mely az együttműködés három területét említi: gyülekezeti kapcsolatok, iskolai együttműködés és támogatás, valamint a teológiák együttműködése, melyet mindkét fél aláírással és pecséttel erősített meg. Ezt követte egy felejtethetetlen további gesztus, amikor püspök úr és főgondnok úr Levi főtitkár úr vállára helyezte a Kárpát-medence református lelkészei által is viselt fekete palástot. Ez az első alkalom, amikor Testvéreink egy kelet-európai országgal, Isten kegyelméből, saját akaratukból önként egységet, együttműködési nyilatkozatot kötnek. Nekünk pedig az első alkalom, hogy Isten segítségével kerületünk ilyen messzi országban élő keresztyén reformátusokat vallhat testvéreknek, és tiszta szívből, örömmel végezheti az Úr Jézus által hirdetett missziói parancsot úgy, hogy ez a szolgálat minket, kerületet újít meg és tesz gazdagabbá.

December 3-án a küldöttség elbúcsúzott tőlünk a Ferihegyi repülőtéren a vizionlátás és a gyümölcsöző együttműködés reményében, számtalan börrönd, ajándék, könyv, róluk készült film és több száz fénykép birtokában. Soli Deo Gloria.

Emlékezés

Eseménydús éve volt a szerencsi református gyülekezet életének a 2008-as év. A legemlékezetesebb A Biblia Éve tiszánineni záró alkalmán, a Vizsolyi Bibliát kiadó Rákóczi Zsigmond halálának 400. évfordulóján december 7-8-án megrendezett ünnepség volt.

Testvéreink kiemelkedő, határon innen és túl ismert lelkipásztorok, tudósok előadásait hallgathatták, neves művészek előadásában és alkotásaiban gyönyörködhettek; ezek kivételes alkalmak a mindennapi élet aprócsapró dolgai közt elvesző embernek.

400 évvel ezelőtt, 1608. december 5-én halt meg a kiváló hadvezér, a kitűnő gazdasági szakember, a reformáció önzetlen támogatója, a késői reneszánsz nagyformátumú embere, a dinasztiaalapító erdélyi fejedelem, Rákóczi Zsigmond. Az ő tiszteletére december 6-án emlékülés zajlott a szerencsi vár Lovagtermében. December 7-én, a Kárpát-medencei imanapon a szerencsi református templomban megemlékeztünk a nagyságos fejedelemről. Abban a teremben hangzottak el a történettudományi előadások, ahol egykor ő is járhatott.

Rákóczi Zsigmond olyan kivételes tehetőség volt, hogy köznemesi sorból felküzdötte magát az ország bárói, zászlósurai közé. Olyan tetteket vitt végbe, amelyek 3-4 embernek is a becsületére váltak volna, nem egynek. Erről szóltak, ezt bizonyították a történettudományi előadások, amelyek éle-

ség gyakorlásában is. Jótevője halála után az ifjú vitézek hadnagya lett Egerben. Vitézi tettekben kiválóan gyakorolta magát, így a ranglétrán emelkedve Szendrőre került, ahol előbb a lovasok, majd a vár kapitánya lett.

Erről, az ifjúsága korszakáról Jósvey István tanár úr élményszerű előadását hallgathattuk. Rákóczi Zsigmond vagyongyapodása ekkor már jelentős, zálogbirtokként több helységet birtokol, bekapcsolódik a tokaji bor kereskedelmébe, ami jelentősen hozzájárul vagyonának gyarapításához. A várat átépíti, ügyesen tárgyal a vár érdekében, több ütközetben megfutamítja a törököt. Mivel kiváló gazdasági szakember is, ennek köszönhetően elnyeri Felső-Magyarország második legnagyobb várának, az egerinek kapitányi rangját.

Erről a korszakról dr. Petercsák Tivadar előadását dr. Börzsönyi Józsefné felolvasásában hallgathattuk meg. Ebből kitűnt, hogy 1587. április 23-án igen leromlott állapotba került a vár Rákóczi Zsigmond kezébe. Átépítése, megerősítése s a fegyelem helyreállítása megtörténik, de kellő anyagi erőforrások hiányában olyan jelentős erődítménnyé nem tudja tenni, mint amilyen az elképzeléseiben szerepel. Elszámol az udvarral, tovább képtelen vállalni tisztelet, 1591-ben elhagyja Egert. Ehhez a korszakhoz kapcsolódik leghíresebb ütközete a törökkel, amely Európa-szerte ismertté teszi nevét a megjelenő röpiratokon, Bécsben zúgnak a harangok, az 1588. október 8-án

hogy tudjuk, ő volt a fő pártfogója a Biblia megjelenésének. Óriási anyagi áldozatot hozott érte. Pozsonyból Vizsolyba költöztette a nyomdát; elhelyezésére házat vásárolt; biztosította a papírt a nyomtatáshoz; fizette a nyomdászt és segédeit. Tudjuk, ekkor ő már igen vagyonos volt. Rákóczi Zsigmond életében különleges szerepet töltöttek be házasságai, amelyek révén egyre nagyobb birtokokkal rendelkezett. Abban a korban nem volt ritka a többszöri házasságkötés, mert a férfiakat az állandó harci tevékenység, a nőket pedig a gyermekek szülése tizedelte. Első felesége Alaghy Judith evangélikus, második felesége Gerendy Anna unitárius vallású volt, akitől majd fejedelmi fiai születnek. Harmadik felesége, Telegdi Borbála katolikus volt, akiben igaz anyát nyertek a fiúk. Harmadik felesége révén egy másik Biblia, a katolikus, a Káldi-féle Biblia erdélyi kinyomtatása is az ő nevéhez fűződik. Nemcsak fia György, de ő is gyakran olvasta a Bibliát.

Dr. Hangay Zoltán „Rákóczi Zsigmond a 15 éves háborúban” című előadása volt a következő. Ezt talán az előzőekhez képest még nagyobb érdeklődéssel vártam, mert az ELTE professzora írta a Rákóczi Zsigmond életéről szóló alapművet. Így megragadtam az alkalmat, és kértem dedikálását. A 15 éves háború igen véres küzdelmeket hozott és hazánkra nézve katasztrofális volt. A hadjáratokat a nagyvezér és a szultán vezette, eddig a török télen elvonult, de most itt telelnek, sőt tatár segédcsapatok is

téneket egy-egy fontos helyszínről szóltak.

Dr. Tamás Edit muzeológus a sárospataki gyermekkoráról, az indulásról beszélt. Ott, Perényi Gábor udvarában sajátította el a különböző tudományokat, a fegyverforgatást, de példát látott patrónusától a kegyes-

lezajlott szikszói győzelmét hirdetik. Báróirangot, címerbővítést kap, beválasztották az országgyűlés várakat figyelő bizottságába.

A következő előadást „Rákóczi Zsigmond és a Vizsolyi Biblia” címmel dr. Szabó András dékán tartotta. A Biblia Évében fontos,

pusztítanak. Rákóczi Zsigmond, mint Felső-Magyarország csapatainak parancsnoka mozgósítja a hadakat, bekapcsolja a nemességet, csatlakozik Erdély, sőt a két román vajdaság is. 1593 fontos haditette Fülek elfoglalása, mert a bányavárosoktól Kas-

sáig rettegett a vidék a töröktől. Több várát sikeresen visszafoglalnak, de elvesz Eger, és elvesztik a kor legnagyobb, nyílt terepen lezajló ütközetét, amelyet két napig vívnak Mezőkeresztesnél. Rákóczi Zsigmond betegesen elhagyja a tábornokot: Az ország helyzete bonyolódik, anyagi nehézségek miatt elfullad a háború. Az udvar a magyar nemesek ellen fiskális pereket indít, az ellenreformáció tizedeli az udvar híveit, ami majd a Bocskai-felkeléshez vezet. Rákóczi Zsigmond ellen is támad az udvar, de ő ezt sikeresen elhárítja.

A zálogbirtokként szerzett Szerencs volt Rákóczi Zsigmond kedvenc tartózkodási helye, hallhattuk Fazekasné Majoros Judit múzeumigazgató előadásában. Nagy építkezésekkel családi otthonává alakította a várat. 1605 áprilisában Szerencsen országos rangú esemény zajlik. A legtekintélyesebb magyar főúr otthonában hívja össze Bocskai István a magyar rendeket országgyűlésbe. Rákóczi késő reneszánsz udvara a vendéglátó, az általa épített és kibővített templom pedig az országgyűlés színtere. Bocskait, a felkelés vezetőjét Magyarország és Erdély fejedelmének választják, kimondják a vallásszabadságot, és az ország régi állapotába való visszaállítását. Bocskai ekkor nevezi ki Rákóczi Zsigmondot Erdély kormányzójának.

A következő előadó Kolozsvárról, a legutóbbi helyszínről érkezett: dr. Sipos Gábor levéltáros. Az erdélyi fejedelemség Rákóczi Zsigmond életének csúcspontját jelenti. Tizenhárom hónapig volt Erdély

rendjei által megválasztott fejedelem. Megalapozott, hosszú távú tervekkel lép a trónra. Mint jó gazdasági szakember átlátja Erdély problémáit. Megvédi a betörő tatároktól. Hozzákezd a kincstári birtokok visszaszerzéséhez, növeli a sóbányászat, nemesfém-bányászat bevételeit, fejleszti a kereskedelmet.

Hatalmát a török elismeri, de az udvar nem. Az idős fejedelem lemond a fiatal Báthory Gábor javára, akivel előnyös egyezséget köt, és megszerzi Sáros és Szádvár birtokát. 1608 márciusában, amikor odahagyja Erdélyt, a rendek az országhatárig kísérik. Rákóczi Zsigmond 1608. december 5-én, Felsővadászon, születési helyén halt meg, de kérésére a szerencsi református templomban temették el 1609. január 21-én. Így a szarkofágja mellett zajlott le az ünnepi istentisztelet december 7-én, a Kárpát-medencei imánapon. Dr. Pap Géza erdélyi református püspök hirdette az Igét, amelynek a legfontosabb üzenete számunkra: „...nagy a baj nálunk, össze kell kapaszkodnunk.” Ebben nagy segítség a „Könyvek Könyve”, a Biblia, hangzott el, amikor A Biblia Évét értékelte dr. Bölskei Gusztáv püspök, református zsinati elnök. A Szentírás, a Biblia az, ami századokon keresztül az emberek alapvető olvasmánya volt, háborús és békeidőben. Manapság is az kellene hogy legyen, ezért juttatták el a kórházakba, a börtönökbe, a hajléktalanokhoz. Költőink, íróink alapvető ihlető forrása. Németh László azt mondta, hogy a 16. század legfontosabb eseménye

a magyar nyelvű Biblia megjelenése. És ezt az eseményt a nagy patrónus, a bibliás fejedelem tette lehetővé, aki oly sokat vállalt és cselekedett érte.

Ezért emlékeztünk mi, kései hívei a csontjait tartalmazó márvány síremléke közelében arra az emberre, akire a 112. zsoltár minden sora igaz, ahogyan Csomós József püspöktől hallhattuk, miközben a templomkertben leleplezte Rákóczi Zsigmond festett szobrát, Égerházy László erdőbényei művész alkotását.

„Boldog ember az, ki az Istent féli... Gazdagsággal őtet meglátja, mellyel bővelkedik ő háza, Áll igazsága mindörökké...” Így éreztem, s azt gondolom mindenki, aki részt vett ezen a felemelő istentiszteleten. Az ünnepségeket több emlékezetes közreműködő színesítette, így Ringer István tárogatószóval, Kiss Gergely Márton lelkész énekével s a gyülekezet énekkara. Megszólt a legszebb hangszer, az emberi énekszó a Kántus ajkain, Berkesi Sándor karnagy kiváló irányításával. Részesei lehettünk az általa megzenésített Vitézi ének ősbemutatójának, melynek versét Rákóczi Zsigmond írta.

A vár árkados termében Ábrám Tibor főgondnok nyitotta meg M. Kiss Katalin keramikumművész kiállítását, aki egyéni művészetét az evangélium szolgálatába állította.

Az évforduló maradandó emlékeket adott a résztvevőknek, megvilágította történelmünk egy szakaszát, és elének tárta ismét a Biblia történelmi és személyes jelentőségét.

Naszrainé Sárossy Eszter

„Nehézségeink ellenére is van reményünk és jövőnk...”

2009. január 24-én került sor a Tiszáninneneni Egyházkerület alakuló közgyűlésére, melynek feladatai között szerepelt többek között az egyházkerületi tisztségviselők megválasztása. Dr. Molnár Pál személyében az egyházkerületnek új világi főjegyzője van, akét szerkesztőbizottságunk arra kért, hogy mutakozzon be Olvasóinknak.

57 éves belgyógyász, gasztroenterológus szakorvos vagyok a Szerencsi Rendelőintézetben. Lelkészcsalád gyermekeként a Sajó völgyén Vadnán nevelkedtem. Feleségem Arday Márta a B-A-Z Megyei Kórház Laboratóriumában dolgozik. Gyermekeink a Lévy József Református Gimnázium után egyetememet végezték. Pál fiunk közgazdász: másfél éves kisfiú-kislány ikrek édesapja, Orsolya lányunk jogi végzettséggel köztisztviselő Budapesten. Keresztlányunkkal és anyósommal Arday Lászlónéval (apósom Aggteleken, majd Felsődobszán szolgált lelkipásztorként) Miskolc Hejőcsabán élünk. A korábbi lakóhelyünk miatt a Tetemvári Egyházközséghez tartozunk,

ott több mint 2 évtizede vagyok presbiter, korábban gondnok. A Borsod-Gömöri Egyházmege gondnokaként 8 évig részes voltam gyülekezeteink örömeinek és gondjainak. Országos zsinatunkban a Diakóniai Bizottság tagjaként is munkálkodom. Több egyházi alapítvány kurátoraként valamint a rendszerváltástól 3 cikluson keresztül Görömböly és Tapolca önkormányzati képviselőjeként igyekeztem egyházunk ügyét is előbbre vinni. Urunk megtartó kegyelmének megtapasztalását, megélésének élményét szeretném közvetíteni gyülekezeti tagjaink felé, hogy nehézségeink ellenére is van reményünk és jövőnk: mert mindeddig megsegített minket az Isten, és gondja van az Őt félőkre!

Dr. Molnár Pál
világi főjegyző

Cigány? Kérdés?

Már megint, és itt is. Úgy gondoltuk, keresztyén emberként is válaszolnunk kell az oly gyakran feltett kérdésre. Van-e, mi az, és mi a mi dolgunk? Nem elégedetünk meg annyival, hogy bű de milyen rossz nekünk.

Megkérdeztük Mezei Istvánt, aki szociológusként írja le a kérdést. Dienes Dénest, akit lelképásztorként és történelemszéként nyilatkozott, Sobajda Leventét, aki „vízben is tud úszni”, és az Egyházkerület cigánymissziós referensét is.

Véleményekkel találkozhat az Olvasó. Nem mindenben értünk egyet egymással – de hiszen ezért létezik ez a rovat. Ismétlem: véleményekkel találkozhat itt, és nem az Egyházkerület vagy a Szerkesztőség valamiféle hivatalos állásfoglalásával.

Sokasodó bajaink

Ha cigányokról van szó napjainkban, akkor óvatosságnak kell lenni. Ugyanis Szilvássy György (titkoszolgálatokat felügyelő tárca nélküli miniszter) hallgat. Ráadásul a nemzetbiztonságiak vizsgálódnak a tatárszentgyörgyi ügyben. Ajaj!

Ha a cigányokról van szó, akkor nagyjából két téma szokott hirtelen indulatokat kiváltani. Az egyik, hogy sokan vannak, a másik, hogy nagyon más a viselkedésük. A lapangó feszültséget az elszaporodó erőszakos cselekedetek, sőt gyilkosságok váltották ki. Mivel a vitákban nagyjából körvonalazódtak az álláspontok, igazából azon van a sor, hogy ki-ki eldöntse, hova álljon. Ez a döntés még nem jelenti a probléma megoldását, mert sehol a világon nincs sikeres megoldás, de irányt szabhat cselekedeteinknek.

Ami a létszámot illeti, valóban lehetetlen gyors változások történtek az elmúlt egy-két évtizedben. A Kárpát-medencében 2,6 millió cigány él a becslések szerint, ebből 1,4-1,5 millió Erdély területén (ahol a magyarok száma 1,4 millió, tehát kevesebb magyar él már Erdélyben a cigányoknál), 600 ezer

Magyarországon és 380 ezer Szlovákiában, annak főleg keleti felében. Így körvonalazódik egy országhatárokon átnyúló nagy terület, ahol növekvő számban él egy nemzetiség. A másik adatsor a magyarokra vonatkozik, akik évente egy kisvárosnyival (kb. 30-35 ezer fővel) vannak kevesebben. Azok körében, akik a magyar nemzet gyarapodását szeretnék elérni, ellenérzést kelt, hogy a családtámogatási rendszerek jórészt hatástalannak a magyarok esetében, viszont a cigány népesség szaporodását nagymértékben segítik.

Közvéleményünk többsége inkább a cigányok viselkedését tartja elfogadhatatlannak. Itt azonban élesen meg kell különböztetni egymástól két társadalmi halmazt. Az előbbieken egy tágon értelmezett, manapság formálódó cigány nemzetéről szólhatnánk, akiknek a többsége a magyar társadalomba betagozódott (integrálódott), vagy teljesen beolvadt (asszimilálódott), akikről nem szoktunk bíráló véleményt hangoztatni, sőt elismeréssel beszélünk róluk. A másik halmaz, a másik csoport viszont olyan emberekből áll, akikhez a cigányokon kívül mások is, pl. magyarok is tartoznak. A mindennapi beszéd lumpennek nevezi őket. Nos, ez a lumpen csoport részeseül merev elutasításban, tekintet nélkül arra, hogy cigányokról, vagy magyarokról van-e szó. A vitát pontosan az nehezíti meg, hogy a magyar társadalomhoz alkalmazkodott cigányokra is vetül miattuk árnyék, pedig ettől óvakodnunk kell. A cigány nacionalista politikusok számára azonban a lumpenek is fontosak, mert nekik a létszám a fontos, politikai céljaik miatt.

Nagyjából két táborra szakadt a róluk beszélők serege. Az egyik nézőpont szerint minden baj oka a cigányok kirekesztett helyzete, a szegregáció, amelyért a többségi társadalom a felelős. Szerintük a magyarok rasszizmusa az oka a (nem alkalmazkodott) cigányok szegénységének, elítélteességének. Ezek a vélemény-gyárosok fel sem vetik a cigányok egyéni-közöségi felelősségét kialakult helyzetük miatt, azt teljes mértékben a többségi társadalomra hárítják. A történelmi múltat is úgy állítják be, mintha minden csapás csak a cigányokat érte volna, és a kirekesztés miatt még alkalmat sem kaptak a beilleszkedésre. A szélsőségesek emiatt még bocsánatot is szoktak kérni a cigányoktól a magyar történelem kirekesztő jellege miatt. Arról megfelelkeznek, hány nép sikeres integrációját tudjuk felmutatni az elmúlt évszázadokból. Példaként megemlíthetjük, hogy a jászok és a kunok teljes mértékben beolvadtak a magyarokba, a románok, szerbek, horvátok, rutének önálló fejlődését inkább segítette, mint gátolta a mindenkor magyar politika, a szlovákok meg teljes mértékben a magyar államkeret meglétének köszönhetik, hogy különféle szláv töredéknépekből kifejlődhettek mint önálló nemzet. Ha szoktak kitaszított népet emlegetni szerte Európában, akkor az igazából a zsidóság volt, hiszen évszázadokon át ki voltak tiltva a városokból, csak gettókban lakhattak, nem vásárolhattak földet, stb. Mi tartotta meg őket, mi segítette őket kiemelkedni a kirekesztettségéből? A vallásuk. Sok évszázad telt el elnyomatásban, de amikor az a kor érkezett el, amelyben a tudás, a szellemi képes-

AZ IGAZAT MONDÓ,
NE CSAK A VALÓDIT

ségek váltak a siker alapjává, akkor a zsidók az élre törtek. Ez az eredménye, ha egy népnek hite, vallása, törvényei, írott történelme, elmondható történetei vannak. A cigányok nem rendelkeztek írásbeliséggel, nincs saját, de még átvett vallásuk sem, mint a magyaroknak és oly sok más hajdani, ma teljes jogú európai népnek. Ennek hiányát azonban nem lenne szabad a magyarok szemére vetni, mert sem írásos törvényünk, se szokásjogon alapuló eljárásunk nem volt arra, hogy bármikor kitiltottuk volna a cigányokat a templomainkból, iskoláinkból.

A cigányok tömegeikben kitértek az európai kereszténység fölvétele elől, az európai kultúra, szokásrend átvétele elől. Ezért van az, hogy a magyar lakosság nagy része elfogadhatatlannak tartja, hogy a nem alkalmazkodott (lumpen) cigányok olyan tulajdonságokat hagyományoznak nemzedékről nemzedékre, ami gátolja őket a más népekkel (a magyarokkal) való békés egymás mellett élésben, és különösen az együttélésben. A már említett európai normák ismeretének hiányát szoktuk a szemükre vetni. A tulajdonhoz, a munkához, az erkölcsökhöz való teljesen elütő viszonyt. A modern polgári társadalmakban nem lehet úgy élni, hogy a mások tulajdonát ne tiszteljük. A modern polgári társadalmakban nem lehet úgy élni, hogy napjainkat hasznos tevékenység nélkül töltsük. A modern polgári társadalmakban nem lehet úgy élni, hogy a másik ember méltóságát el ne ismernénk, hogy a másik embert valamilyen minimális szinten ne becsülnénk, tisztelnénk. Végül is azt mondhatjuk, a keresztény kultúra és erkölcs tanításai hiányoznak életvitelükből. A magyar társadalomhoz alkalmazkodott – szélesedő – rétegünkben pedig ez az európai keresztény kultúra váltotta fel a nomád (?), vándorló (?), az európai értékrend átvételét elkerülő, a polgári életmódtól idegen szokásokat. Napjainkban is számos példa van arra, hogy erős keresztény/keresztény közösségek képesek a megtérítés útjára vinni a cigány családokat, és ezzel az alkalmazkodás kapuját megnyitni számukra. Akik nem a vallásos hit erejével formálják át a nem alkalmazkodott cigányokat, azok – tudtukon kívül is – az európai keresztény hagyományok elvilágiasodott tartalmára nevelve értik el eredményeiket.

Itt most mindenki tetszése szerint hozhatja az elrettentő példákat. Közülük egyet hadd ragadjak ki. Az alternatív Nobel-díjas

Bíró András döntötte át a falat véleményével, miszerint az általa ismert kultúrák közül a cigány az egyetlen, amelynek egyáltalán nincs viszonya a földhöz. Ha tovább bontjuk a mondatot, akkor a magyar népmesék szegény embere jut eszünkbe, aki igyekezett úgy dolgozni, hogy a keresetéből malackát vegyen, hogy aztán a szaporulatból kezdessen jobban élni. Ez a jövőbelátó, tervező magatartás, a szorgos napi tevékenység hiányzik a nem alkalmazkodott cigányokból.

A cigányok alkalmazkodását az európai keresztény hagyományokhoz, a munkakultúrához, a viselkedéskultúrához, stb. kifejezetten nehezíti, sőt gátolja a liberális politika. Azokkal értek egyet, akik szerint az eddig alkalmazott liberális társadalompolitika, sőt, maga a liberalizmus a probléma. Magyarországon még Ferge Zsuzsa szociológus javaslatára vezette be Csehák Judit miniszterként 1989-ben az alanyi jogon járó családi pótlék rendszerét. Statisztikailag kimutatható lett néhány év múlva a sokadik gyermek születésének megugrása azokban a megyékben, ahol egyébként is magas volt a cigányok száma. Ezt követően honosodott meg a magyar szociálpolitikában az a liberális elv, hogy az egyén és a háztartás (Figyelem! Nem a család, hanem háztartás!) anyagi gondjain kell csak segíteni, és ha az egyén vagy a háztartás jövedelmi viszonyai nem érnek el egy minimális szintet, akkor minden feltétel nélkül kell adni a járandóságot valamilyen segély formájában. Mára ezt tovább fejlesztették. 2006 óta az állam kiegészíti a háztartás meglévő jövedelmeit. A jogosultság megállapításakor a jövedelmeket nem egy főre, hanem úgynevezett fogyasztási egységre vetítve számolják. A számításakor az alapösszeg a nyugdíjminimum 90 százaléka. Ezt szorozzák fel attól függően, hogy mekkora a család. Más-más szorzó tartozik a felnőttekhez és a gyermekekhez. Ez a rendszer kb. 170 ezer főt, rajtuk keresztül kb. 400 ezer háztartást és gyermeket érint. Természetesen nem csak cigányokat.

Ez a liberális megoldás teljesen ellentétes az európai, keresztény hagyományokkal, mert meglévő állami juttatásokat egészít ki állami juttatásokkal. Csak pénzjövédelmet vizsgál és csak pénzt ad, minden társadalmi gondot pénzbe átszámolva értelmez. Az európai, a keresztény megoldás a kisegítő támogatás, idegen szóval a szubszidiaritás, ami nemcsak a pénzt osztja, hanem nevel is. Becsüli a tár-

sadalom annyira az egyént, hogy rábízza önfenntartását, családjá fenntartását. Ha ebbéli tevékenységében mindent megtett saját erejéből, kétkezi munkájával, szorgalmával, együttműködő igyekezetével, akkor megkérdezik tőle, miben szenved hiányt. Megkérdezik, mivel járuljon hozzá a megélhetéséhez, mivel pótolják ki az általa már előteremtett javakat. Tehát ez az eljárás feltételezi az egyén aktivitását, az egyén együttműködését, az egyén törekvését a társadalomba való bekapcsolódásra, az egyén törekvését a társadalomhoz való alkalmazkodásra. Így értelmetlenné válik, hogy olyan ember, aki magát nem teszi alkalmassá, hogy részt tudjon venni a társadalmi együttélésben, aki a gyermekét nem neveli jóra, az bármilyen támogatást is kapjon a közösségtől, mert hiszen nem teljesíti a társadalomtól elvárt feladatát. Szembe kell nézni azzal, hogy az erkölcstelen életmódot folytató háztartások gyermekei sokkal könnyebben hullanak ki az oktatási rendszerből és lépnek a bűn (csavargás, lopás, alkohol, kábítószer, verekedés) útjára, mint a családi kötöttségben felnövő, erkölcsi normákat megtanuló társaik. Ez nemzetiségi hovatartozás nélkül érvényes. Ha tehát a vallásosság, a család gyermeknevelő funkciókkal bír, akkor a családot nem szétzüllesztetni, hanem megerősíteni kell, akkor az egyházakat nem támadni, hanem támogatni kell felelősségteljes munkájukban.

Minden ország versenyhelyzetben van a világban. Olyan társadalmat kell építeni, amely társadalom tagjai meg tudják állni a helyüket a versenyben. A versenyben való részvétel kényszer. Kényszerek köteléke alatt élünk mindannyian. Ki kell dobni tehát azokat az elveket, amelyek gátolják a versenyben való helytállást. Ki kell dobni azokat az elveket, amelyek gátolják az egyén fölkészülését a versenyre. Magasabb tudással és a társadalomban elfogadott erkölcsök szerint élő emberek a munkanélküliséget is könnyebben veszelik át, könnyebben tudnak kivezető utat találni maguknak, mint azok, akik egész életük során arra lettek szoktatva, hogy mások könyörületéből éljenek.

Ami pedig a napi politikát, a növekvő feszültségeket illeti, legyünk óvatosak. Ugyan-is Szilvássy György (titkosszolgálatokat felügyelő tárca nélküli miniszter) hallgat. Ráadásul a nemzetbiztonságiak vizsgálódnak a tatárszentgyörgyi ügyben. Ajjaj! Nézzék a kezüket! Az ujjuk mindig a ravasz körül

matat. Túl sok erőszakos cselekedetet szerveztek meg már ahhoz, hogy bízzunk bennük (szlovák terroristák, tévé-székház ostroma, gumilövedékek, szemkilövés). Ünnepek jönnek, választások jönnek, nekik ilyenkor mindig jól jön egy kis utcai zúr. Lehet, hogy megint készülnek valamire? Ezért kell az önmérséklet, hogy aztán a kellő pillanatban kibillentsük a hatalomból a liberálisá vedlett kommunista uralkodó osztályt. Mert bármilyen probléma megoldása csak polgári demokráciában lehetséges. Szocialista demokráciában nem. Nem. Soha.

Mezei István
szociológus

Nem biztos, hogy igazam van

Segédlelkész koromban az egyik bűnbánati sorozat keretében esett rám az egyik este témája a következő címmel: „ami a mi dolgunk”.

Lelkipásztorként többször eszembe jut (a prédikáció már nem), mi az én dolgom a családom, a gyülekezetem, az egyházam, a nemzetem különböző ügyeiben. Alapvetően fontos és helyes így kérdezni egy olyan környezetben, amelyben nagyon gyakran „a te dolgod” és „a ti dolgotok” hangoztatása – nem az enyém – nem más, mint felmentés a cselekvés alól és magyarázat a tehetetlenségre.

Úgy általában tele vagyunk kifinomult, zseniális megoldásokkal többek között a cigányságot illetően is: mindenki menjen oda vissza, ahonnan jött! A cigányok Indiába, a zsidók Izraelbe, a magyarok meg... hova is?

A felelőtlenség azonban nem csak a gondolatszegény vélemények mögött húzódik meg, hisz veszélyes viccet csinálni ebből a kérdésből, olyan tragédiák árnyékában, melyek között élünk. Ki a hibás? Szomorú,

amikor egy országot nem a mindenkori többség irányít (ez a diktatúra), egyéb esetben azonban a többség felelőssége a törvényhozás, a törvény betartatása. Milyen törvényi kereteket alkottunk mi többségként – az elmúlt 19 esztendőben? Mi lett ennek a következménye? Ki ezért a felelős? Lelkipásztor vagyok, többek között ehhez sem értek, s be kell vallanom, hogy az én lelkipásztori kérdésem „mi az én dolgom?” nem a cigányokról szól.

A kérdésem arra a helyre és időre vonatkozik, ahol és amikor élek. Göncruszka-Vilmány-Hejce: itt emberek élnek, akiket szeretek, az életem részének tartom őket, és kiterjedt családomnak. Vannak közöttük újszülöttek, gyerekek, kamaszok, középkorúak és idősebbek, és nem egyszerűen közöttük, inkább velük élek a családommal együtt. Őket bízta ránk Isten – s ez nagy bátorság volt. Egy barátom azt mondta egyszer: ha itt kínaiak élnének, akkor a felségemmel közöttük is ugyan ezt a munkát végeznénk. A gyülekezet, mint hely, illetve a kor, melyben élünk egy Istentől kapott adottság, melyet meg lehet ragadni vagy el lehet herdálni. Ez a mi lelkészi kompetenciánk.

Nem is olyan régen azon kaptam magam, hogy olyan dolgokon gondolkodom, olyan megoldási módokat próbálok vizsgálni, melyek végrehajtására nincs lehetőségem, és nem is az én felelősségem. Persze gondolkodhatunk a családtámogatási struktúrákról, a szociális rendszer átalakításáról, a közegyházi misszióról – ha van ilyen egyáltalán –, de ez nem a mi kompetenciánk. Ez azonban nem azt jelenti, hogy nekünk nincs, de még mennyire, sőt nekünk van igazán.

Az egyház, amennyiben komolyan veszi önmagát, rádöbben arra, hogy partikuláris közösség. Ami működik, lokálisan működik, presbiteriánus módon lentről felfelé és nem fordítva hat. Ebből fakad a felelősségünk súlya. A magunk partikulájában mi tehetünk valamit, helyettünk – nagyon úgy tűnik – senki sem fog. Amennyiben ezen a helyen cigányok is élnek, akkor értük is, nem azért mert cigányok, hanem mert ott élnek közöttünk. Két nagy variáció adott egész Közép-Európa számára, benne a cigány kérdéssel: vagy megtanulunk „együtt-élni” vagy együtt nézzük végig, amíg minden elpusztul körülöttünk. Tanítani az együttélést nem pénz kérdése, persze csak az tud oktatni, aki valamelyest birtokolja a tudást az

életről. „Ami a mi dolgunk” gyülekezetként a cigány kérdéssel kapcsolatban sem más, minthogy a hétköznapiakban megéljük azt a hitet, melyről vasárnaponként bizonyágot teszünk a templomban. Nem több és nem kevesebb.

Újra olvastam az eddigieket, s arra gondoltam, ha ezt egy miskolci vagy budapesti íróasztal mögül írta volna valaki, talán én is mosolyognék..., mint amikor az „úszótudását” fitogtatót megkérdezik: „és vízben próbáltad már?”

Azt nem tudom, az Úr mit gondol erről, csak azt tudom, hogy ide küldött – meg nem érdemelt ajándék ez számomra –, és itt vár valamit: magvetést, növekedést, maradandó gyümölcsöt. Tőlünk várja, velünk foglalkozik, nem adja fel. Nekem ez elég.

Elég arra, hogy ne pótcselekvésekben kösssem le a felesleges energiáimat. Elég arra, hogy elhiggyem, azokhoz kell szólni, akik itt élnek, azokért kell cselekedni, akikért erre a helyre állított Isten, mert neki nem csak én, ők is ugyanolyan fontosak.

Sohajda Levente
lelkipásztor

Dienes professzor urat mint lelkipásztort és teológiai tanárt kerestem meg, aki az adott problémákat gyakran helyezi történelmi keretek közé. Első kérdésem az volt, van-e egyáltalán cigánykérdés?

Az a véleményem, hogy van cigánykérdés, kár is volna tagadni. Magyarországnak – más sok gondja mellett – az egyik legsúlyosabb gondja és társadalmi kérdése a cigánykérdés, vagy cigányügy: hogyan zárkóztassuk fel azt a közösséget, akiket cigányoknak nevezünk, illetve a cigányságnak azt a rétegét, akik

szociálisan és kulturálisan is évszázadokkal vannak a magyar jelentől elmaradva.

Ez a kérdés gyakran úgy tűnik, kimerül veszprémi, tatárszentgyörgyi, olaszlisztkai ügyek emlegetésében...

Ezek az ügyek igen súlyosak és felháborítóak, valójában pedig tünetek. Nem is tudunk mindenről természetesen, ami abból a körülményből fakad, amiben a cigányság egy csoportja vergődik. Azt mindig hangsúlyozni kell, hogy a cigány kisebbség egy csoportjáról van szó, amely persze jelentős létszámú, és amelynek így megjelenő problémái nagyon sok embert érintenek, irritálnak, és rontják a közösségek életérzését, biztonságérzetét.

Ha ezek tünetek, akkor mi a betegség?

Itt kell kezdeni az egész kérdést. Ha visszatekintünk a múltba, azt látjuk, hogy a 20. század elején még sokkal pozitívabb volt az együttélés. Általános jellemző volt a két világháború között, hogy a cigányságot mindig megkínálta a többség valami olyanfajta munkával, amire szüksége volt, de ami által segítette is őket. Ez lényegében a minimumot biztosította számukra. Hosszútávon persze nyilvánvalóan ez nem lett volna tartható...

Arra is emlékszem azonban, hogy szülőfalumban, később szolgálati helyeimen gyakran felháborító események is történtek, például lopások. Egy falusi közösséget mégiscsak irritál és bánt, ha elveszik a tyúkját, és hogyha nem védte, vagy nem is tudta megvédeni a zöldséget, gyümölcsöt, azt általában ellopták, és mindenki tudta, hogy cigányok voltak a tettesek az esetek nagy többségében. Nem elhanyagolható az sem, hogy a cigányság a legtöbb településen látványosan „feléli” a környezetét, a lakókörnyezete karbantartására lényegében nem fordít energiát. Nem használ a romák megítélésének az sem, hogy nyilvános helyeken gyakran agresszívan, kulturálatlanul viselkedtek és viselkednek számosan közülük. Ezekből a dolgokból azután az következett, hogy megromlott az együttélés a többség és a kisebbség között. Az elmúlt évtizedekben végbement óriási változás lényege az, hogy az érzelmi kapcsolat teljesen megszakadt. A jóindulat nagyrészt kiveszett a társadalomból, persze nem csak a cigányság iránt, s ha valakinek azt mondják, hogy cigány, akkor gyilkosságra, rablásra, betörésre, csalásra gondol: gyakorlatilag a társadalom gondol-

kodásában csak negatív tartalmak kötődnek a cigány szóhoz.

Abból indultunk ki, hogy meghatározó fontosságú a helyes diagnózis.

Amit én ezzel kapcsolatban óriási problémának látok, nem más, mint hogy a jelenlegi – egyébként hamis és álszent – politikai közegben pontosan azért nem mozdul előre ennek a kérdésnek a megoldása, mert lehetetlenség a helyes diagnózist felállítani. Amint ehhez a kérdéshez bárki hozzányúl, az abban a pillanatban rasszista, antiszemita és fasiszta. Olyan ez, mintha valaki elmenne az orvoshoz, és az orvos megállapítja, hogy mondjuk mandulagyulladás van, de a „mandulagyulladás” egy bizonyos ideológiai körben a fasiszta zsákban benne van, s az a szerencsétlen orvos nem meri megmondani az igazat, inkább valami semleges terápiát ír elő. A tünetkezeléseknél tartunk tehát, amelyről tudjuk, hogy semmire nem jó, maximum arra, hogy a betegség még jobban elmélyüljön és tovább rombolja a szervezetet. A diagnózist nem lehet úgy sem felállítani, hogy csak a cigányságot szemléljük önmagában. Meg kell nézni a többségi környezetet, és meg kell vizsgálni a teljes társadalmat. Hogyan lehet például az, hogy egyes településeken egyetlen cigány sincs, míg mások cigány többségűek? Hogyan alakulnak ki ezek a sajátos települések? Ezzel például nem foglalkoznak, mivel ez egy hosszú munkafolyamat lenne. A válasz gyakran leegyszerűsödik: a rasszista magyarok kirekesztőek, elkülönülnek.

Hogyan lehetséges akkor helyes diagnózis felállítása?

Több szempontot kell ebben a kérdésben vizsgálni. Az első rögtön a történelem. Vajon hogyan lehetséges, hogy Nyugat-Európában a 16-17. században sorra olyan törvényeket hoztak, amelyek tiltották a cigányság letelepedését? Kiűzték őket, s aki véletlenül ott maradt, azt karóba húzták. Ez történelmi tény, amelynek hátterében az állt, hogy egy bizonyos mentalitást a nyugati társadalmak nem viseltek el, hanem hallatlanul erőszakkal felléptek ellene. A közép-európaiak, úgy látszik, elviselték. Ez a bizonyos mentalitás valójában kultúra kérdése. Integrálni azt a cigányságot nem lehet, amelyik nem hajlandó elszakadni öröklött szubkultúrájának sajátos elemeitől. Akik ugyanis közülük kiemelkedtek, azok nagyrészt elhagyták a többségi társadalom számára elfogadhatatlan sajátos-

ságaikat, illetve elfogadták annak normáit. Van ennek a dolognak egy, a megértést segítő analógiája a magyarság történelmében. Szent István király igen keményen odaütött a magyarságnak azért, hogy hagyjon fel valamivel, ami addig öröklött velejárója volt életének – vallását, egy bizonyos mentalitását, még létező törzsi különállását stb. – annak érdekében, hogy illeszkedhessen a nyugat-európai társadalmi elvárásokhoz. István, ez a zseniális uralkodó, azért vérezte be sajátjai vérével a kezét, mert így megmentette a többit.

Mi is az az elem a cigányság meghatározó életszemléletében, ami teljességgel akadályozza az integrációnak? Az ősi törzsi gondolkodásnak a továbbélése, amely szerint aki nem tartozik közénk, azzal szemben más mércét lehet alkalmazni. Vele szemben a bűn fogalma más értelmet nyer, illetve nem is igen létezik. Ezért nincsen lelkiismereti gátja annak, hogy mondjuk ellophatom-e az özvegyasszony utolsó tyúkját, hogy egy mindennapi banális dolgot említsek. Tehát nem egyszerűen a szociális helyzetből fakadó problémáról van szó. Ennek a törzsi örökségnek a leképeződése például az, hogy fiatalok cigányok bandába verődve rabolnak ki náluknál gyengébbeket. És ezt csak erősíti az a hihetetlen balga ötlet, miszerint létezik a „megélhetési bűnözés”, mint eltűrt életforma. (A társadalmi rendet megszilárdító, szigorú törvényeiről is ismert Szent László királyunk forog a sírjában). Tulajdonképpen ez olaj a tűzre, hiszen nem csak azért lehet immáron tyúkot lopni, mert az nem bűn, hanem mert azt mondja a politika, hogy ezt tolerálni kell. Persze a nagyokos politikus, aki ezt kitalálta, nem tudta, hogy aki a törvénynek egyetlen betűjét megrontja, az egész törvényt megrontja. Ennek a helyzetnek a megváltoztatása évtizedekbe telik majd, ha egyáltalán a cigánybűnözés tüzénél a saját pecsenyét sütögető politikai elit hajlandó lesz valaha is az ügyet a maga helyén kezelni.

S van - látásom szerint - még egy jelentős probléma. Nevezetesen az, hogy a cigányság nem perspektivikusan szemléli a saját életét. A pillanatnyi jelen a hangsúlyos, a jövő nem túlságosan érdekli legtöbbjüket. Ezért olyan nehéz motiválni a tanulásra sokukat, hiszen a tanulás lényegében a jövő sikereiért folyik, a jelenben inkább terhei vannak.

Ha már van egy diagnózisunk, hogyan tovább?

Az átlagember megfogalmazásában gyakran az hangzik el, hogy kutyából nem lesz szalonna. Keresztyén emberként azonban meg kell állapítanom, hogy nálunk létezik cigányság, itt vannak valamiért, és mi is itt vagyunk valamiért, így ezt nekünk keresztyénként transzcendens összefüggésben kell szemlélnünk. Krisztus Urunk azt mondja, szegények, rászorulók mindig lesznek közöttetek, és ez számunkra feladatot jelent.

Az első az, hogy következményként értékelhetjük a kialakult demográfiai és a népesség összetételét illető helyzetet. Szerencsétlen hazánkban a többségi társadalom tagjai évtizedek óta a legtöbb magzatot ölik meg Európában (milliókat!), míg a cigány családok vállalják a gyermekeket. Talán kemény és ítéletes, de megkerülhetetlen annak kimondása, hogy aki megöli a saját magzatát, büntetésből eltartja majd a másét. A feladat és következmény közös jelenléte önmagában is feszültséget teremt. Mindezt együtt látva lehet mégis megoldást találni.

A megoldás azzal kezdődik, hogy elsősorban a többségi társadalomnak kell Isten felé fordulnia. Ezt nem úgy képelem, hogy tízmillió ember egy pillanat alatt megtér, hanem hogy olyanok kezdik vezetni az országot és annak közösségeit, akik az evangélium talaján állnak, vagy akik legalább engednek az evangélium mások által képviselt szellemének. A meghatározó emberek evangéliumi felébredése által utak nyílnának a társadalmi problémák megoldására. Önmagunkat kell először vizsgálni Isten előtt, és akkor találjuk meg a megoldást a cigányság-magyarág együttélésének kérdéseiben is.

Mondok egy történelmi példát: A magyar reformátorok úgy szemlélték a török által megszállt és pusztított Magyarországot, hogy annak állapotát a nép bűneinek büntetéseként értelmezték, s ezzel mindenkinek, kivétel nélkül, a felelősségét hangsúlyozták. Következésképp bűnbánatot és megtérést hirdetve fordultak a társadalom felé. Sokan állítják, hogy abban a lehetetlen helyzetben így maradtunk meg, ez a szemlélet mutatott lelki-szellemi kivezető utat. Ezt nem biztos, hogy mindenki megértette, de akiknek kellett, megértették, és ez leszüremlett a társadalom legalsó rétegeibe. Ez az egyik lehetséges keresztyén válasz lényege.

Vannak természetesen az egyháznak gyakorlati feladatai is. Van „missziója”. Az egyháznak nem várnia kell a megoldásra. Tőlünk azt várja Isten, hogy ha nekem reménységem van, akkor tegyek is valamit. És nem azért kell tenni, mert ezt támogatja most az állam, vagy az Európai Unió. Akkor is ezt kellene tennie, ha üldöznék azért az egyházat, hogy a cigányságot fel akarja emelni. Azért kell ezt tennie, mert egyház.

Persze meg kell mondanunk: református egyházunk nincs könnyű helyzetben. A cigányság ugyanis nem részesedett a középkori keresztyénség szocializációs hatásaiban és kimaradt a reformációból is. Ők nem azért lettek esetleg reformátussá, mert elérte őket a reformáció tanítása, az ígêrhetés, hanem mert amikor Mária Terézia kényszerrel letelepítette őket, akkor történetesen éppen református közösség mellé kerültek, a református lelkész szolgálatait kérték – a 18. századtól többé-kevésbé rendszeresen. Vajon nincs-e ilyen értelemben is történelmi felelőssége a református egyháznak, hogy századokon át keresztül-nézett rajtuk?

A gyakorlati misszió azonban nem problémamentes. A református egyház tanító egyház. Egész lelkészképzésünk évszázadok óta ebben a szellemben folyik. Minden lelkészt egyben tudósnak is akarunk képezni, és van valami hallatlan naivitás bennünk századok óta, amikor azt gondoljuk, hogy a tudományos karakterű prédikációkat mindenki megérti. Persze olykor átéljük a csodát, hogy néha valóban meg is értik. A cigányság egész lelki alkata azonban más, mint ahogyan mi kínáljuk az evangéliumot. Egy ilyen típusú egyház energiái többszörösét kell, hogy befektesse, ha eredményt akar elérni. Egy más hagyományokon felépülő közösség sokkal rövidebb távon tud sikereket elérni, érzelmi alapokon mozgatva meg az embereket. Nekünk a lehetőségeink mások: magunknak is változnunk kell munka közben, és módszereinkben is új utat kell találnunk, anélkül, hogy feladnánk lényegünket. Ezzel együtt a legfontosabb, hogy elhivatott emberekre van szükség ezen a területen is. Isten hívjon el olyanokat erre a mezőre, akik előbb ezért az ügyért élnek, és csak azután ebből. Mondhatnánk közös óhajjal: A megélhetési cigány-integrációs munkásoktól ments meg minket, Urunk!

A ló másik oldalai

Ü

gy van. Miskolci ügy. És hevesi. És veszprémi. És kérdés van. Cigány vagy roma – ízlés szerint. És vélemények is vannak. És tapasztalatból, tudatlanságból, félelemből és médiaagymosásból táplálkozó, gyakran gyanúsán megélhetési cigányozók és megélhetési cigányvédők, valamint elhibázott kormányzati intézkedések által gerjesztett indulatok is vannak.

Kérdés van, melyet leegyszerűsítve szeretünk ízlésünk és vérmérsékletünk szerint suttogva vagy kiabálva, röviden vagy terjedősen megbeszélni, elbeszélni, túlbeszélni bárkivel. Mert brutálisan lecsupaszított és leegyszerűsített korunk brutálisan feltördeli és elbutítja véleményalkotásunkat, csúsztatásaival, féligazságaival eljut szívünkig, és egyszerűen gyűlöljük a kézzelfogható közös ellenséget – kevesebb vagy több álcamással borítva.

Kérdés van és ügy van, csak maga a kérdésfelvetés rossz – legalábbis tizből kilencszer. „A ló másik oldala” esetébe süllyedünk, és kis képzavarral élve ennek a lónak két másik oldala is van.

Az első másik oldal az, hogy cigányozunk. A szembejövő problémákra a válaszunk egyszerűen ennyi: azért, mert cigány. Vagyis aprioriként működő összefüggést vélünk tapasztalni valaki etnikai hovatartozása (...génállománya...) és életvitele, sőt életminősége közt. Persze hogy nem szeret dolgozni, lusta és bűnöző, hiszen cigány. És ez az érvelési alap éppoly biztos jelen korunk Magyarországa, illetve szűkebb és tágabb szomszédságunk eseményeit

vizsgálva, mint hogy a tér és idő kereteiben értelmezzük mindent. Pedig az összefüggés emberek és tettek, események között nem genetikai. Nem etnikai. Veszprémben a késelők nem azért késeltek, mert cigányok. De cigányok. A szomszéd néni krumpliját nem azért ásták ki cigányok, mert cigányok. Ettől függetlenül azok. Nem etnikai, inkább a szociális helyzet által, a mélyszegénységi szocializáció által, az öröklődő munkanélküliség által, vagy egyszerűen brutális bűnözői magatartás által meghatározott kérdés van – és úgy.

A ló másik másik oldala szerint nemhogy a cigány szót nem használhatjuk, hanem a romát sem. Mert gondolni sem szabad, hogy valaki cigány, sem észrevenni, sem az önmaga által mentségként vagy támadásként hangoztatott önmeghatározást meghallani nem lehet. Mert ha észrevevessük, meghalljuk, kimondjuk, akkor rasszisták vagyunk: nemdemokratikus, nemliberális, nemeurópai kirekesztők. Kinek segít ez?

Ennyit tehát az elnevezésről. Én a cigány szót használom. Ha valakit sért, akkor romázok. De tény, hogy cigány gyerekekkel, fiatalokkal, felnőttekkel dolgozom. Akik nem rosszabbak másnál, egyszerűen mások. És talán így 5-6 év közös munka után már kezdem érteni őket, és ők is engem. De nem tagadhatom le, mint ahogyan nem is szeretném, hogy cigányok. Én pedig az ő megfogalmazásukban paraszt vagyok, bármennyire is sértőnek találtam ezt a kifejezést elsőre. A kimondott szó azonban segíti egymás megértését és közös munkánkat.

A lényeg az: miből fakad a kérdésfelvetésünk, és milyen céllal kérdezzük? Mert ha a gőzkieresztés pusztán a célunk, nem jutunk sehova. A homokba dugott fej nem segít. Mint ahogy a szőnyeg alá söprés sem javít a helyzeten, a szőnyeg ugyanis már a plafonhoz közelít. Minden dolgot a nevének kell nevezni. A bűnt is nevének kell nevezni, és bűnnek kell nevezni.

A megértés csendes odafigyelésből fakad. A megértés feltétele a megoldásnak. Már ha megoldani szeretnénk. Ha a gőzkieresztésnél tartunk, hát ott tartunk. Ha túlléptünk már ezen, kezdjük helyesen használni a fogalmakat, és imádságban átalakított kérdéseinkre a cselekvésre képes szeretet őszinte válaszát fogjuk kapni. Ezt hiszem és tapasztalom. Hisszük és tapasztaljuk.

Ugyanez igaz a bűnözéssel kapcsolatban. A bűn bűn. Nincs kicsi vagy nagy. Bűn van, amely szolgálává teszi az embert. Nincs megélhetési. Etnikai. Amint jelzőket aggatunk rá, rögtön célt tévesztünk és elveszünk. Bűn van, és ennek zsoldja a halál. Haldoklunk egyénekként, közösségekként, morálisan, fizikailag. A bűnből nem lesz élet.

Mi, mai magyarok megszoktuk a bűnt. Megszoktuk, hogy politikusok csalnak és hazudnak nagyban. Már nem is várunk mást. Lassan megszoktuk már, hogy átláthatatlan gazdasági céghálózatok leírhatatlan milliárdos pénzeket szívnak ki külföldi cégekbe, bankokba. Megszoktuk ezt a bűnt, s ha bosszant is, elviseljük: mit tehetnénk? Megszoktuk, hogy reformként eladva lassan kilopnak minden pénzt az egészségügyből, a rend őrzéséből, az oktatásból. Megszoktuk a bűnt nagyban. A butítást, a kiskapukhoz kényszerítést és szoktatást, a züllesztést, amely az átértelmezve leértékelt liberalizmus hamis jelszavával zsibbasztja részben még létező erkölcsi érzékünket.

Elfogadjuk a rendtelenséget, ennek folyamatos áradását, miközben egyre élhetetlenebb a világunk. Nadrágszíjakat húzgálunk, és elfogadjuk: ma nem szabad szolidárisnak lenni, nem szabad több gyermeket világra hozni, nem szabad mással is törődni, le kell rúgni magunkról a koloncként létező, létért küzdő társadalmi rétegeket. Elfogadjuk és megszokjuk, hogy az élet egyetlen oka, célja, értelme a pénz, az én pénzem, illetve a fogyasztás, a lét egyetlen meghatározója pedig a piac. És közben nézünk, mint ama bizonyos borjú az új kapura: hova jutottunk?

Közben pedig rendre és békére vágyunk. Pedig a törvények, társadalmi erőkből fakadó tendenciák mind ez ellen dolgoznak olykor lólábként kilógó érdekek mentén. Választás előtti időben vagyunk, ilyenkor illik minden oldalról cigánykérdészni. Válságban vagyunk, ilyenkor illik koncot odavetni a kiáltó fájdalomnak, dühnek, indulatnak, tátongó űrnek.

Jézus azt mondta a tanítványainak: az én békességemet adom nektek. Erre vágyunk vergődéseinkben. Csak tenni nem akarunk. Első lépés: megállapítani a diagnózist. Bűnösök vagyunk és morálisan halottak, szűkebb és tágabb közösségünk pedig haldoklik. Második lépés: a gyógyulás, a meggyógyíttóság megértése. Ez a Jézus békessége, az eiréné, amely a salommal párhuzamos.

Az elrendezettséggel. A kifizetett adósággal, megharcolt harccal. Nem a légből kapott, odatett, csodaként mindent elfedő nyugalommal. A „békén hagyjuk egymást”-tal. Az elrendezettségből, megbékélésből és megbékéltségből fakadó békeség hozhat meggyógyíttóságot. Keresztyénként tudnunk kell a titkot, hogy gyógyultan gyógyíthassunk. A „cigánybűnözés”-ként emlegetett jelenséget tünetnek, a hazugságból, a szolidaritás megvetéséből származó tünetnek tekintem. A megbékélésért kell imádkoznunk, amelynek alapja Isten megbékültsége a Krisztus áldozata által.

A gyűlölet öl. A szeretet gyógyít. Isten a személyes életünkben megélt csodát kínálja nekünk. És a szeretet által gyógyuló közösségek csodáját, a rendbe rejtett békeségét. És a mustármagból fa nő: a mustármagból nő a fa. És a kis kovász megkeleszti a tésztát: a kis kovász keleszti meg a tésztát. Így lesz békeségünk.

Barnóczki Anita
lelkipásztor,

az egyházkerület cigánymissziós referense

Pilinszky János: Kenyér

A fedő bűnről, ahogyan a bűnt bűn mögé rejtik. Erről kell beszélnem. Ismertem egy fiút. Szürke volt, mint a tészta. Teste, mozgása mégis száraz, ideges. Ma se tudom, hogyan. Csupán titkának természetét sejttem. Ma már gyanítom, ez az egyetlen rossz. Lehetek gyilkos, homoszexuális, de mindhalálg táplálni a pépet, a kezdetben oly semminek tűnő kenyérbelet, amit idővel rátapasztok arra, ami a legtöbb, attól fogva mindennek vége van.

Bár ha éppen őt, azt a fiút nézem, tán fordítva és jogosan azt mondhatnám: volt benne valami szikár és iszonyú. De a testét átítatta a szürkeség, mitől piszkos lett, mint a kihűlt kenyértészta, mely végítéletkor se más.

És mégis minden kenyér ízét elfeledve, először eszem végre kenyeret.

„Menj el földedről...”

Az elmúlt tíz évben jó párszor megfordultam Nagyvisnyón, ahol Victor János lelképásztor és felesége, Momo él hat gyermekével együtt. A visnyói paróikia egyik falán a következő Ige olvasható: „Menj el földedről, rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked!” Gen 12,1. A rokonok és a barátok jól tudják, hogy János ezzel az Igével a szívében tért haza első írországi tanulmányi útjáról, amely egy nepáli külmisziói szolgálatra való elhívást jelentett számára.

A pataki tanulmányok végeztével, a következő, immáron feleségével közösen eltöltött ösztöndíjas év során, Isten elhívásában tovább erősödve, konkrét lépések következtek: Victor János és felesége kapcsolatba került egy nemzetközi missziói szervezettel, amely vállalta a közvetítő, kiküldő szerepet a nepáli missziói útra. Az ösztöndíjas évről hazatérve úgy tűnt, hogy egy-két év, és megkezdhetik missziói szolgálatukat Nepálban. Azóta tíz év telt el. A Nepálban kialakult polgárháborús helyzet miatt ugyanis a program leállt, a kiutazás elmaradt. Sokak számára úgy tűnhetett, hogy a házaspár külmisziói szolgálata meghiúsult, az Istentől kapott elhívásuk pedig újabb próbatétel alá került. „Mi az Úrtól nem időpontot kaptunk, hanem elhívást, s hittük, hogy amikor Ő jónak látja, akkor kaput nyit majd az induláshoz is.” –írja a lelkész házaspár a körlevelében.

Tíz év nagyvisnyói szolgálat után 2008 februárjában Victor Jánosék újra kapcsolatba kerültek egy Interserve missziói szervezettel, akik a további ismerkedés és alapos interjúk alapján vállalják, hogy a házaspár egy nepáli missziós társaság, az International Nepal Fellowship (INF) alkalmazásába kerüljön. A missziói program időtartama négy év, és a célja az, hogy az ország nyugati részén fekvő Nepaganj nevű város 18 gyülekezete összehangoltan tudjon missziói munkát végezni a városba érkezett migránsok között. A politikai helyzet, a megélhetési gondok, vagy a természeti katasztrófák miatt ugyanis emberek tömegei hagyják el Nepál más ré-

szein található otthonaikat, és keresnek más területeken megélhetést. Az INF azt szeretné, hogy a négy év alatt a helyi gyülekezetek eljuttánának oda, hogy a migránsok közötti integráló missziót önállóan tudják majd végezni.

Ennek a missziói útnak azonban nem csak személyi, hanem anyagi feltételei is vannak. Az Interserve által összeállított költségvetés alapján évi 12 millió forint a szükséglet. Ez az összeg az utazás, a letelepedés költségeit, a nyelvtanulás, a külföldre biztosítások díját, a nagyobb gyermekek taníttatását stb. foglal-

ja magába. „A teljes költséget nekünk kell összegyűjtenünk. Támogatást elsősorban a Magyar Református Egyház gyülekezeteitől remélünk. Szeretnénk, ha ez a missziói út nem csupán egy család hitbeli vállalkozása lehetne, hanem sok-sok gyülekezet, gyülekezeti tag, keresztyén vállalkozó közös küldetése lehetne, melyben a missziói mezőn való munkát Isten elhívása alapján mi végezzük el a támogatók segítségével.” – olvashatjuk a házaspár körlevelében. Úgy gondolom, hogy lelkész testvéreink missziói elhívása és kiküldetése nekünk is lehetőséget kínál arra, hogy Isten missziói szándékának eszközei lehessünk azáltal, hogy mögéjük állunk az elkötelezett és kitartó imádságainkkal valamint anyagi támogatásunkkal.

Victor János és felesége az elmúlt héten megkapta az Interserve Missziói Társaság hivatalos kiküldetését. Már „csak” az anyagi fedezet hiányzik. Ehhez szeretnék kérni a református gyülekezeteink segítségét, anyagi támogatását, melyet a következő számlaszámra juttathatunk el: CIB-BANK 11100104-19024048-36000001; swift code: CIBHHUHB; a Bank székhelye: Budapest, 1027, Medve u. 4-14. FONTOS!!! A megjegyzés rovatba mindenképp írják oda: „Victor

Jánosék-Nepáli misszió”

Az anyagi támogatások mellett a házaspár az út imahátterét is nagyon fontosnak tartja, amellyel kapcsolatban konkrétumokról a körlevelükben olvashatunk. Elérhetőségek: 3349 Nagyvisnyó Felszabadulás út 3. Tel: 36/351-335 e-mail: victorss@freemail.hu

Anda Judit lelképásztor
Nagyvisnyó

Beszélgetés Balathyné Győri Ilonával

A Portré rovat elképzeléseink szerint sosem csupán egy személyt mutat be: szeretnénk megmutatni feladatvállalásokat, keresztyén gondolatokat, örömeiket, nehézségeiket. Ebben a Portréban szeretnénk kifejezni megbecsüléseinket mindazok iránt, akik vállalták, hogy több gyermeket nevelnek, nagy családról gondoskodnak. Istennek hála többen vannak, és csöndben végzik mindennapi szolgálatukat. Vegyék mindnyájan megbecsülésünk és tiszteletünk jelének ezt az írást háttérben maradni tudó áldozatvállalásukért!

Ezekkel a gondolatokkal kerestem föl Balajthyné Győri Ilonát, aki mint mindig, szeretettel fogadott, nemcsak a beszélgetésre volt felkészülve, hanem előkészítette egyik versét is, amely keresztyén anyai hitvallása (ez a vers a „Vígasztaljátok népemet” rovatunkban olvasható). Bármilyen régóta ismerem is, első kérdésem mégis az volt, milyen névvel mutassam be?

Balajthyné Győri Ilona vagyok. Ez a névválasztás a házasságkötésünkkor többeknek furcsa volt, mert akkor még inkább az volt a szokás, hogy a feleség a férj teljes nevét fölveszi, nekem azonban az nem tetszett, hogy elveszítem teljes identitásomat, és még a keresztnevemet sem tudják, ha bemutatkozom.

A mai világban az ember azt gondolja, hogy akkor van csak egy embernek saját identitása, ha karrierje van, állása van, és legalább vezető pozíciót tölt be. Ha valaki azt mondja, hogy otthon gyermeket nevel, akkor az sokak szerint úgyis elvesztette „identitását”.

Azzal vitáznék, hogy a karriertől tarthatja meg valaki az identitását. A mai karrier már nem erről szól, nem feltétlenül segíti az identitás megtartását, inkább afelé nagy a nyomás, hogy veszítse el az ember önmagát, magánéletében is alkalmazkodjon a cég érdekeihez.

Milyen ez a hozott Győri Ilona identitás? Hogyan nőtt fel, milyen családból származik?

Erről ma már nehezebb beszélni, mint arról, hogy mi vagyok most, és mit csinálok. Hasonló családban és helyzetben nőttem föl, mint amilyen a mostani családom: lelki családban nevelkedtem, egy kis faluban élünk, és hasonló számú testvérem volt, mint ahány gyermekem van. A nagycsalád számomra különösen meghatározó volt, mint az is, hogy három idősebb fiútestvérem van. Az ő életüket sokkal érdekesebbnek tartottam, mint a sajátomat, kisgyermek korom-

ban furcsa volt, hogy én nem fiú lettem. Nem volt más akkor sem nagycsaládban élni: az én gyermekeimnek nagyjából hasonló problémái vannak, mint amilyenek nekünk voltak. Túlzottan is hasonlítanak akkori önmagunkra. Legnehezebb talán egymás elfogadása volt, és ezt látom ma a gyermekeimnél. Bár lehet, hogy ez ellentmond annak a képnek, hogy egy nagycsalád csak teljesen és zavartalanul boldog lehet. Az ember például az iskolába és mindenhova „viszi magával” a testvérét, aki otthonról ismer, ismeri a gyengeimet, és olyan dolgokról is tud, amit nem szeretnék megmutatni. Természetesen ez lehet támogatás is, de meg kell azzal birkózni, hogy a másik élet, a család megjelenik ott, ahol én megjelenek. Nekem talán ez az élmény nem volt olyan intenzív: az idősebb bátyám négy évvel idősebb, a húgom négy évvel fiatalabb nálam, a gyermekeim sokkal inkább megélik ezt. Volt olyan idő, amikor négy gyermek járt ugyanabba az iskolába. Ennek ellenére azt is látom, hogy megtanulták közben támogatni is egymást. Ehhez persze szükség volt egy kis szülői segédletre is.

Az azonban jó volt a nagycsaládban, hogy az ember nem volt egyedül, és általában kevésbé van kitéve annak a konfliktusnak, hogy a szülő ránő a gyerekekre: nagyon szereti, de nagyon nehezen engedi el. A gyerek az egygyerekes családokban egyedül van a szülővel szemben, míg több gyermek külön társadalmat alkot, össze is tudnak tartani, támogatni tudják egymást. A gyerekeknek a gyerek a barátja – és ez a családban is igaz.

Ha három értéket kellene kiemelni, amit a családjából hoz, mi lenne az?

Az elsőrendű érték édesapám volt, akihez különösen is ragaszkodtam. Életem különleges ellenpontjaként tekintettem rá, így ragaszkodtam hozzá. Mindazt megtestesítette, ami nem volt meg bennem, de szerettem vol-

na. Ő például állandóan jókedvű volt, én gyakran borús, magamba húzódom. Különösen pozitív volt benne, hogy azon ritka emberek közé tartozott, akit általában szerettek az emberek – ma ugyanis még a példamutató embereket is sokan szeretik, és sokan nem szeretik. Nagyon sokat jelent az embernek, hogy felnőtt korában sem kell úgy éreznie, hogy csalódott a szülőjében.

Azt hiszem, a szüleimről el lehetett mondani, hogy képmutatás nélküli hit jellemezte őket. Nem tartottam őket tökéletesnek, de feltétlenül őszinték voltak, nem volt bennük képmutatás. Ez a második nagyon fontos dolog, és nagy érték volt a falum és a környezetem is.

Mi szeretett volna lenni gyermekkorában?

Legkorábbi álmom az volt, hogy boltos legyek, mert akkor lehet sok csokoládét enni. Erről hamar lettem, mert rájöttem, hogy a boltos sem pénz nélkül jut a csokoládéhoz. Aztán először komolyan íróként akartam lenni. Soha nem akartam azonban mosogatni, házimunkát végezni, annyira, hogy úgy képzeltem, lesz egy szolgálóm. Ez ma nagyon mulatságos. A könyveimet persze nem írtam meg.

A gimnáziumban sokat gondolkodtam azon, mi lehetne belőlem – a szocializmus kereteiben. Végiggondoltam, mi nem lehetek, és mi nem szeretnék lenni. Meghatározott például, hogy gyakran voltam rekedt, így nem lehettem tanár, mivel nem bírtam volna óránkon át beszélni. Nem szerettem volna matematikával, vagy fizikával foglalkozni. Az irodalomtól az riasztott vissza, ami jóapámat is: ez még javában a szocializmus volt. Külkereskedelmi főiskolára kerültem végül. Nagyon tetszett, hogy nyelvet tanultam, illetve az elméleti oldala. Bizonyos szempontból bizonyágtételnek is éreztem, hogy ott vagyok. Többször megkérdezték például tőlem az osztálytársaim, hogy miért nem teológiára mentem, ha egyszer

keresztény vagyok? Én erre azt válaszolhattam: te honnan halottál volna a kereszténységről, ha én nem ide jövök, hanem teológiára? Pezsgő volt az élet olyan szempontból, hogy lehetett nagy kérdésekről vitázni: az élet értelméről, halálról. Ezek a kérdések akkoriban még érdekelték az embereket. A diploma megszerzése után elvégeztem a tolmácsképzőt, így lettem német tolmács, ami akkor feltűnőbb volt, mint ma, amikor mindenki tud egy nyelvet. Többször voltam az NDK-ban nyelvtanulási célból, ahol kórházban dolgoztam, és máig is tartjuk a kapcsolatot az ott megismert barátokkal. Kisebb vargabetűk után tolmácsként helyezkedtem el. Ahhoz, hogy eredeti szakmámban karriert fussak be, Budapesten kellett volna maradnom, de én mindig vidékre vágytam vissza. Végül a Nádudvari TSZ egyik cégénél helyezkedtem el tolmácsként. Szerettem ezt a munkát.

Közben persze bennem is élt a vágy, ami minden nő szívében ott van – még azokéban is, akik ezt tagadják – az anyaság iránt. Sokan inkább azt mondják, nem is akarnak gyereket, családot, de szerintem sokan félnek is azok közül, akik nem találják meg hamar azt a férfit, akiben felismerik azt, amit keresnek. Az is igaz azonban, hogy úgy is lehet teljes életet élni. Nem tartom a saját életemet feltétlenül követendő példának.

Milyen értéket keresett abban a férfiban, aki mellett vállalatotnak érezte a családalapítást?

Őszinteséget mindenek előtt. Éreznie kell az embernek a feltétel nélküli elfogadást, ami akár még arra is kiterjed, amit én magamban sem tudok teljesen elfogadni. Tudjon végleges döntést hozni, abban kitartani őszintén. Minden mással kapcsolatban úgy gondolom, hogy mindenki furcsa annak számára, akinek ő nem teremtett, viszont akinek igen, annak ő a megfelelő. Másoknak furcsa, neki éppen megfelelő. Semmi objektívát nem tudnék erről mondani. Én így élem meg.

Így lett Győri Ilonából Balajthyné.

Így van. 1986. szeptember 6-án.

Közös álom volt a nagy család? A mai világban ugyanis az ember megtervezi az életét...

Az ember ebben is köt ésszerű kompromisszumokat. Úgy érzem, én könnyen nyilatkozom ebben a kérdésben, mert úgy alakult, hogy nem voltak betegek a gyermekeim, és mindent el tudtam végezni hét gyermek mellett is. Van, aki talán két gyermek mellett is olyan nehézségekkel néz szembe, hogy számára két gyermek nevelése is nagy feladat, vállalás. Ezt nem tudja mindig megtervezni az ember. Lehet az embernek álma, de igazítania kell az életéhez. Van, akinek jobban sikerül elérnie az álmait, van, akinek kevésbé. Ezzel együtt feltétlenül ajándéknak tartom, hogy egészségesek voltak a gyerekeim is, egészséges vagyok én is. Isten ajándéka az, hogy az álmaimhoz megadta a valóságot és az erőt. Volt tehát álmunk. A férjemnek is volt egy titkos álma, amit néhányan, akik gyermekkorából ismerik, meglepődve látnak: a csendes, visszahúzódozó általános iskolásnak felnőttként hét gyermeke van. Pedig ő akár egy focicsapatnyi gyermeket is el tudott volna képzelni.

Ami fontos, hogy nem szabad a társadalom elvárásaihoz igazodni, mert az egy gyermek után azt mondja, nem szabad többet vállalni. Sok nőnek a gyerekszüléssel és neveléssel kapcsolatban lelkiismeret furdalása is van: teher lesz az áldott állapot helyett.

Miért érdemes a társadalmi trendekkel szembenően gondolkodni?

Szerintem a természet rendjét nem szabad felcserélni társadalmilag kényszerített dolgokkal. Nem lesz boldogabb valaki, ha felcseréli. A keresztény ember életében pedig Isten ígéretet is fűzött a gyermekvállaláshoz. Hangsúlyozom: ez nem jelenti azt, hogy mindenkinek így kell élnie, és csak ez a jó, még akkor sem, ha nekem ez a jó. Hitre is mindenképpen szükség van, és ezen túl abban is hinni kell, hogy képes leszek a gyere-

keimnek vezetője is lenni. Sok ember eleve azért fél a gyermekvállalástól, mert úgy érzi, nem fog tudni mit kezdeni a gyermekeivel.

Mire igyekszik egy sokgyermekes anyuka a békőnapokban?

Úgy érzem, feltétlenül fontos, hogy ezen a hajón én vagyok a vezető. Ez lehet hogy furcsa, és egyre nehezebb is, ahogy nőnek a gyerekek. Amikor kicsik voltak, nevettem, ha azt hallottam, hogy ez milyen nehéz. Ez akkor nem tűnt nehéznek, és addig nem is az, amíg olyan picik, hogy azt a hajót vagy csónakot meg sem bírják bil-

lenten. Ahogy nőnek, a csónak olykor billeg, és néha úgy érzi az ember, hogy vigyázni kell, nehogy valaki kipottyanjon, vagy az egész család vízbe essen. Egyre nehezebb tehát egyensúlyt tartani, ami bizony az anya dolga. Ez az én feladatom, nekem kell vezetnem. Ez ma nem népszerű dolog, de ezt bízta ránk Isten. A férj kormányoz, de a fedélzeten billegni a nőnek kell. Az én dolgom, hogy a mindennapi élet jól menjen, hogy a családtagok egyensúlyban legyenek. Látnom kell, hogy mi lesz a gyerekekből? Kell, hogy legyen egy kép, ami felé haladunk, és ehhez emberi és nem földi hittel egyaránt ragaszkodnunk kell, és tudnunk kell, hogy ennek alakításában, alakulásában segíteni tudunk.

Ha már képnél tartunk: hogyan fog húsz év múlva ideálisan kinézni ez a család? Mikor lenne elégedett?

Többfélét kívánok. Szeretném, ha sikereket érnének el, de ezzel kapcsolatban fontos, hogy milyen áron. Legyenek képesek értékelvű döntéseket hozni. Inkább látnám őket szerényebb körülmények között, mint hogy azt kelljen látnom, hogy feladták mindazt, amire tanítottuk őket. Még akkor is így van, ha ez a lehetőség bizonyos szempontból fájditja az ember szívét. Szeretném, ha egymás számára támasz és védelem lehetnének. Emberileg ezt mondanám. És ehhez természetesen el kell azt is mondani, hogy arra vágyom, hogy megtartsák a hitüket, és majd a saját családjukban is továbbadják. Szeretném, ha megmaradna az érzelmi szeretet és az igazságosság között a jó határvonal is. Mert az érzelem kevés, ha az ember nem tud határokat szabni, és a fordítottja is kevés. Szeretném, ha ez is fontos maradna.

A beszélgetést készítette: Barnóczki Anita

„Folt és ránc nélküli egyház”

Megtisztelő számomra, hogy bemutatathatom doktori dolgozatomat, amely röviden szólva: rólunk szól. A dolgozat eredeti címe: „Ecclesia sine macula et ruga” (Folt és ránc nélküli egyház) – A donatista tényezők jelentősége a Magyarországi Református Egyház ekkleziológia kihívásaiban, különös tekintettel 1989/90 után). Érdeklődésem egyházunk mai kihívásai iránt nagyon életszerűen formálódott. Meghatározóan járult ehhez hozzá, hogy teológia tanulmányaimat az 1991-ben újra induló Sárospataki Református Teológiai Akadémia első évfolyamában kezdtem, ahol 1998-ban szereztem lelkészi diplomát. A sárospataki teológia 20. századi történelme is alátámasztja azokat a problémákat, amelyekről dolgozatom szól. Elsősorban arra a történelmi tényre gondolok, amely a teológia 1951-es kényszerbezárását jelentette, ugyanis ez a döntés a kommunista ideológiát kiszolgáló egyházvezetés érdekeit szolgálta. Az újraindulás időszakában, az úgynevezett rendszerváltást követően a pataki teológiának számos külső és belső kihívással kellett szembesülnie csakúgy, mint a Magyarországi Református Egyház egészének. Az egyház egy meglehetősen ambivalens helyzetben találta magát, amelyben kulcsfontosságúvá vált, hogy készen áll-e a közelmúltjával (1948-1989) való szembesülésre úgy is, hogy nevén nevezi azokat a tévtanításokat, amelyek az akkori egyház hivatalos teológiáját jelentették. Ebben a kiélezett időszakban is szükségessé vált az egyházzal alkotott képünk olyan meghatározása, amelyben a „folt és ránc nélküli egyház” efézusi levél szerinti leírásának értelmezése és feszültsége alapvetően járulhat hozzá a problémákkal való őszinte szembenézéshez.

Meggyőződésem, hogy az én nemzedékem egy különösen is fontos időszakban kezdte és végzi szolgálatát az egyházban, amely a felelősségnek olyan terhét is jelenti, melyben bizonyos kérdések feltevése megkerülhetetlen. Arra is rá kellett döbbernem, hogy ebben a felelősségben csak az idősebb generációkkal közösen érhetünk el eredményeket. Közösen kell feltárnunk azokat a problémákat, amelyek a Magyarországi Református Egyház 20. századi történelmének hányattatott időszakát jellemezték, és amelyek sok tekintetben a jelenben is ránk maradtak mint megoldásra váró örökség.

A tanulmány a rendszerváltás utáni Magyarországi Református Egyház ekkleziológiai kihívásait úgy jellemzi és elemzi, hogy rendszerező paradigmául a Krisztus utáni negyedik századi donatista mozgalom meghatározó teológiai elemeit hívja segítségül, melyeknek kiváltképpen is fontos üzenetük van a mai egyházunk számára. A magyar helyzet párhuzamba állítása az első jelentős egyházszakadással (donatista) egy szélesebb spektrumú teológiai értékelést tesz lehetővé, és részben olyan történelmi távlatot is jelent, ami mindenképpen kívánatos egy ilyen elemző feltárásnál.

A donatizmus mint szakadár egyházi mozgalom a diokleciánuszi keresztyénüldözéseket követően (303-305) vált jelentőssé az északnyugat-afrikai térségben, és ezt a szerepét egészen a hetedik századig, a mohamedán invázióig fenntartotta. A donatista mozgalom hosszú fennállása során számos összetett teológiai probléma merült fel a Katolikus Egyházzal való vitában. Északnyugat-Afrika keresztyéniségének negyedik századi egyháztani megoldásai sok esetben nem voltak a szélsőségektől sem mentesek, és befolyással voltak és vannak az egyház történetére egészen napjainkig. Alapve-

Füsti-Molnár Szilveszter doktori védése az amszterdami Szabadegyetemen

tő teológiai megfontolások mentén rajzoldott meg az egyház természete és képe olyan szorongatott helyzetben, amikor a keresztyénséggel való ellenséges szembenállás vagy éppen az üldözés volt a jellemző. A donatista-katolikus vitában az ekkleziológia fő kérdései kerültek előtérbe, amelyek a keresztyén egyház szentségének és egyetemességének függvényében kívánták rávilágítani az egyház lényegére mint a Krisztus teste, annak egyetemes és lokális színterén. A fő probléma az alábbi rövid kérdésben összegezhető: Hol az igaz egyház? - amely időről-időre felmerülő kérdéssé vált, kikövezzve ezzel az egyháztani kihívások útját.

A dolgozat az alábbi témakörök felosztása szerint mélyíti el egyházunk kihívásainak megértését, párhuzamba állítva azt a 4. és 5. századi keresztyénség életével:

1) A hatalom nyomása alatt a hit konfrontációban vagy kompromisszumokban juttatható-e leginkább kifejezésre? A hívők a bátorság és mártíromság útját választják-e, vagy inkább az alkalmazkodás és belátás ösvényeit? Ezeknél és ehhez hasonló kérdéseknél az üldözés utáni helyzet rendezéséhez és az előrehaladáshoz a bűnbánat teológiájának érvényre juttatása szükséges.

2) A szentség és elkülönülés problémájánál az egyházban mindig fontos kérdésként vetődik fel: Mi az egység értelmezé-

sének legmegfelelőbb meghatározása? Milyen szerepet tulajdoníthatunk a tradíciónak ebben a kérdésben? Hogyan lehet az egyház egyszerre a Krisztus (egyetemes) teste és otthona egy adott helyen lakók közösségének, például egy nemzetnek? Lehet-e a konfliktus olyan kulcsfontosságú elem, amely meghatározza az egyház természetét? Az egyházvezetés teológiai kérdései döntően befolyásolják a lehetséges válaszokat.

3) Az egyház és állam, valamint az egyház és társadalom főbb kérdései. Milyen kapcsolat van a Krisztus testeként értelmezett egyház és a társadalom között? Hogyan viszonyulhat a pásztori szolgálat megfelelően a világban jelenlevő kollektív bűnhöz? Mi a keresztyének feladata a különböző társadalmak struktúráiban? Az egyház feladata-e a társadalom átforgalmazása, vagy sokkal inkább egy alternatív társadalom kialakítása a cél? Hogyan segíthet a keresztyén önértelmezés az egyháznak valóban egyház lenni úgy, hogy a keresztyének egy adott államnak a polgárai is?

4) Milyen szerepe van a nemzeti hovatartozásnak az ekkleziológián belül különösen is akkor, amikor egy nemzet egy idegen hatalom elnyomását szenved el? Milyen mértékben hozható kapcsolatba a nemzeti önazonosság a keresztyén identitással?

A tanulmány következtetései az előbb felvázolt kérdésekre nézve röviden az alábbiak szerint összegezhetőek. A donatista tényezők szerepe az 1989/90-es fordulatot követően alapvetően három fő területen segíthet megérteni a Magyarországi Református Egyház egyháztani helyzetét és kihívásait: 1) Az egyház önértelmezésében, amely nem hagyhatja figyelmen kívül egzisztenciális valóságának lényegét, az Úr Jézus Krisztust. Ennek során az egyház látható valósága nem korlátozódik csupán a környezet lehetőségeire és elvárásaira. 2) Konkrét történeti helyzetben, ahol konkrét hitvallási szituáció jöhet létre, amelyben az egyháznak számot kell adni Urának. 3) Az egyházi konszenzusra nézve az Evangélium központi üzenetének meghatározásában.

Ezek a főbb témakörök óhatatlanul is az egyház egységére, szentségére, és az egyház és a nemzeti identitás összefüggéseire irányítják a figyelmünket, és szembesítenek bennünket azokkal a nehézségekkel, amelyekkel találkozunk.

Az egyházat csak úgy „láthatjuk” folt és ránc nélkülinek, ha az egyházban szerzett olykor negatív tapasztalataink közepette is, nyitottak maradunk a Szentháromság egy Isten iránt, aki eljött közénk Fiában az Úr Jézus Krisztusban.

Dr. Füst-Molnár Szilveszter

Könyvajánló

Berényi József: ...de már tudom – Emlékek, vallomások (236 oldal, General Press Kiadó, 2008)

Ez a könyv Berényi József református lelkész emlékezéseiből és vallomásaiból közöl válogatást. Címe arra utal, hogyan válik utólag világossá egy küzdelmekkel teli élet számtalan – megtapasztaláskor nem mindig értett – mozzanata, eseménye.

Berényi József sokáig nem tudta, miért lett Debrecen legfiatalabb pásztorja a Mester utcai gyülekezetben. Nem tudta, miért távolították el onnan 1958-ban. Nem tudta, miért kellett nyugdíjazásáig egy kis bihari faluban, Bojton szolgálania, miért sebezte meg nem teljesen lezárt rehabilitációja, és miért lehetett az újrainduló pataki teológia lelkigondozója és homiletika-tanára.

„Sok mindenről nem tudtam – olvashatjuk visszaemlékezésének záró fejezetében –, miért történik az életben. De most, amikor már készülök Uram előtti, hamarosan bekövetkező számadásra, a lényegét már tudom: elválasztott engem anyám méhétől fogva. Már abban is ő formálta tagjaimat. Szolgálatra hívott el. Hitvány, bűn terhelte életemet Fiának érdeméért ő formálta és tartotta kezében. Faragta, alakította, tisztította nagyon sok gyöngédséggel, türelemmel, hogy megharcolhassam a »nemes harcot«, és elvégezzem a »futást«, amelyet nekem szánt.”

(a könyv megrendelhető a következő e-mail címen: sandor.berenyi@gmail.com)

Kálvin-év van. Vagyis évek. Év-folyam. Református hitünk szerint nem tisztelünk szenteket, mégis szívesen emlékezünk kiemelkedő teológusokra, tanítókra, akiknek gondolatai ma is meghatározzák vallásgyakorlatunkat.

Sokszor eszembe jutott tanulmányaim során, és azóta is: vajon milyen ember lehetett a sokat emlegetett Kálvin? Képek jutnak eszembe: vékony, hosszúkás arc, hosszúkás szakáll. De vajon hogyan élt? Mit csinált egy átlagos hétköznapon? Mai világunkban egyébként is hozzászoktunk már, hogy mintegy személyesen ismerjük az általunk sokra tartottakat. Csakhogy átlagosan nagy híreket, botrányokat, nyíltan teregetett bűnöket kapunk médiatálcán. Legkevesbé tanító, gazdagító szándékkal. Engem személy szerint Kálvin nem ilyen „bulvárosan” érdekel. Ennek elkerüléséhez azonban komoly kutatások szükségesek, amelyekhez nekem sem időm, sem tehetségem nincsen. Elvégezte azonban ezt a munkát jóval előtünk Révész Imre Kálvin élete és a kálvinizmus című könyvében. Ebben találtam egy remek részletet, mely Kálvin saját beszámolóira alapozva elénk tárja a reformátor egy átlagos napját (47. fejezet: Kálvin életmódja és szegénysége):

Kálvin midőn már a hajnal szürkül, télen pedig még sötét éjjelen rendszerint fölkel; nem alszik többet négy-öt óránál. Felkelvén, egy ideig egyedül van, imádkozik, vizsgálatot tart önmaga s gondolkodik teendői felett. Majd előhozatja könyveit s folyamatban lévő dolgához lát; olvas és ír. Midőn az írásból kifárad, előhívja szolgáját, ki egyszersmind írnoka is szokott lenni, s diktál annak oly sebességgel, hogy alig győzi írni.

Nyolc órákor minden második héten naponként templomba megy és prédikál.

Ennek végével már a főiskolai tanulmányok várja őt, végzi tehát a tanári oktatást és kikérdezést; egyes tanulókkal is beszélget, s tanártársaival a főiskola közügyei felett értekeznek.

Hazamenvén, pihenni kíván, de erre rendszerint alig jut néhány perce, mert a sokféle s gyakran váratlan ügy és baj reá özőnlük. Talán a nyomdából hozzák a korrektúraíveket, és pedig sokszor nem egyet-kettőt, ezeket végig kellene nézni, de íme, követ jó Zürichből, Bernből, Lausanneból, vagy valamelyik franciaországi városból, s egy egész csomó levelet hoz, melyre felelni kell tüstént. Kálvin végigolvassa a leveleket s már tollat vesz, hogy válaszoljon, azonban kopogtatnak, s belép valamelyik gyülekezeti tag, ki tőle tanácsot vagy vigasztalást kér, vagy akit a konzisztórium utasított hozzá intés, feddés vagy rendreutasítás végett. Voltak esetek, midőn csak egy nap is húsz vagy harminc efféle ügyet intézett el Kálvin. De alig van oly nap is, hogy valamely francia, olasz vagy angol

bujdosó meg ne keresse őt, ki terjedelmesen beszél el szenvedéseit, s tanácsot, pártfogást és segílyt kér tőle. De íme, jó a tanács szolgája is, s a „nagyságos urak” nevében kéri őt, hogy jelenjék meg a tanácsban valamely fontos ügy vagy törvényjavaslat felett tanakodás s nagy értékű államiratok fogalmazása végett.

Még nem evett semmit; a dél közelget, s alig marad néhány perce az ebédelésre. Egy kissé pihen, ha módjában van, de nemsokára ki kell mennie, hogy a családokat s különösen a betegeket meglátogassa és vigasztalja. Ha csütörtök van, délután három órákor a konzisztórium ülésébe kell mennie, s ott lenni sokszor késő éjszakáig. Vagy talán valamely tévtanító ügye forog a törvényszék előtt, s tárgyalásokra hívják őt, vagy a lelkészi kar várja, hogy valamelyik egyház követeivel értekezletet tartsanak. Ha naplementig még egy órája van, sétálni megy, vagy más testmozgást szerez, mert ezt az orvosok szigorúan megparancsolták.

Beáll az éj, eljött a nyugalom ideje, de Kálvinra nézve nem azért, hogy pihenjen, hanem azért, hogy háborítatlanul folytathassa irodalmi munkálkodását. Asztalán az újonnan megjelent könyvek fekszenek, ezeket végigpillantja, s már előlegesen némi jegyzeteket tesz; vagy saját műveinek írását folytatja, gyakorta felütvén a Szentírást, az egyházi atyák műveit, vagy más könyveit. Éjfélkor még asztala mellett ül, s miután egy tojást vagy egy kis húsleveset evett, hajnal felé lefekszik; de ha valamelyik barátjának munkáját kell gondosan végig néznie és kijavítania, szívesen feláldozza az aluvásra szánt órákat is.

Kálvin életmódját jól jellemzi környezetének, és a pénzhez való viszonyának leírása, melyet szintén Révész Imre tár elénk – mi részleteit közöljük e leírásnak. Elgondolkodtató ez, nem az emberek által avatott szentekhez hasonlítva, hanem hozzáállásában, végletekig vitt elvszerűségében, meg nem alkuvásában. Elgondolkodtató.

Lakhelye a Szent Péter temploma közelében, a Rue des Chanoinesban, egy kert közepén, Genf legszebb pontján áll; közelében lakik testvére, Antal s több lelkész társa. A tanács egykor befalaztatta egy szomszéd ház ablakát, minthogy az a tudós Kálvint munkálkodásaiban zavarta. Szobáinak bútorzata, melyet a tanács adott, a legegyszerűbb volt: két diófa, négy fenyőfa asztal, két könyvpolc, egy régi, másik új, három nyoszolya, két éléstár, egy magas íróasztal könyvpolccal, egy fa karosszék, melyet még ma is mutogatnak Genfben, néhány lóca és tizenkét szék kar nélkül.

Amily egyszerű és szegényes volt Kálvin lakának bútorzata, éppen olyan volt az ő saját életmódja is. Magok a tanácsvégzések igen érdekes adatokat szolgáltatnak e tekintetben. 1546 január hóban értesül a tanács „Kálvin úr betegségéről, akinek nincs miből élnie,” s tíz tallért küld felsegélésére. Kálvin nem fogadja el. A tíz talléron tehát egy hordó jó bort vesznek s azt ajándékkul küldik azon izennel, „hogy vegye azt Kálvin úr jó neven.” Kálvin elfogadja az ajándékot, de nem sokára kiszakít tíz tallért fizetéséből s a szegény lelkészeknek adja azt.

Rendes fizetésének egy részéről a közjóra önként lemondott, s midőn egykor tisztársai fizetésfelemelésért folyamodtak, azon nyilatkozattal ajánlotta a tanácsnak a folyamodványt, hogy azt, amivel az ő fizetése több mint tisztársaié, vonják le, s osszák meg egyenlően mindnyájuk között.

„Külső fényt s gazdagságot keresni nem természetem – írta egykor tudós ellenfeléhez, a világhírű Sadolet bíboroshoz. – Ha én fény és kincs után vágyódtam volna, nem léptem volna ki körötökből, ahol a legnagyobb méltóságok és legnagyobb gazdagság útja már énelöttem is nyitva állott.”

Kálvin szegénysége, mint azt ő maga is előre megmondá, különösen kitűnt halála után. Minden vagyona, ide értve könyveit is, melyek igen nagy áron keltek el, nem ment többre összesen kétszáz-huszonöt tallérnál és egy ezüst pohárnál. Kálvin jellemének egyik főereje éppen ezen önkéntes szegénységben, nélkülözésben és lemondásban állott. Tudta ezt még IV. Pius pápa is, aki Kálvin halálakor így nyilatkozott: „ami ezen eretneknek főerejét tette, az nem egyéb volt, mint az, hogy a pénzt soha semmibe sem nézte.”

Részletek: „Kálvin utolsó intése és vizasztalása tisztársaihoz”

(Révész Imre: Kálvin János és a kálvinizmus)

...Úgy látszik talán előttetek, mintha én jobban s nem oly rossz állapotban volnék, mint magam gondolom. De biztosítalak titeket felőle, hogy minden eddigi betegeskedéseim folyamán soha sem éreztem magamat oly rosszul és elgyengülve, mint most.

...Ezért kértelek magamhoz benneteket, hogy szóljak még hozzátok, mielőtt Isten elszólítana engemet. Nem mintha azt vélném, hogy ő jobbra nem fordíthatja helyzetemet, ha akarhatja úgy hozza magával. Az ő végzete el van rejtve, de bölcs; s vakmerőség volna én tőlem, ha azt feszegetni akarnám.

...Midőn én először ezen gyülekezetbe jöttem, itt voltaképpen semmi jót, hanem erkölcstelenséget, zabolátlanságot és romlott életet találtam. Prédikáltak, az igaz, s ebből állott minden. Összeszedték és megégették a képeket is, de valódi reformáció-

ról szó sem volt, sőt minden teljes zavarban vala.

...Csudálatos küzdelmek között kellett nekem itt élnem. Néha éjszakának idején ötven, hatvan lövés is történt ajtóm előtt, hogy engem retentsenek. Gondoljátok el magatok, hogy mily hatása lehetett ennek reám, szegény, egyszerű tanuló emberre, aki, megvallom, hogy mindenkor tartózkodó és félénk voltam.

...Majd azután elűztek e városból, és Strassburgba mentem. Nem sok idő múlva visszahívtak, de éppen olyan akadályok állottak tisztém útjába, mint azelőtt. A kutyákat rám uszították s kiáltották: fogd meg, fogd meg! s az ebek ruháimat szaggatták s lábaimba haraptak. Egykor a kétszázak tanácsába mentem, épp azon a ponton, midőn egymásra fegyvert fogtak. „Menjen ön vissza, önnel nincs semmi bajunk!” – így szólottak hozzám, de én ezt feleltem: „Nem! gonosztevők, öljetek meg, de vérem ellenetek kiált, s maguk ezen székek követelni fogják azt a ti kezeitekből!” Ily küzdelmeken kellett nekem keresztül mennem, s reátok talán még súlyosabbak várnak. Mert elfordult és makacs nép ez, noha találatnak közötte sok kegyes emberek is...

...Sok hibám volt, miket tűrnötök kellett. Mind az pedig, amit tettem, voltaképpen semmi értékű. Tudom, hogy az istentelenek ezen szavamat felhasználják és elcsavarják, de mindemellett is, íme másodszor is azt mondom, hogy mindaz, amit tettem, semmi értékű, és én egy nyomorult teremtmény vagyok. Csak azt mondhatom el magamról, hogy én mindenkor a

jót akartam, hibáimat mindenkor rosszal-tam, s az isteni félelemnek gyökere meg-volt az én szívemben. Bocsássátok meg hát, kérlek, az én hibáimat s különösen indulatosságomat, heveségemet és haragos voltomat, ha pedig valami jót vettetek ész-re bennem, azt kövessétek.

...Tudományomban hű és igaz lenni igyekeztem; irataimban is lelkiismerete-sen jártam el, a Szentírásnak egyetlen egy pontját is tudtommal soha el nem ferdítettem és hamisan nem magyaráztam. Sok-szor mutathattam volna finom felfogást és éles elmét, de én az efféle önmutogatásnak kísértését Isten segedelmével lábam alá tapodtam s mindenkor egyszerű voltam. Nem írtam soha semmit gyűlöletből, bosszúságból, vagy gonosz célből, hanem azt cselekedtem, amiről úgy gondoltam, hogy az Isten dicsősége kívánja azt tőlem.

...Ami hivatalomat illeti: helyemre Béza urat válasszátok, s igyekezzetek könnyebb-ségére lenni, mert a hivatal terhe oly nagy, hogy emberi tekintet szerint le kell alatta rognia; de én tudom, hogy ő megteszi azt, amit megtehet.

...Szemetek előtt tartásotok nemcsak ezen egyház, hanem ezen köztársaság irán-ti kötelességeiteket is. Felfogadtátok, hogy ennek javát jó és balsorsban előmozdítjátok, teljesítse tehát mindenki köztetek a maga kötelességét, munkálkodjék és has-son a közjóra folytonosan.

...Egyet elfelejtettem. Nagyon kérlek benneteket, hogy a fennálló rendtartás-okon ne változtassatok semmit, és újítás-okat ne tegyetek. Nem önzésből mondom ezt, hogy ti, az általam létrehozott intéz-mények mindvégig és úgy álljanak fönn, hogy azok mellett valami jobbra ne is gon-doljatok, hanem azért, mert tudom, hogy most minden újítás veszélyes lenne és ros-szul ütne ki.

...Végül, szeretett testvéreim, kinyilvánítom, hogy én titeket őszintén és igazán szerettelek. Ha ezen betegségem ide-jén nem voltam mindenkor nyájas iránta-tok, bocsássátok meg azt nekem. Nem köszönhetem meg eléggé azon szívességete-ket, hogy nyomorúságom idején hivatalom terhé magatokra vettétek.

Ami fáj, az fáj. Teljesen egyénileg, ami általánosan emberi. Enyém, oszthatatlan. És valahogyan parancsként mégis osztani, osztózni való. A részvét nem sajnálat – hogy azzá korcsosult, talán ezért érzi olykor az ember részvétlenségre kárbozotottnak önmagát. Bosszant, ha valaki szavakba önti gyászát, mert embertelen világunkban zavar bennünket tehetetlenségünk. Ezzel magunkat is magányba zárjuk. Paradox módon mégis vigasztaló, ha valaki megfogalmazza a csak egyénileg megélhető általánosan emberit. C. S. Lewis ezt tette felesége, Helen halála után. Le merete írni vergődéseit, amelyekről hazugság lenne állítanunk, hogy keresztyén ember életében nem jelenhetnek meg. Lehet, egyeseknek megadatik az a csoda is. Többségünkben azonban kétségbeesetten kétségkedünk, és folyamatként éljük meg a vigasztalódást, miközben csak annyi marad (ami pontosan elég): légy segítségül az én hitetlenségemnek.

Miert nem mondta soha senki, hogy a bánat ennyire hasonlít a félelemhez? Nem félek, de az állapotom olyan, mint azé, aki retteg. Ugyanaz a görcsbe rándult gyomor, ugyanaz a nyugtalanság, ásítózás. Máskor meg mintha becsíptem volna, vagy enyhe agyrázkódásom lenne. Egyfajta láthatatlan pokróc takar el a világtól, s alig értem az emberek beszédét. Vagy talán nem is akarom megérteni. Egyszerűen érdektelen. Ugyanakkor vágyom a társaságra. Irtózom az üres háztól, az egyedül lét perceitől. Bárcsak egymás között beszélgetnének és ne velem! Vannak pillanatok, amikor – teljesen váratlanul – arról kezd gyözködni egy belső hang, hogy ez az egész nem is olyan nagy dolog, egyáltalán nem... Aztán a másik végletbe esek, a pátoz hangulatába, és csak zokogni tudok. Érzelmes könnyekkel... Soha senki nem beszélt a bánattal járó lustaságról. A munkámon kívül, amit gépiesen végzek, mint egy jól beolajozott masina, a legminimálisabb erő kifejtés is nehezemre esik... Ezenközben vajon hol van Isten? Ez az egyik legnyugtalanítóbb tünete a bajnak. Amikor boldog az ember, olyan boldog, hogy nem érzi szükségét Istennek; sőt, mintha Isten kéréseivel egyenesen megzavarná ezt a boldogságot. Ám ha az ember észhez tér, és hálával, dicsérettel fordul Őfelé, akkor Isten – úgy tűnik – tárt karokkal fogadja. De mit talál az ember a kétségbeesés, a szükség órájában, amikor minden más segítség hiábavaló?...

Nem sikerül Helenről beszélgetnem a gyerekekkel. Akárhányszor megpróbálkozom vele, kiül az arcukra egy kifejezés, nem gyász, nem szeretet, sem félelem vagy sajnálkozás, hanem ami minden elutasító magatartás közül a legrosszabb: egyfajta feszengő szégyenkezés. Úgy néznek rám, mintha trágárságokat beszélnek. Tekintetükkel szinte könyörögnek, hogy hagyjam abba. Én is így éreztem anyám halála után, amikor felemlegette őket az apám. Nem hibáztatom őket, még kisfiúk. Néha arra gondolok, hogy a szégyen, a maga kínosságával és értelmetlenségével több kárt okoz a jóságra való törekvésünkben, mint bármely rossz tulajdonságunk. És nemcsak gyermekkorunkban... De nemcsak a fiúkkal van gondom. Fájdalmam különös mellékterméke, hogy tisztában vagyok vele, hogy mindenkit zavarba hozok jelenlétemmel. Kollégáim között, a klubban, az utcán, akárhol járok is, látom, hogy a szembejövő ismerősök mind azt fontolgatják, emléksék-e a dolgot, vagy se. Gyűlölöm, ha megemlítik, s gyűlölöm azt is, ha nem... A bánat továbbra is úgy ölel magához, mint a félelem. Habár nem is félelemre hasonlít, sokkal inkább a bizonytalan várakozás állapotára. Várok, lófrálok és várom, hogy történjék valami. Ettől az egész élet átmeneti jelleget ölt. Nem érdemes belekezdeni semmibe... Eddig soha semmire nem jutott időm. Most egyebem sincs, mint időm... „...Egyre inkább az a benyomásom, hogy talán még sincs zárva és eltorlaszolja az az ajtó. Lehetséges, hogy saját kétségbeesésem csapta azt a képmbe? Amikor az égvilágon semmi sincs a szívünkben, csak a segély-

kiáltás, talán Isten pont akkor nem segíthet. Mint ahogy a fuldoklón sem lehet segíteni, amíg összeviszsa csapkod. Lehet, hogy saját visszaverődő segélykiáltásai miatt nem hallja meg a bajba jutott a megmentő hangját. Másfelől meg úgy szól az Ige, hogy „zörgessetek, és megnyitattik nektek”. De vajon beleértendő-e a zörgetésbe a dörömbölés és az ajtó dühödte rugdosása?...Végül is a mindenható is csak akkor adhat, ha azt képesek vagyunk elfogadni...”

C. S. Lewis: A bánatról
(Fordította Kertai Barbara, Harmat Kiadó, Budapest, 2005)

Teljesség B.J.-nének

*Hét gyermek
Hét álom
Hét élet
Megnyerted a teljességet*

*Hét gyermek
Hét út
Hét eltemetett álom
Egyedül vagy a világon*

*Jézus mondja: bocsáss meg hétszer.
Nem hétszer, de hetvenszer hétszer.
Hát bocsáss meg Te is rendre
Ha újjak messzire menne.*

*A kör visszatér önmagába.
Alma magát magába zárja.
Hozzád is visszatér az árva,
Ha újját véges-végig járta.*

(Balajthyne Györi Ilona)

Hitvalló imádság betegség idején

Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm.
Füves legelőkön terelget, csendes vizekhez vezet engem.
Lelkemet felüdíti, igaz ösvényen vezet az Ő nevéért.
Ha a halál árnyéka völgyében járok is,
nem félek semmi bajtól, mert Te velem vagy.
Az Úr az én pásztorom, betegségem idején is,
sötét, fáradt utakon vezet, mégsem szomjazom.
Erős jobbjával terelget engem, csendes vizekhez,
ha fájdalmak útján járok is, tudom, nem vagyok egyedül,
mint hús szellő felüdted elcsüggedt lelkemet.
Az Úr az én oltalmam mindenféle baj között,
reggel és este szüntelenül óhajtlak, Uram!
Vágyódom utánad, mint elhagyott gyermek anyja után,
tudom, hűen megőrzöd léptemet.
Látod, mennyire megfáradtam terheim alatt,
vihár sebezte fel életemet, mély sebet ejtett rajtam,
de Istenem az Úr nem felejtkezett el rólam!
Most és mindenkor rajtam tartja tekintetét,
mint páncél borul védtelen gyengeségemre.
Szeretlek Uram, árvaságom idején is,
csendes perceim könyörtelen igazságában
kiszáradt lelkem éltető forrása vagy.
Szeretlek Téged halk vallomásomban,
fájdalmaim kiáltásában, életem vak homályában
Rád tekint gyarló szemem.
Ha testem meg is töretik, minden Tiéd, Istenem,
mert Te vagy az én jó pásztorom.
Soha meg nem szomjazom, és ha ezerszer elbuknék is,
felállok, mert Benned bízom.
Emelj fel, adj erőt nekem, kietlen utakon légy utam,
erőtlenységem erőssége, hadd érezzem jelenlétedet,
hadd értsem akaratodat!
Az Úr az én pásztorom, nem vagyok elhagyatott,
hűen őrökdi életem fölött, nem vagyok elveszett,
ha a betegség nyomasztó labirintusában járnék is,
nem tévedek el, hiszen Ő vezet engem szüntelen. Ámen.

(Sándor Malvin)

Áprily Lajos: Vigasztaló vers

Ne félj, az óra meg nem áll,
szelek szűnnek, vizek apadnak.
Hiába hosszú, vége lesz
az éjszakai sivatagnak.

Sívó, sötét homok felett
a hajnalszél kibontja szárnyát
s elmenekül a puszta-rém,
a bíboros ruhájú skarlát.

Ne félj, az óra meg nem áll.
Reggel felé elszáll a láz is,
reggelre enyhülés fogad,
forrásvizes, hűvös oázis.

Új fényel csillogó utunk
riasztó árnyékkal nem állja,
sem orgonálva nem kísér
a bú alattomos sakálja.

Ne félj, az óra meg nem áll.
Mint valami fekete várrom,
a gond komor pirámisa
elmarad a látóhatáron.

Nézd, gyöngyházfény az ablakon,
a köd csak egypár szürke foszlány,
s azt is széttépi most a nap:
sörényes, büszke hímoroszlán!

Európa Rádió Miskolc 90,4 Mhz
Európa Rádió Záhony 90,4 Mhz
Európa Rádió Mezőkövesd 102,1 Mhz
Európa Rádió Kisújszállás 103,2 Mhz
Európa Rádió Nyíregyháza 100,5 Mhz

Hallgassák új frekvenciáinkon is adásainkat!

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe az Európa Rádió új internetes oldalát is, ahol élőben hallgathatják rádióműsorainkat, híreinket és a rádióval kapcsolatos egyéb információkat is találhatnak.

www.euradio.hu

Látogassa Ön is rendszeresen a Tiszáninneri Református Egyházkerület honlapját, ossza meg gyülekezete, közössége eseményeit, ajánlja programjait a világháló nagyközönségének, írja meg gondolatait egyházkerületünket érintő témákban!

www.tirek.hu

*Üdvözljük a
Tiszáninneri
Református
Egyházkerület
honlapján!*

Egyszerű hírküldési lehetőséggel, változatos fórumtémákkal, friss információkkal várjuk látogatóinkat!